

АДАМ КЕНЕДИ ПРИНЦИПЪТ НА ДОМИНОТО

Част 1 от „Рой Тъкър“

Превод от английски: Евгения Чолова, 1992

chitanka.info

На Риган и Джак

*Какви бяха тези хора? За какво говореха?
Каква власт можеха да представляват? К.
живееше в правова държава... Всички закони
бяха в сила...*

Франц Кафка
„Процесът“

I ЧАСТ

1

Сега, когато всичко свърши или почти свърши, разбирам, че никога не е било така, както го исках. Това, от което се нуждаех, беше недостъпно, поне за мен.

Започва се, когато си много млад. Говорят ти неща, които не са истински. Искат от теб да вярваш, че човекът сам по себе си е ценност, че самоличността му е неприкосновена, че може да отиде толкова далече, да направи толкова много, да спечели толкова награди, за колкото е способен. Трябват му само сила, смелост и честност.

Това е една чудесна история. Завладяваща. Особено за хора, които нямат нищо. Те я научават рано, точно както преди тях техните бащи, майки, баби и дядовци. Чувстват нужда да ѝ повярват и го правят.

Всеки човек е свободен. Съдбата му си е негова собствена. Така те учат. А също, че не е хубаво да задаваш въпроси. Намират начини да накажат хората, които ги задават.

И така, всичко си продължава по този начин, един несвършен кръговрат, от който можеш да излезеш само ако умреш.

Тогава, разбира се, си отстранен. Това е последното наказание. Онези, които са вярвали най-много и са питали най-малко, свършват, без да вярват в нищо.

Заведоха ме в канцеларията на Дичър в четвъртък следобед. Самият Баукамп, неговият заместник, слезе в дърводелската работилница, за да ме вземе. Това не беше обичаен начин на действие в Хобарт, нито пък беше присъщо за Дичър да стане, когато влизаш при него. Но той направи точно това, когато аз отидох.

Имаше сто тридесет и шест мъже в „Максимална сигурност“. Деветдесет и петима негри, дванадесет пуерториканци, трима китайци, двама мексиканци, един индианец и двадесет и трима бели. Само двама от тях бяха учили повече от осми клас. Оскар беше единият, аз другият.

В понеделник, преди да се кача при Дичър, Оскар мина през двора по време на сутрешната почивка и ми подаде цигара.

— Продължавам да чувам разни неща за теб — каза.

— Какви например?

— Нищо определено. Просто нещо витае наоколо. Името ти продължава да е тема на разговор.

Пазачите не обичаха Дичър.

Разпространяваха за него нечувани истории. Говореха, че си сменял чорапите по три пъти на ден, а ризата — по два пъти; че си миел ръцете на всеки десет минути и че си слагал гумени ръкавици, преди да пикае. Той беше бледо, изсушено, сковано и с антисептичен вид копеле, мамка му, но в деня, в който аз говорих с него в канцеларията му, си изми ръцете само веднъж.

— В дърводелската работилница си, така ли?

— Да, сър.

— Харесва ли ти тази работа?

— Да, сър.

Дичър отвори една папка на бюрото си и разрови някакви книжа.

— Ти си тук от, нека да видим, от колко време?

— От пет години.

— И малко повече.

— Да, сър.

— Имаш чисто досие, трябва да те уведомя. Без нито едно петънце, доколкото мога да видя. — Той ме погледна. — С твоята биография... — Изглежда, забрави какво щеше да каже. Остана седнал за дълго време, като си чистеше ноктите с кламер. — Имам предвид това, че тук някъде трябва да има по-интересна работа от тази в дърводелската работилница.

Същата вечер, когато лежахме вече по наровете си на тъмно, Оскар попита:

— Какво стана при Дичър?

— Нищо. Само ме погали малко и това беше всичко.

— Какво имаш предвид?

— Каза, че съм добър затворник. И че вместо да бъда дърводелец, мога да имам друга работа.

— Глупости. Ако ти си образец затворник, аз трябва да съм Дева Мария.

— Сериозно. Той точно така се изрази.

— Може би е жаден за тялото ти.

— Не мисля.

— Следващия път като го видиш, му кажи, че имаш двадесет и пет годишен съкилийник с космати крака и без задръжки...

— Ще го направя.

— Тоест, ако се нуждаят от някаква услуга, искам да се вредя.

3

След два дни Баукамп дойде отново за мен. Този път каза:

— Вземи си принадлежностите.

Сложих няколко инструмента в кутия, метнах я на рамо и се упътих към канцеларията на Дичър. Преди да влезе вътре, Баукамп рече:

— Остави кутията тук в коридора.

Този път Дичър не ме покани да седна.

— Трябва да се сковат лавици в заседателната зала, ей там в дъното на коридора. Ще бъде работа за няколко дни.

— Да, сър.

— Искам да кажа, когато изпратя да те повикат, да не идваш без инструментите си.

— Да, сър.

Дичър се обърна към Баукамп.

— Иди отключи заседателната зала и пусни мистър Тейг вътре. Кажу му, че ще бъдем при него след една-две минути.

След като заместникът му излезе, Дичър рече:

— Този мистър Тейг е външен човек. Иска да говори с теб. Може да се наложи и друг път.

— Да, сър.

Той се изправи зад бюрото си.

— Имам няколко инструкции. Отнася се за нещо, което ти предстои да направиш. И не трябва да говориш за това на НИКОГО. Включително и на Спивента. Ако си отвориш устата, ще бъде глупаво от твоя страна. Разбра ли?

— Да, сър.

— Всеки път, когато те извикам тук, то е, за да поставиш лавици. Само в случай, че някой вдигне шум за това.

— Да, сър.

Мъжът, който чакаше в заседателната зала, изглеждаше като старшия вицепрезидент на Нюйоркската банка. Тъмен костюм, бяла риза, вратовръзка на райета, чиста сива коса, тънка и сресана назад, гладко избръснат и с очила без рамки. Дичър се опитваше да изглежда така, сякаш той води играта, но гласът му го издаде. Беше тънък и стегнат.

— Това е Рой Тъкър, мистър Тейг.

Мистър Тейг се изправи — небрежен, силен и свободен, свеж и спокоен, сигурен в себе си. Подаде ми ръка и раздруса моята.

— Здравейте, мистър Тъкър. Аз съм Марвин Тейг.

Посочи ми стола. Тъй като се поколебах, добави:

— Седнете, моля. Не се притеснявайте. Ние само ще поговорим малко.

След това се обърна към Дичър:

— Благодаря ви, директоре.

Дичър излезе, притваряйки вратата след себе си.

Тейг ми предложи цигара, самият той запали и седна зад масата помежду ни.

— Добре. Хайде да не губим време. Аз представям група хора, които са заинтересувани от вашето положение. Те искат да ви помогнат, ако могат. Е, как ви се струва?

— Имате предвид — пускане на свобода, при условие че няма да се опитам да избягам?

— Не, случаят няма нищо общо със заключението ви. Освен това, доколкото разбирам, вашата присъда е много особена. Не може да става дума за никакво освобождаване, докато не излежите дванадесет години.

Той стана и отиде до прозореца.

— Нека да се разберем така. Ако нещата потръгнат, аз съм сигурен, че ще сме в състояние да ви помогнем. Но за момента не мога да ви съобщя повече никакви подробности. Трябва да ви помоля да го

приемете на вяра. Да МЕ приемете на вяра. По-късно ще ви кажа повече.

— Казано направо — вие искате да ми помогнете и не желаете нищо в замяна. Така ли?

Тейг се усмихна.

— Не, не е така. Несъмнено ще искаме нещо в замяна.

— Какво например? Ще бъда тук повече от пет години. Мога да кова лавици или да ви изработя хубава дъска за рязане на хляб. И това е.

— Прекалено далече отивате, мистър Тъкър. Ние не сме убедени дали вие сте човекът, който ни трябва. Затова съм тук, да си поговорим. Когато НИЕ го знаем със сигурност, и ВИЕ ще го научите. Тогава ще можете да решите.

— Какво е участието на Дичър?

— Той не е включен. Уговорката е между вас и мен.

— Тоест вие ще наредите на Дичър това, което искате, и той ще го изпълни?

— Точно така.

— Добре — казах. — Тогава извадете ме от „Максимална сигурност“.

— Окей.

— И моя съкилийник Спивента също.

— Хубаво.

Тогава станах и бутнах стола си назад. Гледах го около минута.

— Не знам кой сте, господине, но имам чувството, че нещо ме пързаяте.

Той се усмихна отново.

— Не, ще видите.

Същия следобед ние със Спивента бяхме преместени от „Максимална сигурност“ в килия с душ, тоалетна и легла, на които можеше да се спи.

— Как успя да го уредиш? — попита Спивента.

— Не съм уреждал нищо.

— Да не искаш да кажеш, че шефът на затвора е решил, че сме послушни момчета и затова ни прави тази услуга? Така ли?

— Всичко, което знам, е онова, дето го каза Баукамп. Ние имаме добри характеристики, тъй че...

— Че нищо. Не е случайно то. Няма подобна възнаградителна практика в ареста. Взема ти се всичко и не ти се дава нищо. Тук така се действа.

— Може. Но ето че ни преместиха.

— Точно това е въпросът. И странното в случая. Единственото, което се набива в очи, е, че има някаква връзка с двете ти пътешествия до канцеларията на Дичър.

— Нали ти казах. Бях там, за да...

— Знам, знам. За да слагаш лавици.

— Точно.

— И не съвсем. — Той се ухили. — Хайде, няма да спорим. Каквото и да правиш, продължавай по същия начин. Може пък да се сдобием и с цветен телевизор и с две-три осемнадесетгодишни мацета. Ще си гледаме футбол и ще си играем на карти и криеница всяка вечер.

Тейг се облегна на стола и си запали цигара.

— Добре. Имаме известен напредък. Видяхте, че мога да направя това, което съм обещал.

— Знам, че ме извадихте от „Максимална сигурност“.

— Правилно. Но да продължим оттук нататък. — Той дръпна ципа на плоска кожена чантичка и извади папка с досиета, която отвори на масата пред себе си.

— Имаме нужда от човек. И смятаме да бъдете вие. Онова, което трябва да направя, е да убедя себе си, а после и моите хора.

— А кой ще ме убеди мен?

Тейг се усмихна широко, извади си очилата от джоба и си ги сложи.

— Не е толкова трудно. Всеки знае, че е по-добре да бъдеш вън от затвора, отколкото в него.

— За това ли говорим?

— Именно. — Той ме изгледа над очилата си. — Виждам, че слушате внимателно.

— Точно така.

Тейг погледна надолу към папката и занарежда страниците.

— Ще ви прочета какво имам за вас. Не всички подробности. Само най-важното. Ако не ме поправите, ще приема, че това, което виждам тук, е истина.

Седнах, гледайки към него, като се опитвах да отгатна в каква афера ме въвличаха. И веднъж влязъл, как бих могъл да изляза. Реших, че ще бъде просто. Бих могъл да се измъкна, когато си поискам. Веднъж да стана от стола, да мина през вратата и да обърна гръб на дърводелската работилница, на „Максимална сигурност“ и петнайсетте години минимум, на дървените стърготини и прахта, на скрибуцането на машините в ушите ми.

— Още нещо — добави Тейг. — Не бих искал да прозвучи заплашително... Дичър ви е споменал, че тези разговори трябва да бъдат пазени в тайна.

— Е, не ми го каза точно така. Просто ме посъветва да си държа устата затворена, иначе ще бъде глупаво от моя страна.

Тейг кимна и продължи:

— Ако имаме подозрение и за най-малкото изтичане на информация, всичко ще се прекрати. Ще бъдете поставен в ситуация, да не можете да съобщите нищо на никого. А ние с Дичър ще отречем, че някога сме били тук. Разбирате ли това?

— Разбрах го още от самото начало.

— Добре, да продължаваме тогава. — Той си намести очилата и започна да чете: — „Рой Тъкър. Роден в Андърхил, Западна Вирджиния, на 27 януари 1942. Родители — починали. Една сестра — Енид, която живее в Торонто.“ Как се е получило така, че е в Канада?

— Мъжът ѝ не искаше да замине за Виетнам, рани се в колената и после отпътува за Канада. Тя отиде с него.

— Поддържате ли връзка с тях?

— Не. Не поддържам връзка с никого.

— Даже и със сестра си?

— Особено пък с нея.

— Защо?

— Защото съпругът ѝ е голям глупак. Единственото умно нещо, което някога е направил през живота си, е да се отърве от войниклъка. От деня, в който тръгнаха с Енид, той употребяваше по-голямата част от времето си да ѝ говори какво шило е брат ѝ. Тя му вярваше. Така че бих могъл да си мина и без двамата. Той ще прави неговите десет хиляди на година, като целува нечий задник в Торонто. Тя ще надебелее като крава, ще имат половин дузина и повече деца, а що се отнася до мен, спокойно мога да ги пратя по дяволите.

— Фактът, че сте в затвора... нима сестра ви и нейният съпруг...

— Имате предвид сега?

— Да.

— Тя ми написа едно тъпо и шибано писмо, в което ми казваше, че не искала децата ѝ да знаят, че чичо им е престъпник. И все думи от този сорт. Но всичко започна много по-рано. От петнадесетгодишна възраст постоянно си влизам и излизам от затвора. Това го има във вашата папка. Майка ми умря, когато бях на дванадесет години; Енид отиде да живее при нашата леля в Охайо. Баща ми избяга в Блуфийлд с някаква проститутка, а аз започнах да доказвам на всички какъв

гангстер съм. Крадях всичко, до което можеха да се докопат ръцете ми, напивах се, биех се, чупех. Вие го имате в досието ми. За осем години се събира да съм бил вън от затвора година и два месеца. Тъй че сестра ми и мъжът ѝ решиха, че ще е по-добре да минат и без мен.

— Вие казахте, че единственото умно нещо, което зет ви е направил, е да се отърве от армията. Щом смятате така, защо влязохте там?

— Нямах голям избор. Бяха ме пипнали за въоръжен грабеж в Уилинг и съдията ми даде възможност да реша: три години — или в армията, или в дранголника. Предпочетох казармата. Ако можех да избирам отново, щях да посоча затвора.

Тейг се втренчи в мен за миг и не каза нищо. После отново погледна надолу към папката:

— Никога не бих научил всичко това от досието ви. „Перфектна дисциплина, висока мотивация, първокласен стрелец в частта, произведен от редник в сержант за две години, три отличия...“

— Просто играх по правилата. За това ме бива. И знам кога съм надхитрен. Мога да играя по всякакви правила, ако се наложи.

— Казвате, че там сте получили жестока рана...

— Бях прострелян в задника, ако наричате това сериозно. „Многократно разкъсване на бедрения мускул.“ Това беше медицинското описание. Изглеждаше внушително върху удостоверението, но не беше толкова сериозно. Дяволски по-добре е от редица други места, за които мога да си помисля.

— Вие сте били подходящ за освобождаване от военна служба, след като сте излезли от болницата. Но сте отказали...

— По дяволите, направих го. Така пише в досието ми, но не е съвсем точно. Изпратиха ме в болница в Япония и докторът там реши, че Ще направи човек от мене. Майор Апългейт се казваше. Спеше с мен най-редовно и не мога да кажа, че не го харесвах. Той беше младо момче, около трийсетинагодишен предполагам, но беше страхотен лекар. Имаше мисионерска кръв в него. Твърдо бе решен да ме спаси от престъпния живот. Когато оздравях достатъчно, че да мога да седя, без да ме подпират с възглавници, Апългейт уреди да остана в болницата като помощен персонал, вместо да бъде уволнен. Изглеждаше така, сякаш исках да свърша с военната си служба. Считаха ме за геймена на болницата. Даже писаха за мен във вестника

на рехабилитационния център. Апългейт ми беше промил мозъка до такава степен, че си мислех, че наистина бих могъл да се променя и да започна да върша нещо друго, освен да влизам в затвора. Здравата си поразмърдах задника през тези осем месеца в армията. Имах двойно удовлетворение от престоя си в болницата. Бях истински запален. Апългейт кудкудякаше около мен като майка квачка. Тогава му хрумна идеята не само да спаси душата ми, но и да направи от мен лекар. И както ви казах, започнах да вярвам на това. Излязох от медицинското поделение като биче, спуснато с парашут. Тогава бях на двадесет и шест години и имах чувството, че държа света за оная работа. Е, поне така си мислех. Но не се получи съвсем.

— Какво се случи?

— Вие знаете какво. Имате го в досието.

Същата вечер в китайския строй вървах след Оскар, а зад мен бяха две момчета от съседната килия — едно стройно и с широки гърди копеле на име Харли и едно русокосо момче, на което викаха Небраска.

Харли беше много устат. Той се заяждаше с нас с Оскар, откакто се бяхме преместили от „Максимална сигурност“, като продължаваше да бърбори безспир, така че човек би могъл да схване смисъла на онова, което той казваше, но никога и да долови самите думи. Тъй като беше зад мен в редицата, го чух да почва отново с дрезгав и звучен шепот:

— ...фантастичен жребец е той... голям дърводелец... много подъл... Максимална сигурност... но добър приятел на човека горе... бута си инструмента в шефската канцелария, чувам... там горе в шефската канцелария, и крънка за себе си по-ранно освобождаване...

Обърнах се, сграбчих го отпред за ризата и за едното ухо, завъртях го веднъж и блъснах силно главата му в бетонната стена. Когато той се обърна назад към мен с разперени ръце, опитвайки се да ме хване, аз го ритнах силно между краката и когато се свлече, го ритнах два пъти в лицето.

Върнаха ни обратно в килията, без никаква храна. След като захлопнаха вратата, Оскар попита:

— Какво те прихвана?

— Нищо.

— Нищо? И ти казваш на това нищо?

— Имах черен следобед. И не бях в настроение да понасям дрънканиците на онова копеле.

— За колко се обзалагаш, че ще ни преместят обратно пак през двора?

— Тебе пък защо? Ти не си направил нищо.

— Нищо ли? А кой, мислиш, се оправяше с Небраска, докато ти беше зает с неговата приятелка?

— Ти винаги си казвал, че си прекалено умен, за да се биеш.

— Да, но не можех да стоя там и да гледам как те пребиват до смърт.

Живях две години с Оскар в една килия, преди да ми разкаже нещо за себе си. Чак тогава един ден той започна да говори:

— Сигурно си чувал за момчето, което било родено със сребърна лъжица в устата си; в моята имаше кухненски нож. Моят старец притежаваше италиански деликатесен магазин в Ню Йорк, на авеню „Колумб“, на Западна осемдесета улица.

В онези дни това беше голямо място. Малко хора с много пари, много хора с малко пари и още повече само преминаващи. Но всички те обичаха да ядат. Баща ми правеше всичко както трябва. Все още мога да доловя мириса на този магазин. Двадесет вида салам, четиридесет вида сирене, домашни тестени изделия, връзки със сухи чушки и качета с туршия.

Всеки в нашата къща работеше. Винаги, когато не ходех на училище, бях в магазина. Майка ми и сестра ми Ада работеха там, правеха салати, сладкиши и ордъври и всичко, каквото клиентите поискаха.

Схващането на баща ми беше, че когато прехраната ти зависи от хората, трябва да им дадеш това, което искат. „Когато клиентът пита нещо, обичаше да казва той, има само един отговор... да, сър. Или да, мадам. Ние обслужваме хората и ако не го правим добре, ще се намери някой друг, който да го стори.“ Той имаше същите разбирания и за училището. „За сестра ти нещата са по-различни. Тя ще се омъжи, ще има семейство. Но ти трябва да изучиш нещата, за да вървиш напред. Когато учителят говори, ти слушай. Няма никакво значение дали го харесваш или не, той знае нещо, което ти не знаеш, и си там, за да разбереш какво е то.“

И така аз слушах. Потях се да изкарам добри оценки в училище, а през останалото време се скапвах да помагам в магазина.

„Икономика. Ето това трябва да се учи, казваше баща ми. Да разбереш за парите и бизнеса. Това е начинът да се върви напред.“ Така и направих. Живеех вкъщи, работех в магазина и ходех в колежа. Това е всичко, което правех.

Когато през лятото на 1942 се дипломирах, постъпих във флотата. Баща ми казваше, че човек трябва да воюва за страната си. И аз се борих здравата в продължение на цели три шибани години. Когато се уволних, се чувствах като старец.

Върнах се в Ню Йорк и следващото нещо, което направих, бе да се запиша в Колумбийския университет, все още работейки в магазина на баща ми. Ожених се за едно италианско момиче, което познавах от шестгодишна възраст, и за две години ни се родиха две деца. Тогава започнах да преподавам икономика в една гимназия на Западно крайно авеню. А вечер и през уикендите работех в този проклет магазин.

И така, там прекарах почти петнадесет години. Изтраях до 1960. Тогава една хубава лятна вечер, около седмица след четиридесетия ми рожден ден, си отвързах престилката, извадих триста долара от касата, излязох от магазина и взех такси до автобусната агенция на Осмо авеню. Качих се на първия автобус в западна посока и никога вече не се върнах обратно.

— И къде отиде?

— Къде ли не. Покривах страната като килим. Но най-вече на запад, харесваше ми там. И странях от градовете. Всеки град над петдесет хиляди беше прекалено голям за мен. Когато се нуждаех от пари, захващах някаква работа за около шест седмици. После продължавах пеша. Пиех и развратничех, задигах всичко, което ми попадеше подръка, и когато профуквах парите, се връщах отново на работа за малко, после драсвах отново. След като прекарах така две години, се събрах с двама бивши затворници. Те ме поеха. Искан да кажа, те истински ме образоваха. Следващото нещо, което научих, бе да престана да работя изобщо. Когато свършихме парите, пиянствахме, обирахме някоя бензиностанция и продължавахме нататък.

Едно нещо води след себе си друго. Докато една нощ някакъв педераст изникна иззад ъгъла с пушка точно когато обирах една бензиностанция в Канзас и аз го застрелях. Оттам нататък се започна само бягане и убиване — мъж в аптеката в Салина, конен полицай в Айова.

Накрая трябваше да търся някакво градче, в което да се мушна. И така, заминах за Чикаго, намерих си една сочна лейди и изчезнах за няколко седмици. Докато веднъж моето момиче ме издаде. И досега не

знам защо. Полицията пристигна през нощта, когато бях полуотровен от газ, и ме гепи.

Айова предяви иск срещу мен, така че ме изпратиха във Форт Додж на съд. Не можах да изляза от затвора по-рано от онази проститутка от Чикаго, същата, която ме напъха вътре. Сдушихме се с три или четири горили от Гари и избягахме отново.

Скрихме се в някакво забравено от бога място в Южна Дакота за два месеца — аз, тази жена и нейните приятели. Накрая, като свършихме парите, се върнахме обратно на изток, търсейки банки за обирване.

Натъквахме се на какви ли не банки — Матуун в Илинойс, Стърлинг в Илинойс, Грийнкасл в Индиана. След това се прехвърлихме в Лонгаспорт, пак Индиана и... Някой натисна алармения бутон, охраната на банката започна да стреля и целият ад се продъни под краката ни. Но ние духнахме бързо навън и се насочихме към колата.

И почти я стигнахме. Но някакъв селски копой ни надхитри. Той взе асансьора до покрива на съседната сграда, разположи се там с пушката си и ни изпозастреля един по един като мармоти, докато тичахме от банката до колата. Добър стрелец беше. С четири изстрела свали четирима. Аз бях единственият, когото не уби.

Отне около трийсет секунди на съда да оформи присъдата. И около десет секунди на съдията — да я издаде. Но той употреби известно време, за да ми прочете дърво лекция.

„Ти си мъж с добра биография, с образование, с военна характеристика. Как може такъв човек като тебе да обърне пушка срещу невинни хора?“ Аз само стоях там с очи, наведени надолу, опитвайки се да изглеждам като Исус Христос, надявайки се, че всичко ще мине добре. Но вътре в себе си имах отговор за него: „Попитай който и да е войник, копеле. Това е като секса, след първия път нататък е лесно.“

На следващата сутрин още преди закуска ме изпратиха в канцеларията на Дичър. Стиснал челюсти, той се разхождаше напред-назад край бюрото си, а лицето му беше бяло като тесто.

— Остави затворника тука — нареди той на пазача. — И изчакай отвънка.

След като вратата се затвори, се обърна към мен:

— Заради теб имаме един човек в лазарета.

— Много хубаво. Надявам се да пукне.

Това го накара да спре. После отиде до стола си и се отпусна в него.

— Кълна се в Исус — рече, — отказвам се.

Стоях там с ръце зад гърба, гледах надолу към него и чаках да се обърне.

— Слушай, Тъкър, не съм те извикал за обичайното дисциплинарно наказание. Ти не си глупак, и двамата го знаем.

Дичър млъкна. Продължавах да го гледам. Накрая заговори отново:

— Има нещо сериозно в цялата тази работа. И ти вероятно знаеш ПОВЕЧЕ за нея, отколкото аз.

Той се изправи и тръгна да се разхожда отново:

— Ще ти кажа истината. Не искам да научавам нищо повече от това, което вече знам. А то е едно НИЩО. Разбираш ли? Запомни, че съм ти го казал. Аз не знам НИЩО за онова, което става. Но схващам, че е важно. Ако ти обаче направиш нещо, което да изпорти работата, аз ще се наредя сред глупаците заедно с тебе. Сега ясно ли ти е? Досещаш ли се какво имам предвид?

— Не, сър.

— Искам да останеш невъзмутим. И незабележим. В продължение на пет години не си ни създавал грижи тук. Не започвай сега, за бога!

— Когато казвате, че става нещо важно, говорите за мистър Тейг, нали?

— Не съм казвал това. Не ми приписвай такива думи. Дори и не съм споменал името му. Що се отнася до мен, когато ти си в залата за конференции — поставяш лавици. И дали там има някой при теб, за това аз не знам нищо. И не ме интересува.

— Но нали вие ме заведохте при него? Поне така го срещнах първия път.

— Добре, добре. Аз те заведох там. Но това е всичко, което съм направил. И не съм в течение на останалото.

Дичър отново се заразхожда напред-назад. После добави:

— Но не споменавай на Тейг какво съм ти казал.

Той спря да се движи и ме погледна.

— Знаеш ли какво си мисля?

— Мога да предположа.

— Аз си имам своята работа тука. И не искам нищо да става през главата ми. Не искам да бъда прекаран, разбираш ли? Не искам никой да ме прекарва.

Същия ден след обяда пазачът дойде да ме вземе отново и аз се качих с инструментите си в залата за конференции. Тейг ме чакаше там.

— Накарали сте Дичър да се развълнува много — каза той, след като седнах.

— Да, нещо го афектира.

— Всичко е наред — рече Тейг. — Говорих с него. Сега е в добро разположение на духа. — Той отвори папката с досиетата пред себе си и си сложи очилата. — Искам да задам няколко въпроса за процеса ви.

— Няма кой знае какво за казване. Привлякоха ме под отговорност като първокласен убиец, съдът реши, че случаят е доказан, и ме намериха за виновен.

— И съпругата ви също е била призната за виновна?

— Точно така. Казаха, че била съучастничка преди престъплението или след него. И те не можаха да решат кое. Така че й дадоха пет години, само и само да бъде на сигурно място.

— Процесът е бил в Марион, Индиана.

— Правилно, Индианаполис.

— Живеели сте там?

— Не. Живеех в Чикаго. Но човекът умря в мотела до Индиана полското летище. И там решиха, че съм го убил.

— Нека се върнем на жена ви за момент. Разбрах, че сега тя не е в затвора.

— Правилно.

— Знаете ли къде е сега?

— Не.

— Защо не?

— Не поддържаеме връзка един с друг.

— По каква причина?

— Причината ли? Ами защо да й вися на врата? Тя е на свобода, аз съм тук. И ще бъда тук още петнайсет и повече години или докато пукна.

— Щом разсъждавате така, тогава защо се оженихте?

— Ето това е хубав въпрос.

— Тук се казва, че сте се оженили в марионския затвор, след като сте били осъдени.

— Точно така.

— И сега не знаете къде е тя?

— Не, но тя знае аз къде съм. Това изобщо не е тайна.

— Тя пише ли ви?

— Пишеше ми. Но след първата година и нещо помолих раздавача да праща писмата обратно веднага щом дойдат. Така че не знам дали още продължава да пише или не. Както ви казах, не искам да й тежа като воденичен камък.

— Но ако излезете...

— Да, но още не съм излязъл. Дори и не мисля за освобождаване. Е, ако някой ден, някой път... Това е единственият начин да оцелееш в скапаното ни заведение.

Той ме изгледа продължително. После каза:

— Този човек, когото сте убили...

— Не съм споменавал да съм го убивал. Прокурорът го каза.

— Добре, този мъж, заради когото сте осъден за убийството — Бърт Ригинс, — как се запознахте с него?

— Работех при него. Карах колата му, миех я и я смазвах и вършех всичко друго, каквото ми наредеше.

— Харесваше ли ви тази работа?

— Не много.

— А Ригинс?

— Никой не обичаше Ригинс.

— Тогава защо работихте при него?

— Защото имам досие. Колко бивши затворници държите на работа във вашата кантора?

Тейг не отговори. За минута прегледа нещо в папката, после попита:

— Какво стана с доктор Апългейт? Последния път, когато говорихме, казахте, че той е искал да ви помогне да получите образование, след като се уволните от армията.

— Да, но после разбра, че не съм лъжица за неговата уста.

— Как така?

— Ами аз бях вече двадесет и шест годишен, за да започвам. Второ, бях изкарал само една година от гимназията. И, трето, имах вече досие, дълго като ръката ми.

Апългейт не знаеше всичко това, докато не ме взе в дома си, в западно Чикаго, Оук парк. Реших, че е по-добре да бъда честен с него, за да няма неприятни изненади по-късно. Той прие всичко съвсем добре — каза, че това няма да промени нещата. Но все пак забелязах, че се позамисли. Апългейт живееше с жена си и трите си деца и се канеше да субсидира момче, на което са нужни три години гимназия и четири години колеж, преди да бъде в състояние да си помисли за медицинско образование. Въпросът не беше в парите. Робърт беше претоварен, също и жена му. Изведнъж ми хрумна, че той започва да ме смята за излишна тежест. Виетнам и Япония — това беше друго нещо. Но вече вкъщи, в Оук парк, Илинойс, нещата изглеждаха по-различно. Една нощ ги чух да се карат с жена си в спалнята. Не можах да доловя за какво спореха, но реших, че аз бях причината. И така, почаках час-два, докато всичко утихна, и се измъкнах през вратата, за да не се върна повече. Прекарах в един луксозен хотел край Норт Сайд две седмици, после видях обявата на Ригинс във вестника. И отидох да работя при него.

— Казахте ли му, че сте били в затвора?

— Да.

— И той нямаше нищо против?

— Даже му хареса, струва ми се. Това му даваше коз срещу мен, който да бъде използван в случай на нужда.

— Колко време работихте при него?

— Около година. От март шейсет и осма до февруари шейсет и девета, когато той умря.

— Как се случи това?

— Карах го вкъщи от Лейк Форест до Индианаполис, следобеда на двадесет и седми февруари. Той смяташе да се срещне с някакво момче, което трябвало да отлети същата вечер от Денвър. Проверихме в мотела на летището, около пет часа. Ригинс имаше апартамент на втория етаж, а аз — единична стая, около трийсет стъпки по-нататък по коридора. Той каза, че няма да има нужда от мене до сутринта, така че бих могъл да взема колата и да се поразходя. Карах през търговската

част на Индианаполис докъм седем, спрях да похапна и отидох на кино. И когато се върнах в мотела, полицията ме арестува.

— Тук се казва, че Ригинс е умрял от прекомерна доза морфин.

— Правилно. И в джоба му намериха писмо, адресирано до адвоката му, в което той пишел, че се страхува от нас с Телма. Подозирал, че кроим планове да го убием; че по пътя от Чикаго аз съм бил казал нещо, което го накарало да се чувства нащрек. И така, в съда сметнаха, че имат достатъчно улики, и продължиха нататък. Хванаха Апългейт за свидетел и той потвърди, че съм обучаван да поставям инжекции, когато съм бил в Япония. Така си и беше. И ме опънаха да се суша.

— Ваш адвокат е бил Арнолд Снейбъл от Чикаго?

— Точно така.

— И как ви защищаваше той?

— Настояваше, че Ригинс се е самоубил и се е опитал да стовари това на мен.

— Защо ще го прави?

— Защото беше кучи син, защото знаеше за нас с Телма, защото той така и така си умираше. Имаше рак в червата си и нямаше да доживее до лятото. И след като си отиваше, реши, че би могъл и нас добре да ни подреди. Ригинс си постави сам инжекцията, изхвърли спринцовката, върна се в стаята си и умря. Ето такъв беше случаят. Но съдът не повярва. Нито за миг. Снейбъл казваше, че ако Ригинс е дошъл в Индианаполис да се среща с някакво момче, защо то въобще не се е появило? И ако аз съм го убил, защо ще ходя в Индианаполис да вечерям и да гледам кино? Прокурорът рече, че съм го направил, за да си осигуря алиби, след като съм го убил. А съдът вярваше на всичко, което говореше прокурорът.

— Ще се съгласите, че е малко жилавичка история за преглъщане — човек се самоубива само за да нарани някой друг.

— Но не и ако познавахте Ригинс.

Тейг си запали цигара и се облегна назад на стола си, като ми хвърли кос поглед през дима. Накрая рече:

— Не могат да ви съдят два пъти за едно и също нещо, така че няма да ви навреди, ако ми кажете истината сега. Убили ли сте Ригинс или не?

— Не, но даже и да съм го направил, мислите ли, че ще бъде такъв съвършен тъпак, че да ви го признае?

— Защо не? Аз не бих могъл да ви навредя с нищо.

— Може и да не можете, но може и да можете. Не знам нищо за вас кой сте, откъде идвате, за кого работите. Вие сте просто един мъж в костюм за триста долара, който казва, че ще ми помогне. Е добре, ще повярвам, когато го видя. Единствената помощ, от която се нуждая, е да се измъкна от тази дупка. И ако не е това в основата на нашите разговори, значи ми губите времето.

— Точно за това става дума.

— Само че не съвсем. Вие се ровите в боклуци, които са мъртви и погребани. Няма нови доказателства по моя случай. Знам това. И няма да бъде оправдан. Единствено някакво чудо може да ми помогне да се измъкна оттук. Да не би да сте специалист в тази област?

— Е, не съвсем. Но имам начин да накарам нещата да тръгнат.

— Както ви казах — ще повярвам, когато го видя.

Тази нощ лежах на нара си с широко отворени очи дълго след като лампите бяха угасени. Нещо в душата ми бавно започна да оживява, цели отрязъци от мен самия, които бях заключил, заковал и замазал отгоре. За пръв път от пет години насам си позволявах да мечтая за различен живот, да се надявам на нещо по-добро. Разрешавах си да мисля, че има някакъв свят извън стените, и започнах да си се представям като част от него.

Нямаше логика в това. Не откривах никакъв смисъл в присъствието на Тейг, в думите му или в мъглявите му обещания. Но той наистина съществуваше и имаше някаква цел и каквато и да беше тя, изглежда, че включваше и мен.

Каквото и да искаше Тейг, то трябваше да стане извън затворническите стени. Преди да може да ме използва за каквото и да било, той трябваше да ме извади отгук. Слаб като тази надежда, аз наистина имах някаква светлинка в душата си сега. И тя ме зареждаше, разтваряше ума и паметта ми, държеше ме буден, вперил поглед в сенките, които нощните лампи хвърляха на тавана.

Всички подробности на всекидневния свободен живот — припомнени или въображаеми — избухваха в главата ми. Като плод на себелюбието се роеше серия от образи, в центъра на които стоях аз и никой друг — ходещ, пътуващ с кола, пиещ вода, дишащ с пълни гърди, заспал спокойно на широко и чисто легло.

Аз ядях хот-догове в някакви аламинути, седях на игрището и гледах състезание по бейзбол, разхождах се в паркове, спирах таксита, пътувах в автобуси, метра и влакове, купувах билети и се качвах на самолети, седях в кина, пиех бира, плувах в басейни, карах коли по черни пътища, поръчвах си меню в ресторанти с покривки на масата, четях вестници на пейки в парка, купувах си храна в супермаркетите, спях в чисти пижами, вземах си продължителни топли душеве и по хиляди пъти се бръсних и подстригнах косата си в светли салони, миришещи на пудра.

Изгарях от нетърпение за следваща среща с Тейг, копнеейки да му кажа думите, които той трябваше да чуе. Представях си как се справям с работата и мечтаех за наградата. Сега аз трябваше да се придвижа напред, ако въобще имаше начин това да стане. Лежах в тъмнината и си приготвих речта: „Каквато и да е цената, каквото и да искате от мен, каквото и да се наложи да разменя срещу живота отвънка, готов съм. Няма да задавам въпроси или да се връщам назад. Хайде да спрем да говорим, за бога, и да действаме по-бързо.“

Измина цяла седмица, преди отново да ме заведат до етажа на администрацията. Единият от пазачите, грубиян с физиономия на булдог и остри очи, на име Фийстър, дойде при мен.

— Ами инструментите? — попитах.

— Те са вече там. Баукамп нареди в дърводелската работилница да ги занесат горе.

Баукамп ме чакаше в залата за конференции кисел и студен и започна строго по работата:

— Искаме да поставиш тези лавици колкото е възможно по-бързо. Стига си се... На цялата тази стена, от пода до тавана.

Той посочи тясната стена зад масата.

— И същото нещо на онази стена, ей там в дъното. — Баукамп посочи стената в другия край на стаята.

Фийстър седя при мен през целия ден, пуши цигари, човърка зъбите си и ме гледа как работя. Аз режах с триона, мерех и стържех, работех усилено, но не се претрепвах чак толкова. И все очаквах да се появи Тейг. Но той не дойде. В продължение на пет дни, докато сложих и последната лавица, все още не беше дошъл.

Продължавах да лежа буден в нощта. Бях прекарал през ума си всички картини, в които се виждах в живота отвън. Сега онова, за което си мислех и си представях, беше Телма. Бях я избутал във възможно най-далечното ъгълче на съзнанието си. Сега тя се настани при мен в тъмнината, сякаш от плът и кръв, толкова реална, че бих могъл да я чуя и да я докосна.

Тя беше шест години по-млада от мен, само на двайсет, когато я срещнах. Бяха женени с Ригинс от почти три години. Тогава е била на седемнадесет. Телма бе планинско чедо като мен и беше дошла в Чикаго от Северна Каролина с двама свои роднини. Работила известно време като прислужница в някаква къща в Лейк Форест. Ригинс я видял. Отначало я наел да му работи, после я взел в леглото си, после се оженил за нея.

Телма не му подхождаше. Там, откъдето идваше тя, хора като нея не казват „не“ на такива като Ригинс. Аз също не се разбирах с него. Той имаше начин да те накара да разбереш дали нещо беше по вкуса му или не. И за теб остава или да се съ согласиш с него, или да си обереш крушите. Ригинс я беше сплашил, мен също.

Телма не искаше да го мами, аз също не бях настроен да си прекарвам времето с нечия жена, поне не с неговата. Но той ни тласна един към друг, без да го знае. Пък може и да го е знаел.

Всеки от нас съжаляваше другия и всичко, което се случи после, произлезе от това. Опитвахме се да го скрием, но не бяхме особено добри в прикриването на чувствата си, особено Телма. Така че не го правехме на глупак особено дълго време.

Накрая тя му каза истината, че иска да го остави и да замине с мен. Но Ригинс продължи да си я кара по старому, като че ли не я беше чул. Наскоро след неговата смърт аз се озовах в затвора, както и Телма.

Името ѝ, преди да се ожени, беше Телма Честър. Мъжете от нейното семейство бяха копали въглища в продължение на сто и петдесет години. Когато мините в техния град се изчерпали, същото

полека-лека се случило и със семейството ѝ. Хората се пръснали или измрели, или попаднали в затвора, някои забогатели.

Телма беше дребна и мършава, с кафяви очи и червеникавокестеняви коси, като на кутре, което се ражда като изтърсак в боклука и после си остава малко, защото не е достатъчно силно, за да се бори за своя пай от храната. Но същевременно в нея имаше нещо упорито и жилаво. И нещо топло и нежно, което независимо от малтретирането и липсата на грижи не си беше отишло. След като веднъж се сблизихме, между нас вече нямаше никакви проблеми и съмнения, докато не се настаних в затвора и не започна да ме гложде мисълта за това — колко дълго ще се наложи да остана тука и какви последствия ще има то за мен и още по-важно за нея.

Писах ѝ. Отне ми доста време да ѝ кажа направо точно какво мисля. Всичко звучеше малко по-иначе, не така, както го исках. Допусках, че излезе безмилостно, глупаво и хладно, но нищо не можех да направя.

Писах ѝ, че съм мислил дълго, опитвайки се да намеря някакъв изход, но както и да разглеждах положението, щях да си седя в затвора, докато стана почти на петдесет години, даже повече. Затова не виждах никакъв смисъл тя да се навърта наоколо като прислужница или чиновничка в близкия универсален магазин, дока го ме чака да изляза.

И така, няма да ти пиша повече, колкото и да ми се иска.

Не желая също и ти да ми пишеш. Знам, че това ще те засегне много, аз също няма да се чувствам кой знае колко добре, но не мога да измисля никакъв друг начин, по който да те заболи по-малко. След като веднъж свикнеш с тази мисъл, ще ти бъде по-лесно и ще можеш да си устроиш живота сама.

Само тези редове. И спрях да пиша. И не четях нейните писма. С изключение на онова, с което тя отговаряше на моето. Носех си го постоянно в джоба на ризата в продължение на три години, докато мастилото избледня от потта ми, а хартията се протри. Но дълго преди

да се случи това, знаех вече всичко наизуст. Поне последната и най-важна част.

Не съм изненадана, че ми пишеш така. Очаквах го от по-рано. Знаем какво става в главата ти. И те обичам за това, което ми казваш. Знаем, че мислиш как ще е по-добре за мен. Но, моля те, не го прави. Не се затваряй в себе си. Знай, че ще ти пиша, независимо дали получавам отговор от теб или не. Дори и да не четеш писмата ми, аз пак трябва да ти пиша. Това е единствената връзка, която имам с теб, и не мога да я изоставя. Няма да се опитвам да те карам да правиш нещо, което не искаш или мислиш, че не е правилно, само запомни, че що се отнася до мен, нищо няма да се промени. И не могат да те държат затворен вечно.

Не беше лесно да ѝ връщаш писмата след всичко това. Но аз го направих. И след като я освободиха под гаранция, когато идваше в Хобарт в деня за посещения, аз избягвах да я виждам. Телма идваше всеки път, когато можеше, в продължение на шест месеца, но никога не се срещнах с нея. Накрая престана. И аз спрях да мисля за нея. Тренирах се на това. Точно както се тренирах да не мисля и за нищо друго навън.

Но сега изведнъж получих лудото и безсмислено усещане, че ще мога да се измъкна. Изгарях от желание да разбера къде е тя. И как бих могъл да я намеря. Телма отново оживя физически. За първи път от пет години насам можех да я усетя край мен на леглото, мъничка и топла, стройна и гладка като дете, да шепне и да се смее, да лежи под мен или върху мен, да ме докосва и целува, да спи, заровила глава в трапчинката на рамото ми.

Лежах буден до среднощ и се борих с часовете през целия ден, чакайки Тейг, но той не дойде. Чаках, страдах и се потях. Накрая се отказах от него. Знаех, че играта е приключила. Нямахме смисъл още от началото. Кой ли би имал силата да заобиколи Дичър и цялата шибана наказателна система и да ме пренесе през стените на свобода? И ако някой действително има тази власт, защо пък точно мен да изберат?

Каква нужда биха могли да имат, каква причина? Какво можех да направя за тях, така че да си струва усилията им? Всички въпроси имаха отрицателни отговори. Така че спрях да си ги задавам. Аз просто се надявах, после се отказвах, после започвах да се надявам отново.

Три седмици след като се бях видял с Тейг за последен път и седмица след като лавиците в залата бяха направени, монтирани и боядисани, Баукамп отново дойде за мен. Но този път не беше заради Тейг.

За около петнадесет минути останах сам в залата. После вратата се отвори и влезе едно младо момче. Беше около двадесет и осем годишен, с меко младежко лице, което го правеше да изглежда още по-млад. Слаб и жилав, среден на ръст, със сресана назад коса, с костюм по мярка и закопчана догоре риза. Приличаше на мъжете от рекламите на тези ризи. Спокоен, свеж и с пари в банката.

Не поздрави и не се представи. Седна срещу мен и каза:

— Разговорът ни няма да отнеме много време. Има само две неща, които бих искал да знам.

— Вървете по дяволите, мистър. — Станах и тръгнах към вратата. Хванах дръжката и я дръпнах, но не се получи нищо. Беше заключена. Ударих по нея с юмрук.

— Почакайте, какво става с вас? — Той се изправи от стола си.

— С мен нищо. А с вас?

— Предполагам, че е по-добре да извикаме Дичър тука.

— Заминавайте. Той може да чуе какво ви казвам. Бих се радвал.

Младият мъж стоеше и ме гледаше втренчено.

— Не можете да ме уплашите — казах. — Вече съм в затвора и се предвижда да остана тук още доста дълго време.

— Аз не ви плаша...

— Стига с тези номера, глупак такъв. И аз съм човек, кучи сине. Не само че ме гледате с подозрително изражение, но и ме засипвате с въпроси. Аз дори не знам кой сте, по дяволите. Или откъде идвате. За мен сте едно нищо. Просто нула.

Това, което казах, изглежда, не му хареса. Не беше свикнал да се отнасят грубо с него. Но аз успях. Можях да го видя на лицето му.

— Слушайте... Съжалявам, ако съм прибързал. Казвам се Рос Пайн. Марвин Тейг и аз работим заедно. Той е в Мексико тази седмица

и тъй като нямаме много време, ме помоли да дойда да ви видя.

Пайн се върна до стола си и седна. Аз се разположих срещу него.

— Това е друга работа — рекох.

— Както ви казах — продължи той, — има само две неща, които бихме искали да знаем. — Пайн не се консултираше с папката, както правеше Тейг. Всичко беше в главата му. — Първо... за Виетнам. Знам, че сте били ранен. Как се случи това? При каква служба?

— Нощен патрул. Бяхме налякали по нужда близо до огъня и им лъснахме ненадейно.

— Вие сте били с бойната си част?

— Докато не ме раниха. След това...

— Знам за вашата служба в Япония. — Той извади бележник от джоба на сакото си и си отбеляза нещо.

— В колко бойни ситуации сте участвали?

— Искате да кажете — сражения?

— Именно.

Добре тогава, изведнъж всичко стана ясно, като осветено от прожектор. Разбрах за какво са били разговорите с Тейг, знаех вече за какво съм им нужен, а също и отговорите, които очаквах.

— Понякога се случваше по два пъти седмично. Понякога по три пъти на ден. — Седях и го гледах, очаквайки следващия въпрос и как ще го формулира.

Пайн се справяше добре. Направи го да звучи равнодушно, като предварително написана реч.

— Хора, които никога не са били на война, винаги се чудят какво е да убиеш друг човек.

— И вие ли ме питате какво е?

— Да, ако знаете.

— А, знам добре. То е, като да смачкаш муха.

Пайн изглеждаше така, сякаш искаше да си отбележи нещо в тефтерчето, когато казах това. Но се възпря и като се размърда, намести се в стола си и каза:

— Как може да бъде сигурен човек. Имам предвид в бойна ситуация.

— Не можеш винаги да бъдеш сигурен. Но когато са зъби срещу зъби, кучето изяжда другото куче, знаете. Сигурно съм застрелял към двеста души. Не гарантирам колко съм убил, но само ще ви кажа, че

държа пушката в ръцете си от невръстно хлапе. В състояние съм да улуча катерица от сто ярда.

Оставих това да проникне в съзнанието му за минута. Тогава добавих:

— Поне за петима знам със сигурност. Те бяха достатъчно близко, за да ги размажа.

Пайн седеше, обмисляше следващия си въпрос, а аз чаках.

— Престъплението, за което са ви осъдили... Мистър Тейг казва, че сте невинен, че човекът наистина се е самоубил.

— Толкова по-жалко, че Тейг не е участвал в съда.

— Не му ли го казахте?

— Обясних му, че в това се състоеше моята защита. Същото говореше и адвокатът ми в съда. Но не му повярваха. И аз не ги обвинявам. — И тогава аз му казах онова, което беше дошъл да чуе: — Аз убих Ригинс, мистър Пайн. И ще ви призная и още нещо. Ако той се съживи по някакъв начин, бих го убил отново.

Бях белязал картите и бях спечелил играта. Но това беше все още нечия друга игра. Знаех го. И нечии други правила. Разбрах и това. Краят на всичко се губеше в далечината, надолу по някакъв напълно неизвестен път. Но не ми пукаше. Другата възможност беше петнайсет години в затвора, прекаран в мирисане на краката и урината на другите, в слушане на виковете през нощта и в зяпане на стените. Всичко друго беше по-приемливо. Всеки неизвестен ангажимент, дори заплахата и самотният скок в тъмнината, бяха нещо по-добро. Дори и смъртта беше изход, ако можеше да ме извади оттука.

— Не казвам, че ми харесва да бъда затворен — рече Оскар, — но и навън не ми се нрави особено. Все не остава време да помисля какво бих правил, ако имах избор. Няма нито едно местенце, където да съм бил и да искам да се върна отново. Никога не успях да постигна всичко едновременно. Винаги се получаваше някаква тъпотия, по един или друг начин. Ще ти кажа и нещо друго, аз не съм много различен от който и да е човек. Повечето хора не знаят какво, по дяволите, изобщо правят. Те се напъхват в някаква кутия — работа или женитба, или каквото и да е, което решат, че се очаква от тях. И се бързат вътре с години, преструвайки се, че им харесва, и убеждавайки сами себе си колко много са напреднали. Но всичко това е боклук. Те са затворени вътре точно както и ние. Единствената разлика е, че ние знаем, че сме вън от играта, а те не. Душата ми е много по-свободна сега, отколкото когато режех салам, преподавах в училището или нападах банките. Може да е по-особен животът тук, но поне е нещо, с което мога да се оправя.

Това беше вечерта на същия ден, в който срещнах Пайн. Оскар беше изпаднал в някакво бързо изстъпление, необичайно за него, и аз седях в килията, полуслушайки го, защото мислите ми бяха заети с планове за утрешния и следващите дни.

— Храната е като за животни, но не е по-лоша от тази, която повечето хора ядат по техен собствен избор. И ако спрат да правят пържени картофи и сандвичи, половината от населението в тази страна би умряло от глад. Знаеш ли това? Заставал ли си някога зад тезгяха на магазин за хранителни стоки да гледаш какво купуват хората? Боклуци. Излизат с пакети и кутии с храна за тридесет долара, подсолена и подсладена, оцветена изкуствено и натъпкана с консерванти, способни да предизвикат рак в целия щат Тексас.

Ние с Оскар се разбирахме добре и имахме споразумението да не говорим за жени.

— Достатъчно лошо е дори да мислиш за тях — казваше Оскар. — Но дяволски по-гадно е да слушаш някой, който ти описва

слугинчето на жена си или лунната нощ, през която е имал някаква история в Кливланд. Това са подробности, които убиват, човече. Ето от какво трябва да се пазим.

Така и правехме. Поне се опитвахме. Но и двамата знаехме, че няма да можем да се сдържаме вечно. От време на време жената или жените щяха да се появяват от устата на Оскар по-често, отколкото от мен. Предполагам, че това го караше да се чувства по-добре. Или пък по-лошо. Така или иначе този път го оставих да говори.

— Можеш да свикнеш с храната и вонята, с това да ти замръзва задникът през зимата и да ти се пекат топките през лятото. След известно време преставя да ти мирише на дезинфектанти и препарати против паразити, мускулите ти вече не те болят от леглото. Привикваш да живееш в клетка шест на осем с някакъв педераст, който се чеше, пърди и хърка, някакво копеле идиотче, което никога не е имало друг импулс освен от корема или от гърлото. Все пак можеш да намериш начин да живееш с всичко това. Никога няма да започнеш да го харесваш, но все пак можеш да се оградис, като си натъпчеш тапи в ушите, сложиш си капаци на очите и памук в носа. Сутрин се будиш, слагаш си тенекиените очила, изгълтваш някакво горчиво кафе, пушиш цигара, правиш по няколко крачки от време на време и ето те в другия ден. Тогава свързваш двата дни заедно, прикачваш още няколко и вече имаш цяла седмица зад себе си. И докато се огледаш — месецът минал, после годината, която ти се струва като цели шест, а ти все още дишаш, сърцето ти бие и нещата не са толкова лоши въпреки всичко. Остават ти да минат само още деветдесет и осем години.

Но по онази част, с мацките, да живееш без жена, ето с това никога няма да свикнеш. Поне аз не мога. Независимо какъв катинар си слагам на ума, някоя малка лисичка успява да се промъкне, мърдайки наоколо, поклащайки дупе. Не е за чудене, че половината от момчетата тук превъртат.

Жена ми Паула беше злощастно създание. Мозъкът ѝ беше дотолкова промит от монахините, че не можеше и да се изпикае, без да се изповяда после. Ако си на-пъхвах езика в устата ѝ, тя четиридесет пъти казваше „Света Богородице!“, преди да си го извадя. Тя се беше унищожила още преди да легне с мъж. Беше си втълпила мисълта, че спането с мъжа е само за да се забременее. И ако намираш някакво удоволствие в това да го правиш, ще си навлечеш големи

неприятности от попа. За себе си Паула беше сигурна, че не ѝ харесва. И след като вече имахме деца, тя така успя да уреди нещата, че и за мен да няма удоволствие. Паула се оплакваше на майка ми, на свещеника, имаше главоболие и болки в гърба и настиваше всяка седмица. Вместо да има своя период през двадесет и осем дни, нейният траеше толкова. Накрая, като я погледнах един ден — дебела и хленчеща, с коса, навита на пластмасови ролки, с пеньоар, който се влачи по земята, си рекох: Кому е нужна тя, за бога? И оттам нататък я изоставих. Забърсвах някоя от учителките, която ми беше подръка в училището, дето преподавах, или развратничех с блудница от селото до пълно изтощаване.

Оскар седна на леглото си и запали цигара.

— Знаеш ли, мразя да си го признавам, но грешката беше предимно моя, а не на Паула, че нещата не потръгнаха. Не трябваше никога да се женя за нея.

Когато попаднах на островите, бях наистина невинно хлапе. Е, бях имал няколко завоевания в уличките, в които бях отраснал в Ню Йорк, но не бях преживял нещо, което да ме подготви за тези малки ориенталски глупачета. Две от тях работеха в база РХ. Хванах пневмония и прекарах в болницата около месец. Но щом стъпих на краката си и започнах да се движа, тези двете ме поеха. Те имаха апартамент, недалеч от базата, и ме преместиха там, където прекарах три седмици, които ми се сториха като година. Тези две малки ядачки на банани така ме оправиха, че не можах да се съвзема с месеци. В действителност още не съм дошъл на себе си.

Това е, което мога да ти кажа за жена ми. Дори и да не беше толкова зависима от католическата църква, това пак нямаше да реши моя проблем. Всъщност никога не съм давал и пет пари за нея. И не можах да забравя тези късокраки, дребни, полудиви китайки или японки, или каквито и да бяха там. Бих изтъргувал които и да са пет бели жени само за едно от онези малки котенца.

— Слушай, ей, копеле, ако на теб ти е все едно...

— Знам, знам, стига вече свалчески истории. Окей?

— Окей.

Бях подложен на ново, дълго чакане. Трябваше да издържа. Ако Тейг си играеше с мен на котка и мишка, аз не можех да позволя да бъда погълнат толкова лесно. И така, аз се отпуснах, попригладих бръчките на лицето си и не се опитвах предварително да подготвя нещата, които да кажа на Пайн.

Този път чаках само три дни. Сега в залата дойде Тейг. Започна да ми говори веднага щом седнах. Изглеждаше по-стар и лицето му беше сиво. Сега нямаше излишни приказки, нито усмивки. Той се разположи в стола си като човек, готов всеки момент да ми дръпне юздите.

— Е, сега сме готови да продължим нататък. След седмица ще бъдете вън от затвора. Три дни по-късно ще напуснете страната. Ще имате паспорт на друго име, собствен дом на същото име и двеста хиляди долара в банката. Жена ви ще ви чака там, а за всички други практически цели Рой Тъкър ще бъде мъртъв. В разстояние на един месец ще сте завършили работата, която ни интересува, няма да имате повече задължения и ще бъдете свободен да живеете, както ви харесва. Но ще очакваме пълна секретност от вас. И ще трябва да прекарате извън Съединените щати поне пет години. След това ще можете да ходите, където искате.

В главата ми изникваха и се рояха едновременно петдесет въпроса.

— Какво искате да кажете — че ще бъда вън от затвора? Това не е толкова просто.

— То е наш проблем. Ще ви кажем подробностите следващия път, като се видим.

— След седмица, от днес броено, казвате.

— Точно така. Във вторник.

— Но за жена ми... Аз не знам къде е тя.

— Е добре. Ние знаем. — Тейг извади от джоба си плик, разгърна лист хартия и ми го подаде през масата. Беше написана на ръка бележка без подпис.

Скъпа Телма,

Тези двама мъже, Марвин Тейг и Рос Пайн, са мои приятели. Те могат да ни помогнат. Моля те, направи това, което искат от теб. Ще се видим скоро.

— Ако го подпишете, това ще опрости нещата, когато контактуваме с жена ви.

— Защо пък ще трябва да контактувате с нея?

— Тя няма да бъде въввлечена в играта. Само се опитваме да я защитим. Смятаме, че ще се чувства по-добре с вас.

— Не, няма да подпиша. — Върнах му обратно бележката. — Не искам и тя да бъде замесена.

— Ваша работа. Ако не искате да я подпишете, можем да ви подправим подписа чрез експерт.

— И за какво? Не разбирам.

— Ние искаме жена ви да ни повярва. Така че да дойде доброволно. Не желаем тя да бъде разпитвана от полицията или от журналистите. Можете да разберете това.

— Не, не мога. Вие имате работа с мен, а не с жена ми. Ако ще я въвличате и нея, аз се оттеглям.

Тейг седна и ме изгледа продължително. После рече:

— Добре, изборът е ваш. — И сложи плика обратно в джоба си. — Не можем насила да ви накараме да излезете оттука. — Той дръпна стола си от масата. — Ние не слагаме всичките си яйца в една кошница. Трябваше да предположите това.

Тейг се изправи и тръгна към вратата. Не се шегуваше. Беше почти излязъл, когато го спрях.

— Почакайте малко... вижте... Аз само искам да бъда сигурен, че Телма няма да пострада или да бъде уплашена от нещо.

Тейг затвори вратата и се обърна към мен.

— Това искаме и ние. Ето защо мислим, че тя ще се чувства по-добре край вас.

Той се върна до масата, извади бележката и ми я подаде отново. Този път ми връчи и писалката. Аз се подписах.

— Задръжте писалката. Има още нещо. — Тейг ми подхвърли малка карта през масата. — Напишете три пъти отгоре името Хари

Уолдроун.

Направих го и му я върнах.

— Това е името, което ще имате на паспорта си. — Той измъкна едно джобно фотоапаратче и ми нащрака половин дузина бързи снимки. — ...Ще ни трябва снимка.

— В затворническо облекло?

— Не се притеснявайте. Ще уредим това.

— Вие казахте „извън страната“.

— Точно така.

— Къде?

— Ще разберете, когато пристигнете там.

— Тази работа за къщата и парите в банката е една хубава приказка, но защо трябва да ѝ вярвам?

Тейг се изправи отново:

— Въпрос на доверие. Ние сме убедени, че ще се справите с работата. Вие също трябва да ни вярвате. След седмица няма да сте вече тук. Само се съсредоточете върху това.

Когато стигна до вратата, се обърна:

— Следващия понеделник ще ви кажа всичко останало, което трябва да знаете. И само за да ви накарам да се чувствате по-добре, ще ви донеса банковата ви книжка. И нотариалния акт за къщата също.

Тейг ме остави да седя там, вперил поглед в лавиците, сглобени в другия край на стаята, да се опитвам да свържа всичко заедно в някаква приемлива форма, с която да мога да се оправя. Но не се получаваше. То беше, като да се опиташ да натъпчеш възглавница в цигарена кутия. И както си седях и гледах, изведнъж почувствах някакъв страх. Като се опитах да си стисна челюстите, зъбите ми не прилягаха.

Баукамп дойде да ме върне обратно в караулното. Усещах краката си разхлабени и несигурни, докато вървах пред него по коридора.

До края на тази седмица аз залитах и се препъвах като упоено животно, разливах храната, изпусках инструментите, срязвах си палеца с триона, счупих бормашината, одрах си ставите на пръстите в колелата на шмиргела. С усилие поглъщах яденето си, не можех да се концентрирам, нито да спя. Чувствах се слаб, бавен и напрегнат. Но всичко това беше вътрешно. Никой не забелязваше. Дори Оскар ме гледаше така, сякаш бях същият човек, който винаги съм бил.

Болестта продължаваше, тъй като симптомите бяха реални. Бях уплашен до смърт. Страхувах се както от действието, така и от бездействието, оскотял от всички тези години в затвора, вцепенен от силата на подобни гладко говорещи мъже като Тейг и Пайн.

И сред всичко това, като някакво напрегнато усилие на съзнанието да се самоизлекува, умът ми се връщаше към Западна Вирджиния, към годините, преди майка ми да умре и баща ми да пропадне, към времето, когато размерът на света беше четиридесет планински акра и слънцето отмерваше часовете.

Нямаше смисъл във всичко това или някаква насока и последователност. Беше само серия от картини, размиващи се и застъпващи се със звуците на добитъка и мулетата, хрътките, котките и пилетата, петлите сутрин и проскързващата мелница. Виждах баща ми в гумени ботуши да се бърба през калта от къщата до хамбара с кофи в ръцете. Или впряга мулетата, потупвайки ги по главите, за да ги изравни, или яде ябълка, като я бели внимателно и хвърля отпадъците и семките на кокошките. Или дъвче тютюн, правейки голяма буца в устата си, докато се движи бавно от кухненската маса до задния двор, или насипва тор по края на цветните лехи.

Тези спомени за баща ми — висок, слаб, мършав и бавно подвижен — винаги се връщаха първи. Това беше неговата ферма, която носеше отпечатъка на манталитета му. Семейството беше негово, също както и реколтата и кучетата, които се страхуваха единствено от него и идваха само когато той им подсвирнеше.

Майка ми му принадлежеше също. Енид и аз, разбира се, също бяхме негови, приличахме на рода му, говорехме и се движехме като тях и нямаше никакво подобие между нас и светлокосите и с дребен кокал роднини на майка ми.

Нокътят на палеца му беше разцепен, имаше един дълбок белег по средата до самия му край — постоянен признак на мъжественост — така го чувствах, когато бях шестгодишен. И в продължение на години наблюдавах моя собствен палец в очакване да се появи тази грозна и същевременно красива рязка.

За баща ми всичко беше веществено. Светът беше съставен от неща, които той можеше да пипне, да работи с тях, да ги оформи според нуждите си. Ръцете му бяха като живота му — силни и кафяви, мазолести и груби. Всички ние се съсредоточавахме в тях. Те строяха, работеха в градината, впрягаха, дояха кравите, държаха пушката, лопатата и бела, вилата. Ръцете му правеха люлките и играчките, копаеха гробовете. Те насочваха, подкрепяха и наказваха, ковяха и рендосваха, полираха, шлифоваха, наместваха и боядисваха шарки по мебелите през зимата, когато всичко е засипано със сняг.

Лицето му беше гладко, сякаш изваяно, в повечето случаи неподвижно. Гласът — тънък и дрезгав — рядко имаше нужда да се употребява. Ръцете му вършеха всичко, казваха всичко. Когато умря майка ми — той дяла подпалки в продължение на два дни, сече и ряза с триона дълго след мръкване, като седеше на висок пън. А три седмици по-късно загуби дясната си ръка на косачката.

Тогава всичко се разпадна бързо. Същата зима баща ми доведе вкъщи жена от Букенън. Косата ѝ беше изрусена почти до бяло, така че ние с Енид я наричахме Памучния връх. Тя имаше глас, който можеше да реже и да дере, и да откъсва кожа от тялото ти. Те с баща ми седяха в кухнята през тези студени месеци, пиейки и борейки се един с друг. А през пролетта изоставиха фермата заради дългове и заминаха заедно за Блуфийлд.

Майка ми се казваше Естер. Тя беше дребна и руса, по своему тиха, също като баща ми. Имаше навик да си тананика и пее тихичко над гюма, печката, коритото за пране, когато месеше хляб, чушкеше боб, затваряше конфитюри, плетеше, шиеше, кърпеше, метеше, работеше в градината и плевеше. Тя беше топла и нежна, с успокояващи ръце, когато някой беше болен, наранен или с разбито

сърце. Майка ми, също както и баща ми, вършеше всичко това с нейните ръце, присъствие и тяло. Указанията ѝ бяха прости: „Имаме нужда от дърва, Рой“, поученията ѝ дори по-прости: „Отваряй си очите сега“, или: „Срамота. Срамота, Енид.“

На обед седяхме тихо край масата. След като молитвата беше свършила, започвахме да се храним и никой не говореше. Това беше тиха къща и ние с Енид бяхме тихи деца. Но каквото и да ни оставиха нашите родители, те не ни дадоха инструменти, с които да се борим за оцеляването си. Нито думи, нито оръжия. Търсейки сигурност, Енид се омъжи за първия мъж, който я поиска, а аз отидох в затвора по възможно най-бързия начин.

В неделя, един ден преди датата, когато Тейг трябваше да дойде пак, попитах Оскар:

— Мислиш ли понякога за излизане оттук?

— Всеки ден.

— Като те гледам как го понасяш, си мисля, че може би е започнало да ти харесва.

— Глупости. Просто свикнах. Това е всичко. Аз съм тук до живот или докато стана на деветдесет и девет. И с моя късмет — може би ще доживея до сто. Това означава, че имам да излежавам още четиридесет и пет години.

— Ще те пуснат условно доста преди това.

— Голяма работа. Ще бъда на седемдесет и пет вместо на сто. Ще хленча по улиците с продънени обуца и ще пия мискет от пробита чаша.

— Какво ще кажеш за едно бягство?

— Какво ли? Това се случва само във филмите. Виж къде сме. Натъпкани като сардини в консерва. Бетон, яка стомана и пазачи на всеки ъгъл.

— Момчетата бягат по всяко време.

— Сигурно. Но само ако някой отвън ги иска. Някой с пари, време и връзки. Бягствата не стават току-така. Пазачите забогатяват, управителите на затвора също. И хоп — изведнъж затворникът изчезнал. Но това не е изненада за никого. Освен за хората, които го научават от вестника.

— Но ако някой отвън работи за теб, ако ти го уредят, ти би тръгнал, нали?

— Кълна се в сладкото ти дупе, че бих.

Отворих паспорта и видях снимката си под името Хари Уолдроун. Според датата паспортът е бил издаден преди три години. Той беше орфан и изцапан и страниците бяха до половината запълнени с печати за влизане и излизане, главно от централноамериканските страни.

— Вие си имате професия, Уолдроун — каза Пайн. — Внасяте болнични инструменти и вашата територия е Централна Америка и Мексико.

— Никой няма да ви разпитва за това, така че не се притеснявайте — допълни Тейг — Просто да го имате за информация в главата си. — Той побутна някакъв сгънат документ през масата към мен. — Ето нотариалния акт, който обещах да ви покажа. Той е на испански, но ще видите името си Хари Уолдроун като собственик. Гарантирам ви, че е в пълна изправност.

— Защо всички адреси са задраскани? Откъде ще мога да разбера кой къде се намира?

— Почакайте мъничко — рече Пайн, — още мъничко.

— Ето ви и банковата книжка. Отгоре пише „Държавен кредит“, но думите отдолу са залепени. Вътре между депозитите е отбелязано 1 700 000. Наименованието на валутата също е залепено отгоре Курсът на обмяната е осем и половина към едно. Това означава двеста хиляди долара, сумата, която вече ви споменах.

— Откъде да знам дали казвате истината?

— Имате доживотна присъда, а ние ви измъкваме оттука. Утре. Това трябва да ви говори нещо.

— Когато съм вече ВЪН, тогава ще ми говори нещо.

Пайн се поизправи на стола си и подпря ръцете си на масата.

— В северозападния ъгъл на гимнастическия двор има стоманена врата в стената, с пазач пред нея. В осем и трийсет сутринта, точно преди да се строите и да се отправите към работилниците, се прехвърлете през вратата. Минете край пазача и кажете „Тъкър“. Продължете да вървите петдесет крачки, после се

обърнете и се върнете до портата. Когато стигнете до нея, тя ще бъде отключена. Бутнете я, минете и я затворете след себе си. Точно пред вас ще има зелено-жълт хлебарски камион, който доставя храна до затворническата кухня. Качете се направо в камиона, отидете отзад и легнете долу. Шофьорът ще мине през страничната ограда на затвора и ще продължи по шосето. Ще се насочи на запад, към дюните. Някои от нашите хора ще чакат там в друга кола, за да ви закарат в Чикаго. Това е всичко.

— Звучи просто.

— Така е — рече Пайн.

— Ами ако някой от кухнята ме види да влизам в камиона?

— Няма.

— И все пак, ако?

— Никой не може да ви спре освен пазачите. А те няма да го направят.

— Няма ли да проверят камиона при портата?

— Точно утре не. Това е толкова важно за нас, колкото и за вас.

— Може би. Но ако някой започне да стреля — аз съм този, по когото ще се цели.

— Няма да има изстрели, не се безпокойте — каза Пайн. — Ние ви гарантираме.

— Не е достатъчно. Искам и гаранцията на Дичър.

— Това няма нищо общо с Дичър.

— Но той е в течение, нали?

— Да, но...

— Добре. Искам и той да потвърди.

Когато няколко минути по-късно Дичър влезе в стаята, лицето му имаше цвят на слива. Като ме видя, пребледня.

— Дявол да го вземе, беше ми казано...

Тейг го прекъсна:

— Знаем какво ви е било казано. Но се натъкнахме на неочаквана пречка.

— Аз съм пречката — намесих се. — Искам да се уверя, че знаете какво става.

— Не знам нищо. — Той се обърна към Пайн: — Вие ме уверихте, че това ще бъде направено без мен...

— Е, сега ви казвам нещо друго.

— Разбирам, че утре излизам оттук — обърнах се към Дичър. — И искам да ми кажете как ще стане това.

Дичър премести поглед от Пайн към Тейг и като не намери подкрепа там — отново към Пайн.

— Обяснете му — рече Пайн.

Дичър си пое дълбоко въздух и го издекламира тъй, сякаш го беше научил наизуст и се радваше да се отърве от него.

— През северозападната порта на двора, в осем и тридесет сутринта, пазачът ще те пусне.

— Как му е името?

— Грибър... ще се качиш в хлебарския камион...

— Кой ще го кара? — попитах.

— Един наш човек — отвърна Пайн.

— Продължавайте — кимнах на Дичър.

— ...и камионът ще мине през посочената порта. Това е всичко, което знам.

— Няма ли да има проверка при портала?

— Не.

— Ами тревога ще се вдига ли?

— Най-малко един час по-късно — рече Тейг, — когато открият, че липсват в дърводелската работилница. Дотогава вие ще бъдете с нашите хора на път за Чикаго.

— Това удовлетворява ли ви? — попита Пайн.

— Да речем — отвърнах, — но има още едно нещо. Ще взема и Спивента с мен.

Настъпи мека, бяла тишина. Тогава Дичър каза:

— Боже господи.

— И дума да не става — поклати глава Пайн.

Тейг се опита да заглади нещата:

— Можеше да стане, ако го бяхме планирали по-рано. Но нали разбирате... — Той млъкна.

— Да, предполагам — отвърнах.

Баукамп ме свали долу с асансьора и ме съпроводи по коридора до първата врата към затвора. Фийстър стоеше там на пост.

— Шефът го викаше — рече той, когато го приближихме. — Трябва да върнеш затворника обратно.

Докато вървахме, знаех, че вече съм им обърнал гръб. И това чувство ми харесваше.

— Без мен — запротестира Оскар, — не ме устройва.

— Какво искаш да кажеш с това, че не те устройва? Аз си счупих топките да те напъхам и теб в играта.

— Вони, Рой. Смърди на умрели котки. Ще пресилим нещата.

— Защо? Какъв е проблемът? Защо мислиш, че някаква невестулка ще ме извади оттук само за да ме измъчва после?

— Не знам. Ето това е мястото, от което вони. Тези хора са като призраци. Не знаеш нито кои са, нито за кого работят. И изведнъж — те ще ти направят най-голямата услуга в живота. Виждаш ли някакъв смисъл?

— Ако изляза оттук — има смисъл.

— Но това не е безплатно, приятелче. Те няма да ти купят нов костюм и да ти връчат еднопосочен билет обратно за Западна Вирджиния. Ти го знаеш, нали?

— По дяволите, знам го. Не съм глупав.

— Е, това не те ли притеснява малко?

— Ти си дяволски прав. Но да прекарам в тази дупка остатъка от живота си — ме притеснява къде-къде повече.

— По-добре е, отколкото в ковчега, нали?

— Ти пък отиде много далече. Вече се запитах за това. Около двеста пъти. И отговорът е — не.

— Голяма работа си. Доказваш, че целият си само един търбух и нямаш никакъв мозък. Но без мен. Аз ще си остана тук. И ще си умирам по малко, но по-дълго време.

— Твоя воля. Няма да седна да ти целувам задника.

Оскар седна на ръба на леглото си, като гледаше надолу към пода. После каза:

— Слушай какво мисля. Ние с теб сме основен пункт в пазарлъка. Това заведение е пълно с момчета като нас. И никой отвън не дава и пет пари за тях. Прав ли съм?

— Да допуснем.

— И изведнъж тези хора се преобразяват и стават готови да ти поднесат луната в хартиено пликче. Е, откриваш ли някакъв смисъл в това? Кой са те? Мислиш ли, че двама обикновени снайперисти могат да влязат в затвора, да си побъбрят небрежно с директора му и да отпътуват с един от затворниците му? Никога не съм чувал за подобно нещо. Те трябва да бъдат твърде едри риби, за да го направят, нали?

— Дявол знае едри ли са или дребни.

— Аз знам. Едри са. И са свързани с нещо голямо. Голямо и мръсно. Запитвал ли си се някога какво би могъл да направиш за тях, което да бъде толкова ценно? Кълна се, че си. И не можеш да си отговориш, аз също. Първото нещо, което изскача в ума ти, е, че искат да убиеш някого. Мислил си за това, обзалагам се.

— Да, хрумвало ми е.

— Добре. Има стотици момчета отвън, които са специалисти в тази работа. И за какво да си правят главоболието да измъкват някакъв нещастен педераст от хубавия затвор и да му поверяват тази работа? Къде е смисълът?

— Защо трябва да има смисъл. Всичко, което аз искам.

— Знам, знам. Всичко, което ти искаш, е да бъдеш вън. Веднъж да почувстваш трева под краката си и врабчетата да започнат да цвъкат по шапката ти, всичко ще бъде като парче торта.

— Забрави това, Оскар. Ти направи избора си. Остави.

— Не искам да го оставя. Защото може би знам отговора. Чуй. Дори един наемен убиец може да има съпруга, семейство и приятели. Хора, които започват да задават въпроси, ако той изведнъж изчезне. Но в твоя случай работата е друга. Така ли е? Ако търсиш изгубено куче без снимка и име, без приятели и без бъдеще, къде ще отидеш? В затвора. Ако един човек вече липсва от външния свят, единственото друго място, откъдето може да липсва, е килията. Само пазачът и шефът на затвора ще забележат, че го няма. И ако те не забележат... разбираш ли какво искам да кажа.

— Схващам какво имаш предвид, но това не променя нищо.

— Спомни си за онова нещастно копеле, дето ю пречукаха в Луизивил преди няколко години. Не мога да престана да мисля за него. Говори се, че момчето, което го застреляло, духнало от затвора малко преди това. То живееше в Невада, имаше пари и кола и да не ти разправям как си прекарваше времето няколко седмици преди

убийството. А после продължи да си пътува из страната в жълт плимут и никой не го закачал. Младежът се мотал из Флорида, после потеглил към Аржентина, живеейки нашироко и по най-свински начин. И накрая, след като нещата утихнали, го пипнали, върнали го обратно, затворили го в някакъв затвор на юг, после го откарали обратно в неговия. Не е имало нужда от процес, защото той си призна вината. Чудесно, нали? И аз се обзалагам с десет срещу едно, че е пукнал в пандиза.

— Е, и какво?

— Е, и какво? Такова, че някой е използвал бедния кучи син. Те са му дали малко пари, извадили са го от затвора, предоставили са му сметка за какви ли не стоки, вещи и имуществва. Дали той е извършил убийството или не, са подробности. Важното е, че те са имали изкупителна жертва. Винаги са я имали и ще я имат. Дори и след неговата смърт, ако някой повдигне въпроса за това, което той е направил, те ще имат готов отговор: „Това беше просто един рецидивист, който мразеше негрите.“

— Кой са тези „те“, за които постоянно споменаваш?

— Ето това е хубав въпрос. Каж ми ти, кой са тези двамата, с които преговаряш? Откъде идват? За кого работят? Не знаеш, нали?

— Не.

— Ужасно хубаво, че не знаеш. И никога няма да разбереш. Никой никога не научава кой са те. Обикновено не ги и виждаш. А когато ги видиш, те носят хубави дрехи, говорят като професори и изглеждат така, сякаш ходят на бръснар два пъти седмично. Те никога не са черни или пуерториканци, или италианци. Те са нещо, което ти никога не можеш да идентифицираш. Те са просто „те“. Те избягват да се набиват в очи, обядват заедно, предполагам, и говорят много по телефона. Това, което правят, е да управляват нещата. Парите, войните и хората. Те знаят как се върши работата, независимо каква е тя, и знаят как да я покрият, след като веднъж е свършена — главно защото имат на разположение такива тъпи копелета като теб и мен, които да се калят в мръсната работа.

— Ти си луд, Оскар. Никой не ти ходи по петите и не те кара да вършиш нищо. Те дори не те искат. Казаха, че ако тръгнеш, ще те изтърсят някъде между затвора и Гари. Така че зависи от теб.

— Я ги... Те няма да ме тръснат никъде просто защото няма да
дойда.

— Твоя работа — отвърнах.

Когато се чу звънецът в шест сутринта, Оскар беше вече облечен. Аз се свлякох от леглото си на пода и той каза:

— Ах ти, кучи сине. Заради тебе не съм мигнал цяла нощ.

— Премисли ли?

— Не съвсем. А ти?

— Не. Аз тръгвам. И най-доброто за теб е да забравиш какво съм ти говорил някога.

— Не се притеснявай. Вече забравих.

На път за закуска той мълчеше. Докато се хранехме, също не промълви нито дума. По-късно на двора игра на гоненица с две други момчета и не ме погледна изобщо.

Накрая, малко преди осем и тридесет, когато се доближих до северозападната порта, Оскар се дотътри и тръгна край мен.

— Ще дойда — рече.

— Няма да дойдеш. Късно е вече.

— Я се разкарай. Идвам.

Минахме покрай охраната и аз казах „Тъкър“. Продължихме петнадесет стъпки, обърнахме се и се върнахме до портата. Пазачът пред нея, бял като корема на риба, стоеше като закован и ни гледаше вторачено и тъпо.

Преди да успея да кажа нещо, Оскар се наклони към него и изръмжа в лицето му:

— Разкарай се, копеле! Разкарай се! Ако не сме въвн след десет секунди, още преди обяда ще си мъртъв.

Устата на пазача остана отворена, но думи не излязоха. Тогава той се обърна внезапно, извади ключовете и отключи вратата. Ние се изнизахме и портата се щракна след нас.

Десет стъпки по-напред, на площадката за трошене и товарене на камъни, чакаше хлебарският камион с полуотворена задна врата и работещ на бавни обороти мотор. Тръгнахме право към него, покатерихме се отзад и затворихме вратата зад нас. Щом като камионът потегли, шофьорът обърна леко главата си и рече:

— Легнете плътно до пода.

Чувствах как камионът се движи напред бавно — трийсет или четиридесет ярда по натрошените камъни и после по павираната повърхност. Тогава спряхме и чух как повдигателните механизми на голямата врата започват да скърцат и после — подкованите обуца на пазача, който идваше към камиона.

— Трябва да те пуснат вече да се махнеш за малко отгук, поне за две седмици. Какво стана с Барни? — Беше гласът на пазача.

— Той днес трябваше да се върне от отпуска, но сестрата на жена му умряла в Луизивил и Бърни замина за там снощи — отвърна шофьорът.

— Съжалявам да го чуя. Ако го видиш...

— Има шанс да го срещнеш преди мен. Той трябва да бъде на работа във вторник.

Чу се издрънчаващо раздрусване, щом вратата стигна догоре. Камионът се придвижи напред и тя се спусна зад нас.

— Стойте плътно до пода и пазете тишина — рече шофьорът. Той ускори, после забави, за да смени скоростта, и навлезе в оживения поток на уличното движение.

Оскар лежеше по корем, с глава, облежната на една ръка. Той ми намигна и пошепна:

— Не знам как би продължил без мен.

Не съм съвсем сигурен за времето, но ми се стори като петнадесет минути бързо каране. После завой, пет минути по чакъл и още пет върху нещо като бит пясък. Накрая спряхме и шофьорът каза:

— Е, хайде, измъквайте се оттам. И двамата. Ще смените колите. Той излезе от кабината, заобиколи отзад и ни отвори вратата.

Слънцето огряваше косо дюните и се отразяваше в езерото. Блясъкът ме заслепи. Когато в първия момент стъпих от каросерията на камиона долу, не можех да гледам. Тогава всичко се проясни. Точно пред нас, на разстояние петдесет стъпки, чакаше черна лимузина „Крайслер“, пред нея две млади момчета, препасани с колани, единият в сива шофьорска униформа, а другият в тъмносиня риза.

— Окей. Движете се — каза шофьорът на колата. — Хайде да тръгваме.

— По-спокойно с нарежданията, приятелче — рече Оскар. — Достатъчно сме ги имали, за да ни стигнат и за още малко.

Тръгнах към крайслера. Чух как Оскар се влачи през пясъка след мен и си мърмори:

— Господи, тук е като на някакъв шибан походен лагер.

Мъжът със синята риза имаше револвер в ръката си. Като приближих до него, попита:

— Тъкър? Така ли?

Кимнах и той рече:

— На задната седалка.

В момента, в който го отминах, той вдигна ръка и револверът изтрещя и отекна в дюните. Извърнах се назад и видях Оскар на десет стъпки зад мен с кръв, бликаща от гърдите му.

— Ах ти, кучи сине! — Отскочих настрани, за да сграбча ръката с оръжието, но преди да мога да я достигна, револверът изтрещя отново. Тогава нещо тежко ме удари точно зад ухото. Падайки, видях Оскар, проснат по гръб на пясъка, и чух някакъв глас да казва:

— Преместете го в колата.

А друг, слабо достигащ до мен отвърна:

— Да, сър.

II ЧАСТ

Събуждах се бавно, с блуждаещо съзнание, всичко около мен сякаш не бе на фокус. Чувствах се така, като че кръвта ми бе източена и заменена с топло мляко. Таванът не беше съвсем стабилен. Той се движеше бавно от единия до другия си край и някоя случайна гънка го начупваше през бялата повърхност.

Заковах поглед в петното точно над главата ми, отворях и затворях очи, после се отпуснах и след доста дълго време таванът се успокои и спря да се движи. Опрях се на лакти и се огледах наоколо.

До леглото ми седяха трима души — мъжът в синята риза, който застреля Оскар, една жена със сива коса и очила и Рос Пайн. Когато заговорих, гласът ми прозвуча тънко и сякаш отдалече:

— Колко е часът?

— Четири и половина следобед — отвърна Пайн. — Вие сте в хотел „Дорсит“ в Чикаго, на седемнадесетия етаж. Искате ли кафе?

Кимнах и сивокосата жена отиде до масата край вратата, наля чаша кафе, сипа лъжичка захар в него и ми го подаде. После седна отново.

— Ще бъдете в Чикаго три или четири дни. Тази жена е Хелън Гадис. Тя ще бъде във връзка с вас, докато сте тук. А този мъж е Марти Брукшайър. Той заминава от Чикаго тази вечер, но ще бъде в контакт с вас по-късно, когато нашата работа напредне.

Погледнах към Брукшайър. Изрядно подстриган, ясни сини очи, бяла риза, сива вратовръзка. Спокойно лице без нито една бръчка, завършил по всяка вероятност някой колеж в Кънектикът преди три години. Усетих много особен порив. В ума си скочих на крака и впих пръсти в охранения му, добре избърснат врат. Но тялото ми не можа да издържи на този импулс. Костите и мускулите ми бяха разцентрова-ни. Или поне така ми се струваше. Не чувствах болка, нито напрежение. Сякаш нямах физическа същност. Можех да гледам и слушам, да запомням онова, което чувах. Но от шията надолу се чувствах като сварена каша. Вперих очи в Брукшайър и се опитах да го убия с

поглед, но той си седеше с кръстосани крака, хладен и невъзмутим, като слушаше Пайн и си наместваше маншетите.

— Искам да видя Тейг — казах.

— Невъзможно е. Няма да го видите, докато не напуснете страната.

Отместих поглед обратно към Брукшайър.

— Кучи син.

Той погледна Пайн, който стана и дойде до леглото ми.

— Нека да си изясним нещата. Ще бъдете в контакт с няколко наши хора, преди този план да бъде изпълнен. И НИКОЙ от тях не е длъжен да понася обиди от вас. По никакъв начин.

— Този кучи син уби Оскар.

— Не той — възрази Пайн. — Вие го убихте, Оскар беше мъртъв още преди да напусне затвора. Вие не ни надхитрихте вчера. Само си помислихте, че сте. Когато ви казахме, че не е добре за Спивента да избяга, ние вече бяхме взели решение за него. Нямахме друг избор. Сега конкретно по въпроса. Много хора участват в този план и вие сте един от тях. Но сте ценен само с оглед на вашия дял в него. Разбирате, нали? Ние направихме договор с вас и аз ви уверявам, че ще го спазим. Но от вас се очаква същото. Говоря направо. За следващите няколко седмици от живота ви ние ви притежаваме. Вие сте купен и е платено за вас. Ако осъзнавате това и правите каквото ви е казано, всичко ще върви гладко. Ще бъдете изненадан от това колко лесно ще потръгнат нещата. Но ако не го приемете, ако ви хрумне да промените правилата на играта, ние няма да се спрем пред нищо.

Пайн се обърна, отиде до прозореца и застана там с гръб към нас. После се върна и седна на стола си. — Имате ли някакви въпроси? — попита той. — Важно е да разберете точно онова, което казвам. Ако има нещо неясно, сега е моментът да поговорим. После няма да имаме време. Ако имате неприятности, само Тейг или аз можем да ви помогнем. А ние няма да бъдем наоколо през цялото време. Хората, с които ще бъдете в контакт, са програмирани да реагират. Вашето поведение ще определя и тяхното. Това е просто като две и две четири.

Пайн се обърна към жената и рече:

— Обади се.

Тя стана, отиде до телефона и застана с гръб към мен, каза нещо много тихо в слушалката.

— Добре — рече Пайн, — достатъчно за момента. А сега имаме изненада за вас.

Жената сложи ръката си върху слушалката и каза:

— Има забавяне.

— За колко време? — попита Пайн.

— Телефонист ката казва само няколко минути.

— Окей. Кажи ѝ да ни свърже колкото е възможно по-бързо.

След като жената се върна до телефона, той се обърна към мен:

— Ако имате нужда да се свържете с нас по някаква причина, обадете се на шефа на сервизните служби, съобщете му кой сте и му кажете, че климатичната ви инсталация не е в ред. Някой от нашите хора ще ви намери за броени минути.

Седях и го слушах полубуден, кръвта започваше отново да се движи из тялото ми, през ума ми трескаво преминаваха различни възможности. Не си задавах въпроса какво да правя. Образът на Оскар, проснат на пясъка с два куршума в него, не излизаше от главата ми. Всички думи, планове и скрити заплахи не можеха да замъглят картината.

— Гладен ли сте? — попита Пайн. Той беше спокоен и отпуснат сега, изпълнен с увереността, че ме е вкарал в релсите, че ще бъда там, когато се нуждае от мен — колосан и изгладен, изгарящ от желание да се харесам, послушен като добре дресиран звяр. Тръснах глава.

— Не сте ли гладен още? — попита той.

— Не.

— Нищо, ще огладнеете. Има няколко превъзходни ресторанта в този хотел. Обичате ли риба?

— Не.

— Жалко. Долу има чудесен ресторант с морско меню.

В този момент телефонът иззвъня и жената вдигна слушалката.

— Обаждането — рече тя.

— Добре — отвърна Пайн и като стана, взе от нея слушалката. Говореше тихо и с извърната глава. Не можах да разбера нищо от думите му. Изведнъж той ми кимна. — Ето някой, който иска да говори с вас.

Бях прекарал пет години, опитвайки се да не мисля за нея, насилвайки се да забравя как изглеждаше, как се движеше и говореше, какъв беше допирът на кожата ѝ. Бях притъпил краищата на нервите

си, блокирал чувствата си, заличавайки доколкото бе възможно всеки неин образ. Но когато я чух да говори, всичко това нахлу обратно.

— Рой? — Гласът ѝ беше тих, задъхан и несигурен.

— Здравей, скъпа.

— Боже мой, Рой...

— Не плачи.

— Не мога да се удържа. Страхувам се... Аз мислех.

— Всичко е наред, скъпа. Всичко ще бъде чудесно.

— Липсваше ми толкова много...

Настъпи прекъсване от другата страна на линията. Тогава мъжки глас каза:

— Тук е Марвин Тейг. Искам само да знаете, че жена ви е добре и е нетърпелива да ви види. Казах ѝ, че ако се развива по плана, ще бъдете тук след три или четири дни.

Линията прекъсна. Поставих слушалката обратно.

— Къде е тя? — попитах Пайн.

— Извън страната.

— Дявол да го вземе! Ще спрете ли да си играете с мен? Къде е тя?

Пайн си седеше и ме гледаше. След това се обърна към Брукшайър и жената и рече:

— Ще се видим долу след десет минути.

Те станаха и излязоха от стаята. Щом вратата се затвори, Пайн започна да говори:

— Опитах се да ви обясня всичко по цивилизован начин, но ми се струва, че не съм успял. Така че ще се опитам да го направя още веднъж.

Той извади цигара и я запали.

— Знам историята на живота ви може би по-добре и от вас самия. Знам, че сте минали през тежки периоди, че сте получили повече ритници в задника, отколкото заслужавате. Няма две мнения по този въпрос. Но аз ви гарантирам, че ако се опитвате да ни преметнете, да ни изхитрите, мен или Тейг, или когото и да е от нашите хора, ще си имате такива неприятности, каквито не сте и сънували.

След като Пайн излезе, аз заставах до прозореца и се загледах надолу към езерото. Имах чувството, че той е още в стаята, точно зад мен, хванал и двете ми ръце в белезници. Обаждането на Телма

промени всичко. Това беше тяхната игра. По непонятни техни правила. И аз все още стоях там, борейки се да намеря спасителния изход, знаейки, че и да го намеря, няма да мога да го използвам. Но все пак продължавах да го търся.

— Това е всичко, което мога да ви посъветвам — беше казал Пайн, преди да излезе. — Само умната и всичко ще бъде чудесно. Вие сте регистриран долу като Хари Уолдроун. Сметката е платена. Всичко, което трябва да правите, е да си предавате ключа, когато излизате. Паспортът ви е в самото на кафявия костюм в гардеробчето. Портфейлът с документите, банковата книжка и парите са в джоба на панталоните ви. Имате петстотин долара в наличност. Ако се нуждаете от повече, свържете се с нашите хора. Гадис ще ви уведоми за времето на отпътуването. Тя ще ви каже последните подробности и ще види имате ли билет. Всичко останало си е ваша работа. Вие не сте затворник тук. Никой не ви пази навън пред вратата. Можете да си влизате и излизате, когато си поискате.

— Ами полицията?

— Какво тя?

— Доколкото знам, избягах от Хобарт тази сутрин. Ще ме търсят, нали?

— Не, не мисля.

— Какво значи това?

— Да го кажем така — аз ви гарантирам, че няма да ви търсят в Чикаго.

— Как можете да ми го гарантирате?

Пайн се усмихна:

— Излязохте от Хобарт, нали?

Той стана и отиде до вратата.

— Починете си и се позабавлявайте няколко дни. Опитайте няколко хубави менюта, разходете се по улиците, отидете на кино, напишете писмо на жена си.

— Малко трудно ще го направя, след като не знам къде да го изпратя.

— Нищо — отвърна той. После добави: — Напишете й все пак. Можете да й го предадете след няколко дни.

До вратата Пайн каза:

— Имате голям интерес. Разчитаме да бъдете достатъчно умен, за да го запомните. Знам, че имате приятели в Чикаго като Снейбъл — вашия адвокат, — д-р Апългейт, но не ви съветвам да влизате във връзка с тях. Дори и да го направите, няма да ви помогне. А на тях може да им навреди. И то много.

Той се изправи и ме изгледа продължително, хладен и блестящ, невъзмутим, владеещ положението, с пълна вяра в бъдещето. После отвори вратата и излезе.

Отидох до прозореца и погледнах навън. Беше красив есенен ден. Слънцето не грееше вече така жарко, но светлината му си оставаше все тъй ярка. Дълго време гледах надолу към брега, към колите и автобусите на крайбрежния паркинг. Мисълта ми се мяташе насам-натам като пустинно животно, търсецо убежище, но не намираще. Всичко, което можех да видя, бе сянката на ястреба. Накрая се извърнах от прозореца, отидох до стенното огледало над шкафа и се заразглеждах.

Не можеш да намериш много огледала в затвора. Повечето хора там не изгарят от желание да се оглеждат, дори и да ги имаше. Всякакво себелюбие и себеуважение, които някога си имал, те напускат бързо. И навикът да се оглеждаш — също.

И така — мъжът, когото проучвах там, в стаята онзи следобед, нито ми хареса, нито ме разочарова, нито ме изненада. Разглеждах го повече с любопитство, отколкото с разпознаване и с повече разпознаване, отколкото с одобрение.

Бях по-нисък, отколкото исках да бъда, лицето ми беше станало по-изопнато и по-сиво, отколкото го помнех; носът ми — прекалено дълъг и не съвсем правилно разположен; очите — малки и мрачни; скулите — издадени, а зъбите — като на добре гледано дете. Косата на върха на главата ми беше пооредяла, резките по бузите ми — отличителен белег на бащиния ми род — бяха дълбоки, а лицето ми имаше студено и затворено изражение, което не се променяше дори когато широко разтварях устните си в усмивка.

Нещо в дрехите ми също не беше съвсем наред. Те бяха нови и скъпи — тъмночервен халат, синя памучна пижама и черни чехли, — но правеха лицето ми да изглежда изхабено, второкачествено. Съблякох се, все още пред огледалото, и видях тялото си за първи път от толкова много време. Бяло и тънко, с топчести твърди мускули, изпъкнали сухожилия, остри кокали и широки вени на ръцете. „Приличаш на баща ми — каза Телма, когато ме видя за първи път съблечен. — Тялото ти е като на миньор.“

Влязох във ваната, напълних я с гореща вода и седях в нея дълго време, без да мисля за нищо. После се излегнах, изпих две бутилки бира, изпуших три цигари и така си седях, пиейки и пушейки, повече от час.

До умивалника имаше тоалетни принадлежности — бръснач, четка за коса, четка за зъби, бръснарски сапун, всичко. Обръснах се, измих си зъбите и си сложих малко гел на косата да стои опъната. После се облякох.

Паспортът беше в джоба на самото ми. Както и парите в портфейла. Имаше и карта за социална осигуровка, шофьорска книжка, банкова книжка — всичко това на името на Хари Уолдроун и на адрес в Норман, Оклахома. В гардероба висеше костюм на кафяви райета, друг — сив, сако от туид на закачалката с чифт сиви панталони.

Това бяха скъпи дрехи, които ми ставаха точно, те бяха току-що изпрани и изгладени, но изглеждаха така, сякаш бяха носени преди. Двата чифта обувки — едните черни, другите кафяви — ми ставаха идеално и бяха също скъпи и също малко износени. Четири вратовръзки на закачалката, шест ризи в чекмеджето, дузина носни кърпи, десет чифта къси гащета, шест чифта чорапи, дъждобран и мека кафява шапка в гардероба заедно с кожена чанта за книжа с папки вътре, съдържащи описания на болнични инструменти на испански и английски, с изброени размери и цени в десет или двадесет различни валути.

След като се облякох, имах вече по-нормален цвят на лицето си, продължавах да се чувствам все така странно в странните си дрехи. Седнах да прегледам вестника, който беше пристигнал върху подноса заедно с бирата и цигарите.

Имаше малко разказче в първия раздел и само едно съобщение на страниците за обявления. Заглавието беше „Две бягства от Хобарт“ и първият параграф ми казваше гова, което вече знаех. Но вторият беше интересен:

„Камионът с бегълците беше открит в дюните заедно с тялото на Спивента. Полицията смята, че той е прострелян от Тъкър, който после избягал през дюните,

отвлечайки шофьора като заложник. В ход е щателно претърсване на цялата северна част на Индиана.“

Захвърлих вестника, станах и отидох до телефона:

— Тук е Хари Уолдроун от стая седемдесет-нула-пет. Тази сутрин проведох разговор с едно отдалечено място и сега съм забутал някъде номера, на който се обаждах. Бихте ли проверили в регистрите си и да ми го съобщите.

— Да, сър.

Настъпи пауза. После телефонистката каза:

— Уолдроун, седемдесет-нула-пет?

— Точно така.

— Съжалявам, сър, но нямам регистрация на това позвъняване.

— Но разговорът беше проведен. Бихте ли погледнали пак?

— Нека да проверя в таксите, сър, и ще ви се обадя отново.

След три минути телефонът звънна.

— Съжалявам, сър. Дори не са ви отбелязали. Няма никаква сума срещу вашето позвъняване днес.

— Имаше забавяне на връзката — казах. — Някой от телефонния номератор трябваше да ми позвъни обратно...

— Съжалявам, сър. Изобщо нямаме отбелязано позвъняване.

До осем часа вечерта бях толкова гладен, че започна да ми се вие свят. Реших да ям в стаята си. Но когато келнерът дойде до вратата с менюто, му казах:

— Промених си решението. Колко салона имате долу в ресторанта?

— Три, сър.

— Кой е най-добрият?

— Ами зависи от вида на ястията...

— Кой е най-скъпият?

— Дикенсовият салон.

Десет минути по-късно вече седях на една маса до стената в ъгъла, трима музиканти свиреха в отдалечения край на залата, сребърните съдове и чашите меко дрънчаха около мен, келнери във вечерни сака и жени в красиви дрехи идваха и си отиваха.

Докато гледах менюто, в паметта ми оживя картината на затворническата храна от предишната вечер. Печен боб, ориз, хляб и маргарин, кафе и пудинг от тапиока. Трудно беше да си представиш тези клисави ястия в един и същи свят с деликатесите, които минаваха покрай масата ми сега на табли и колички.

Когато главният келнер дойде за моята поръчка, казах:

— Донесете ми пържола и нещо друго, което върви с нея. Оставям на вас да изберете.

— Много добре, сър. Искате ли листа с вината?

— Не, благодаря. Аз съм по бирата. Донесете ми бутилка германско пиво.

— Сега ли ще я пиете, или после с храната?

— Сега. Не... чакайте малко, донесете ми едно уиски и джинджър ейл. А бирата ще я пия с пържолата.

Дикенсовият салон някак си не беше за мен. Знаех това, келнерът също. Искях да стана и да си изляза, да намеря някое местенце, където да ударя няколко бири и да хапна сандвич със сирене. Но продължавах да седя като закован на стола. Поне веднъж исках да имам най-

хубавото. Чувствах нужда да видя как изглежда най-хубавото, независимо от това, колко неудобно може да ми се стори. Дори и да не го харесах, то беше нещо, което дължах на себе си. Ако балонът се спукаше и през нощта дойдеха шестима полицаи да ме натикат обратно в Хобарт, трябваше да имам какво да си спомням. Широко чисто легло, добра храна, няколко питиета и ленени салфетки на скута ми.

След петте години на макарони, фасул, ориз, кача-мак и спагети пържолата беше прекалено пищна за мен. И невероятно вкусна. Изядох само няколко хапки от нея. Не харесах соса, така че продължих нататък и изядох всичките печени картофи и зеленчуците и пет или шест кифлички с масло. После на два пъти си поръчах ягодова торта с дебел слой крем отгоре. Изпих бутилка бира и завърших с още едно уиски и джинджър ейл.

Когато чекът дойде, се подписах „Хари Уолдроун“ на него, без дори да погледна сумата. Това беше най-хубавата част от цялата вечеря. Когато станах да излизам, извадих десет долара от портфейла си и ги подадох на келнера. Това беше втората най-приятна част.

Минах през преддверието, слязох по стълбите и тръгнах навън по тротоара. Портиерът извикваше таксита, но аз му казах, че искам да вървя пеша. Завих надясно и се насочих към авеню „Мичиган“, пушейки от цигарите, които си купих този следобед. Беше мека, прохладна вечер. От време на време зървах отражението си в стъклата на витрините и прозорците, покрай които минавах, и си мислех, че не е толкова лошо. Изглеждах дори добре. В края на краищата положението не беше толкова лошо.

Три часа по-късно аз все още се разхождах. Обиколих седем бара — на Ръш стрийт, на Стейт стрийт, на Дивижън стрийт, на Норт Кларк, — като само надниквах в тях и се измъквах през тъмния вход, когато ми се приискаше. Седях на стола до бара като всеки друг независим, свободен духом гражданин, слагах десет долара на тезгяха и се оглеждах наоколо да видя как останалите места се запълват постепенно и накрая давах поръчката си на бармана.

Прохладно и спокойно. Време колкото искаш. Няма къде да се ходи. Не бързаш за никъде. Едвам се помръдваш и си пийваш, слушаш музика, гледаш хората, изгълтваш набързо два коктейла, проучваш си отражението в огледалото зад бара, после си довършваш питието, смъкваш се от стола, излизаш от вратата и продължаваш.

Прекрасно развлечение, ужасна сигурност в него. В ума ти — нищо друго освен огромното задоволство от ритъма на действието.

Към един часа вече бях направил пълен кръг в осветена в розово изкуствена пещера в някакво подземие, три пресечки западно от „Дорсит“.

На път за вкъщи после, загрял и стимулиран от преживяното вечерта, бях напълно в състояние да призная, че прекрасното си е прекрасно.

В пещерата едно голо момиче танцуваше под звуците на музика на дансинга зад бара. Правеше някакви прости стъпки с крака — напред и назад. Ръцете ѝ описваха малки кръгове отстрани край тялото, главата ѝ следеше движенията им. На лицето ѝ нямаше никакво изражение, просто очи, нос и уста като завършек на движещото се тяло. Тя не общуваше с никого, нямаше чувственост, танцуваше за себе си на някакво уединено място, не се нуждаеше от погледи, от никого. В действителност и никой не поглеждаше към нея освен случайно, по начина, по който човек гледа папагала, внезапно залюлял се на пръчката си.

Когато си намерих стол пред бара и седнах, барманът — блед, светлокос и доста пълен млад мъж — говореше на един човек, три

места по-нататък:

— Губя търпение с този кучи син. Ако ме питат мен, той е герой от войната. Край. С всякакви медали, почетни грамоти и боклуци. Можеш да си запушиш ушите, като започне да обяснява какво знае за управлението на страната. Той е тъп, упорит и задръстен. Но е честен. Това трябва да му се признае. Той е почтен човек.

Едно момиче се плъзна на стола до моя и каза:

— Обзалагам се на пет долара, че ако ти предложи да ти купя едно питие, ще кажеш — не.

— Печелиш — отвърнах и ѝ подадох пет долара. Тя ги завъртя пред бара и рече:

— Аз ще пия джин със сок, Лефти, а моят приятел тук иска...

— Аз предпочитам бира — отвърнах. — Изпил съм достатъчно уиски, за да ми държи още доста време.

— Джин, сок и бутилка бира.

Барманът продължи да говори, докато донасяше напитките, като се беше съсредоточил върху човека пред него.

— Ето това е ненормалното. Те се нуждаеха от него, защото е честен. Сега го пъдят, защото е прекалено честен. Той няма да им позволи да крадат повече. Заплашва, че ще изпрати няколко сенатори в затвора. Сега, изведнъж — той е отговорен. Той е заплаха. Независимо дали ще си отиде ТОЙ или ТЕ. Вече говорят за неговото здраве. Следващото нещо, което ще научиш, ще бъде, че вече е в болницата. И после, че е мъртъв. Запомни думите ми... той е свършен.

Барманът постави чашите пред нас и отиде в отдалечения край на бара.

— Чувал ли си за някой като него? — попита момичето до мен. — Като ей този Лефти. Твърде умен за негов късмет. Посещавал е два колежа, университет в южно Чикаго и година-две в Ан Арбър. Конструирал е телескоп, когато е бил десетгодишен. Шлифовал лещите и всичко останало. Пишеше за него във вестника преди няколко месеца. Някакъв пияница идваше тук да пише, наистина лепкаво същество. Златни ръце. Очеркът беше озаглавен „Мозък обслужва бар“. И се разправяше за Лефти, колко е умен. Той го намрази, като го прочете, каза на момчето, което го написа, да не стъпва там повече. Но това, което аз мога да кажа, е, че в него имаше много истина. Лефти е човек, който знае всичко и не му е тук мястото.

„Прекалено образован“ пишеше във вестника. Виждаш ли някакъв смисъл в това? Така или иначе, той разнася напитките. Откакто го познавам — четири години вече, — все работи в най-късната смяна и се главоболи да спори за политика с хора, които са затъпели от пиене или са полузаспали. Да се чудиш просто.

Очите ми се бяха адаптирали към светлината и можех добре да я видя сега. Косата ѝ беше сива и късо подстригана. Но лицето ѝ изглеждаше младо. Имаше лунички по кръглите бузи и трапчинка на брадичката. Беше облечена в костюм от туид с къса пола.

— Ако ти е чудно — рече тя, — знай, че нямам навика да забърсвам заблудени джентълмени. И мога да си позволя и сама да си платя пиенето. Спрях тук само за вечерното питие. Ходих на кино на Оук стрийт и те видях, че вървиш точно зад мен, така че си помислих, че може да бъде приятно да пийнеш с някой, облечен в хубав костюм, който не прилича на оръфляк.

Тя вдигна чашата си и отпи една голяма глътка. После добави:

— Сега, като те гледам по-отблизо, ми се струва, че вече си обърнал няколко чаши. Не си пиан, нали?

Тръснах глава и тя попита:

— Някъде наблизо ли живееш?

— Отседнал съм в „Дорсит“.

— Личи си. А къде живееш, когато не си на път?

— Предполагам, че би казала, че съм живял навсякъде. Точно сега живея в Оклахома, в Норман, Оклахома.

— Никога не съм била в Оклахома. Но в Дайвърси живях в една квартира с момиче, което дойде оттам. През цялото време не разбрах и половината от това, което тя казваше. Ужасен акцент. Като че имаше каша в устата си. Не можеше да произнася и половината от буквите в азбуката. Това типично ли е за Оклахома?

— Не мисля.

— И аз не допускам. — Тя си изпразни чашата. — Готов ли си за по още една?

Аз допих моята и тя даде знак на бармана:

— Този път аз ще ги платя. Ти си толкова приказлив и интересен, че се чувствам задължена към теб.

Чух тих и приглушен звук и погледнах към нея. Имаше сълзи по бузите ѝ. Тя седеше, гледайки по протежение на бара, и не се опита да

ги избърше, нито да скрие лицето си.

Барманът дойде за чашите ни и като я видя, каза:

— За бога, Руби, престани. Това няма да те накара да се чувстваш по-добре.

Тя не отговори, просто си седеше там, а сълзите ѝ продължаваха да се стичат. Когато той донесе пълните чаши, тя отпи дълга глътка от нейната и като каза „извинявай“, се отдалечи към тоалетната.

Седях там и слушах музиката от усилвателите, като се трудох над моя „Будвайзер“, и след около десет минути тя се върна.

— Добре ли се чувстваш? — попитах.

— Няма да плача повече, ако това имаш предвид. — Тя взе чашата си и седна отново. — Не искам да пия от това проклето нещо. Отивам си вкъщи. — И се смъкна от стола си.

— Окей. Аз също.

— Не ми позволявай да ти прекъсна забавлението.

— Ни най-малко. И аз се канех да тръгна.

На излизане барманът каза:

— Лека нощ, Руби.

Но тя не се обърна и не отговори.

Когато вече бяхме навън, на улицата, рече:

— Живея на Дилъуеър, недалеч от „Дорсит“. Малко по-встрани от твоя път, но ако ме изпратиш до вкъщи, ще го оценя.

На ъгъла свихме на изток от Уолтън и тръгнахме по авеню „Мичиган“.

— Не мислиш, че съм проститутка, нали?

— Не, защо пък ще го мисля.

— Е, добре, не съм. Имам си хубава работа, изпълнителна секретарка на шеф на компания за хартиени изделия. Салфетки, кърпи за лице и знаеш... тоалетна хартия. Най-голямата компания за хартия в Айова. Тук е само търговският ни офис.

Когато стигнахме до авеню „Мичиган“, тя сви надясно. По средата на пресечката рече:

— Предполагам, че се чудиш за какво плаках там?

— Не, не се безпокой.

— Излъгах те за Лефти. Нищо не съм открила за него във вестника. Аз бях омъжена за него. Това изненадва ли те?

Не казах нищо, така че тя продължи:

— Запознах се с него в Ан Арбър преди шест години, когато Лефти учеше там. Оженихме се и живяхме заедно, докато той не напусна Мичиган. Тогава се разведох с него. Искам да кажа, че не Лефти се разведе с мен, а аз с него. Не е имало нито караници, нито такива неща. Просто не вървеше. Той целият беше погълнат от книгите и идеите си и беше ядосан през цялото време. Не на мен. Нямам предвид това. Изглежда, че светът го влудяваше. И Лефти знаеше, дори тогава, когато още учеше, че го чакат сурови времена, с които да се бори. Той не се разбираше с никого. Хората му завиждаха. Или го мразеха. Или нещо от сорта. Или ако това не беше така, той си го вярваше. Така че животът в нашата къща беше много напрегнат. Лефти не се изненада, когато му казах, че искам да се разведем, представях си, че той го иска също. Пък може и да го е искал. Все още не съм сигурна в това. Както и да е, ние се разделихме и шест месеца по-късно аз се омъжих за един бизнесмен там, в Ан Арбър, който притежаваше голяма компания за покриви. Съпругът ми беше сладък, отнасяше се към мен като към един милион долара, но ми доскуча ужасно. Или поне така си го обяснявах. Истината беше, че не можех да преодоля Лефти. Това не е ли болестно състояние? Мисля, че е. Оставих и втория си съпруг и отидох в Ню Йорк за малко. Тогава си намерих работа в Държавния департамент и живях там около година. След това работих в Калифорния, в Сан Франциско, в брокерска къща. Но през цялото време знаех, че се залъгвам. Знаех, че ще се върна в Чикаго, рано или късно. И бях права. Две години по-късно се върнах тук. Проследих Лефти и го открих в този бар, откъдето току-що излязохме.

На Делъуеър тя каза:

— Живея точно тук направо, по средата на следващата пресечка. Прекосихме авеню „Мичиган“ и се упътихме на изток.

— Не знам какво да мисля. Да се оженим ли отново, да живеем заедно или какво. Но се надявам нещата да не продължават по този начин. Положението е такова, каквото го видях снощи. Сядам на бара с останалите посетители и ако той говори с мен изобщо, то го прави както с всички останали. И все пак знам, че му е приятно да ходя. Ако отсъствам една или две вечери, Лефти се държи по-различно. Знам, че все още ме харесва, макар че никога не говори нищо за това.

— Може би той се опитва да те върне обратно.

— И аз така мислех отначало. И можех да го разбера. Но вече две години?

След малко тя добави:

— Това е странното. Знам го. Но най-странното от всичко е, че и така ми харесва. Искам да кажа, не че толкова ми харесва, колкото се нуждая от него. Имам нужда да го виждам дори и при тези обстоятелства. Знам, че той се самоунищожава, че съсипва живота и образованието си, но по-добре е да си остане тук в бара, защото ще мога да го виждам всеки ден. Колкото и себелюбиво да звучи, но аз не искам Лефти да замине някъде и да се захване с нещо друго, ако ще бъде далеч от мен.

— Но какво му е хубавото на вашето положение?

— Нищо хубаво няма. Но все пак е нещо. А то е по-добре от нищо.

Стигнахме до широко масивно здание с портиер, застанал зад стъклените врати.

— Ето тук — каза тя и преди да мога да отговоря, допълни: — Можеш да се качиш, ако искаш. Ще пийнем кафе или нещо друго.

— Благодаря, но мисля, че ще е по-добре да се прибера в хотела.

Тя се усмихна по смешен, уязвим начин.

— Искам да кажа, че можем... знаеш... харесвам те... можеш да останеш при мен, ако искаш. — Тя гледаше в лицето ми, опитвайки се да види отговора. — Може би ти звучи смешно след всичко, което току-що ти казах за Лефти. Но ние не сме... Тоест Лефти знае... — Тя кръстоса ръце пред гърдите си и леко потрепери. — А какво ще си помислиш, ако ти кажа, че съм си измислила цялата тази история за него, че никога не сме се познавали с него освен като барман и клиент. По-добре ли ще звучи, ако кажа, че съм тридесет и две годишно момиче, което работи в офис, живее само и... може би ставам странна по някой път? Искам да знам... искам да почувствам... о, по дяволите с всичко това. Виж, съжалявам, но ми стана студено. Отивам си.

Тя тръгна към входа и аз направих стъпка след нея. На вратата спря и се обърна:

— Нека само да кажем, че ти си един щастливо оженен мъж, който не мами жена си. Така се чувствам малко по-добре.

Тя си отиде, а портиерът ѝ държа вратата, докато влизаше. Върнах се на авенюто и се прибрах в „Дорсит“.

В стаята по средата на леглото ми имаше едно ранно издание на „Чикаго трибюн“. На първата страница с червен флумастер беше отбелязано — „страница 31“. Обърнах на трийсет и първа страница и открих триинчово съобщение, заградено в червено.

БЕГЛЕЦ В КАНАДА?

ДАЛЪТ. 26 СЕПТ.

Авъри Тънстол, 37, шофьор на хлебарски камион от Хобарт, Индиана, който бе взет като заложник от един беглец, рано днес бе открит в полусъзнание да броди в полето край Диър Ривър. Той съобщи на полицията, че Рой Тъкър, затворникът, който го отвлече, се насочил към канадската граница, след като изхвърлил Тънстол от колата. Колата, син понтиак, по-късно била намерена изоставена край Международните водопади. Властите смятат, че Тъкър може би е преминал в Онтарио с обществен автобус.

Тази нощ не спях добре. Лежах дълго време с дрехите си на леглото, вперил поглед в тавана, и слушах как звуците от хотела постепенно замират. До някое време чувах бръмченето на асансьора или изтъняващия звук от клаксон на кола на паркинга край езерото. Но до три часа всичко утихна.

Станах, взех душ и си облякох пижамата и халата. После включих телевизора и в продължение на двадесет минути гледах филм на Рандолф Скот. След това пузнах завесите, полека се върнах до леглото и си легнах, наместих се на възглавницата, чувствайки хладната гладкост на чаршафите и твърдия дюшек под мен.

Всяка нощ в килията си бях представял такова легло. Сега лежах в него и то беше по-добро от всяко друго, за което си бях мечтал. Но не можех да заспя. Обръщах се ту по гръб, ту по корем, после на едната си страна или на другата. Климатичната инсталация бръмчеше меко, стаята бе суха и прохладна, но леглото го чувствах много топло.

Свалих пижамата си, отхвърлих одеялото и легнах под чаршафа. След малко станах и опитах да отворя прозореца, но явно беше закован. Облякох си халата, седнах на стола и изчетох вестника от първата до последната страница. Зад езерото започваше да просветлява зората, когато си легнах. Завих се с одеялото и бързо заспах.

Събуди ме телефонът. Когато се обадох, женски глас попита:

— Кой е там?

— Кого търсите?

— Не мога да ви чуя. Кой е там?

— Тук е някой, когото току-що събудихте. Кой ви трябва?

— Съжалявам — отвърна гласът и линията прекъсна. Звъннах на телефонистката и й казах:

— Не позволявайте на никого да се обажда повече тук. Тъкмо се опитвах да заспя, а вие ме свързахте погрешно. Между другото, колко е часът?

— Шест и петнадесет, сър. Мистър Уолдроун ли е?

— Не... всъщност да.

— Мистър Уолдроун, нали?

— Точно така.

— Не беше погрешно позвъняване, сър. Дамата ви търсеше и ми даде номера на вашата стая. Седемнайсет-нула-пет.

— Тогава защо тя затвори, когато аз се обадох?

— Не знам, сър. Вие не искате да ви безпокоят, така ли?

— Точно така — отвърнах и поставих слушалката.

Не можах да заспя повече. До седем часа вече бях обръснат и облечен и излязох навън на улицата. Тръгнах на юг по авеню „Мичиган“. Слънцето беше изгряло, небето — широко и синьо и едва ли идваше някакъв бриз откъм езерото. Улиците бяха почти пуссти. Няколко коли и автобуси, но никакъв пешеходец освен мен.

Продължих да вървя до авеню „Чикаго“. Открих една кафетерия, седнах на масата до прозореца, откъдето да мога да гледам към водната кула, закусих. Яйца, наденица, препечени филии и три чаши кафе.

Когато излязох от ресторанта, свих надясно и следвах авеню „Чикаго“ чак до езерото. Прекосих паркинга и тръгнах на север по тротоара, покрай брега. Като стигнах до Уолтън, седнах на една пейка и се загледах във водата, усещайки слънчевата топлина в лицето си и движението на колите на паркинга зад мен.

Сега не бях така изплашен, както онзи ден в затвора. Но имах някакво тъпо усещане в дъното на стомаха си. Някъде по веригата ми се губеше нещо. Сякаш някой трябваше да каже думи, които очаквах, но така и не чух. Дълго време гледах документа за къщата и чековата книжка със залепените отгоре графи.

Искаше ми се да изчезна, но не можех. Знаех, че няма отговор на съмненията ми, но не издържах просто да седя така и да чакам, гледайки как парченцата от мозайката бавно се нареждат по местата си.

Осъзнавах всичко, което не бях в състояние да направя. Проблемът беше да открия какво бих могъл все пак.

В главата ми се въртеше набор от възможности. И само две имена в тях.

Беше почти десет часът, когато станах от пейката, минах през подлеза под паркинга и намерих една телефонна кабина. Потърсих два телефона и ги написах на парче хартия.

Позвъних първо на Апългейт в офиса му. Обади се женски глас:

— Доктор Апългейт ще бъде извън града до късно следобед. Вие негов пациент ли сте?

— Не, аз съм приятел, но не от града. Искам да го изненадам. Ще се обадя пак по-късно.

После звъннах на Снейбъл. Момичето на телефона ми даде дежурен отговор:

— Съжалявам, но мистър Снейбъл диктува в момента, а после трябва да ходи на събрание. Ако желаете, си оставете телефонния номер.

— Нямам телефон. Не го търся по работа, а лично. Така че оставете тези глупости и ме свържете.

За миг настъпи тишина от другата страна. После свит и малко ядосан глас каза:

— Ще ви дам секретарката на мистър Снейбъл.

Преди тя да успее да си каже заучената реч, аз започнах:

— Предайте само на Снейбъл, че Рой е на телефона. Той ще иска да говори с мен.

— Мога ли да му предам и фамилното ви име, моля?

— Не. Кажете му, че току-що съм излязъл от затвора вчера и съм нетърпелив да говоря с него.

Още не се бях доизказал, когато чух гласа му:

— За бога, Рой, не трябваше да се обаждаш тук. Къде си в момента? Вестникът писа...

— Отседнал съм в хотел „Дорсит“.

— Искаш да кажеш, че си в Чикаго?

— Точно така.

— Слушай, Рой. Трябва да разбереш. Не мога да се включа в играта. Дори не трябва да говоря с теб.

Той ми затвори и аз продължавах да стоя там като чучело със слушалка в ръка. Закачих я обратно на вилката и тръгнах по улицата към хотела си, опитвайки се да запазя вътрешно спокойствие и да сподавя гнева си. И го направих доста успешно. Но след като влязох в хотела, отидох до една телефонна кабина и пак набрах номера на Снейбъл.

Този път се свързах със секретарката му веднага. Щом ѝ чух гласа, казах:

— Предайте на Снейбъл, че ако не ми се обади по телефона, ще дойда да го видя в офиса му. И ако не е там, ще отида в дома му на „Вилмит“ и ще го изчакам.

Тогава се обади той:

— За бога, Рой! Какво искаш от мен? — Гласът му прозвуча уморено.

— Искам да говоря с теб. Сега е единадесет без двайсет. Ще се видим в дванайсет. Ти ще кажеш къде.

Настъпи дълга пауза. После той рече:

— В зоологическата градина в парка „Линкълн“. До клетката на жирафите. Знаеш ли къде е?

— Ще я намеря.

Когато пристигнах там в дванайсет без две минути, Снейбъл вече ме чакаше. Той беше с петнайсет фунта по-тежък, отколкото си го спомнях. Косата му беше оредяла на темето и посивяла навсякъде. Първото нещо, което ме попита, беше:

— Откъде ми се обади?

Отвърнах, че съм позвънил от телефонна кабина.

— И двата пъти?

— Така ми се струва. Каква беше разликата.

— Исусе! Ти луд ли си?

— За какво толкова се нервираш. Какво значение има откъде се обаждам?

Лицето му доби смешно изражение, сякаш беше казал нещо, което не е трябвало да казва.

— Просто съм нервен от толкова работа. — Той се огледа наоколо.

Нямаше много хора в зоологическата градина. Само няколко възрастни дами и бавачки с бебета в колички. Той посочи пътеката, която се виеше между дърветата.

— Хайде да се разходим натам, за да имаме възможност да поговорим.

Снейбъл намери една пейка на трийсет крачки от тротоара, частично закрыта от някакви храсти. Седнахме.

— Съжалявам, ако тонът ми не е прозвучал съвсем приятелски по телефона, но бях изненадан. Не знаех какво да кажа. Тоест разбрах, че си избягал от Хобарт вчера сутринта...

— Изненадан съм, че си прочел съобщението. Аз го търсих, но не го намерих.

— О, видях го. А после — тази сутрин се съобщаваше, че си заминал за Канада.

— Да, така писаха.

— Исусе, колко бих желал да беше така. Преди малко ти дойде насам с такава походка, сякаш си собственикът на това място. А

сигурно са разпространили снимката ти по всяка полицейска кола в Чикаго.

— Нищо подобно. Никой няма да ме докосне дори. Всичко беше нагласено, Арнолд. Аз не съм избягал. Пуснаха ме и просто си излязох.

— Какво искаш да кажеш?

— Точно това, което казах. Някой отвън се нуждае от мен, затова и са ми го уредили.

— Уредили? Какво означава това? Никой не може да го направи.

— Но те успяха.

— Не знам как е станало. И за какво им е било? Оставих думите му, за момент без отговор. После казах:

— Не знам. Мислех, че сигурно ти знаеш.

Той не можеше да се преструва добре. След като зададох въпроса, на лицето му прочетох отговора.

— Не знам какво ти... Слушай, Рой, не съм те виждал от толкова отдавна, още от съдебната зала в Индианаполис.

— Зная. Но мисля, че някой е трябвало да ти е говорил за мен. Тези хора имат много информация. Все трябва да са я взели отнякъде. И нещо друго. Никога не можах да си обясня как се насочиха точно към мен. Има хиляди момчета в затвора. Как са се прицелили в едно от тях? Какво ги е накарало да кажат: „Точно този е, от когото имаме нужда.“

— Всичко това отлита покрай мен, Рой. На гръцки е, не се чете.

— Искаш да кажеш, че никой не ти се е обаждал и не те е питал за мен?

— Не, доколкото си спомням. Не. Сигурен съм. Щях да се сетя, ако бяха.

— Никога не съм те виждал толкова нервен.

— Не съм нервен. Просто не обичам да говоря така навън, на открито. — Той се изправи. — Хайде да отидем и да седнем в моята кола. Можем да пресечем оттук и да излезем на паркинга.

Вече вътре в колата го попитах:

— Защо се поинтересува откъде съм ти се обадил?

— Не знам. Случайно ми хрумна просто.

— Не, не беше случайно. Ти го знаеш, аз също.

— Рой, кълна ти се в Бога, че казвам истината...

Оставих го да седи и да се поти. Той си запали цигара и свали страничното прозорче. Аз допълних:

— Това е лесно да се провери. Ще им кажа, че съм говорил с теб, и ще видя какво ще ми отговорят.

— За бога, Рой, успокой се. Е добре, те наистина установиха контакт с мен. Но ако научат, че съм говорил с тебе...

— Кои са те?

— Не знам и не искам да знам.

— Какво означава това?

— Слушай... това е всичко, което ще ти кажа. Не ми е известно защо са те избрали тебе, нито за какво си им притрябвал. Но бъде сигурен, че ако те ни убият нас двамата, сега, в тази кола — няма да има нито арест, нито съд. И нищо във вестниците. Всичко ще бъде уредено от горе до долу по същия начин, по който ти излезе от затвора. Не бъди глупав, Рой. Аз съм адвокат. Нагледал съм се на тази мръсотия от толкова много време. Така си вървят нещата. Само си дръж устата затворена, прави каквото ти кажат, независимо какво е то, и може и да си отървеш кожата. Другата ти възможност е да си пуснеш един куршум в главата. Твоята мисия е предопределена, като издълбана в цимент. Не можеш да ги надхитриш. Примири се с това. Говоря ти като на приятел. Колкото по-малко знаеш за тях, толкова по-добре.

Слязох от колата, стоях на паркинга и го гледах, докато се отдалечи. Поседях още два часа в зоологическата градина, седнал пред клетката на тигрите, подреждайки в ума си онова, което знаех, мислех и подозирах, и се опитвах да си представя някакъв изход. Бях хладен и спокоен, твърдо решен да измисля най-правилния начин на действие. Но всичките ми мисли се извиваха обратно към началната си точка. Минаваше пет, когато се върнах в хотела. Бях вървял пеша през цялото време, само спрях на Дивижън стрийт за чаша кафе и хамбургер. Като влязох в стаята си, видях един плик на килима, точно зад вратата. Отворих го и намерих бяла картичка с надписан на машина текст:

„Гледай новините в шест часа по четвърти канал.“

Седнах пред телевизора и изгледах края на някакъв филм за лосовите стада в Аляска, като се опитвах да остана буден. Няколко минути преди шест влязох в банята и си плиснах студена вода на лицето, събух си обувките и чорапите и си намокрих краката.

Когато се върнах пак пред телевизора, програмата тъкмо започваше. Вървяха местните новини за Чикаго и околностите. Около пет или десет минути гледах и слушах, но всичко ми се струваше безсмислено. Почти очаквах да видя собственото си лице, придружено с някаква новина относно бягството ми от Хобарт. Когато се появи снимката на Снейбъл, я гледах около секунда, преди да я разпозная. След това чух гласа на водещия:

— ...мъртъв в колата си, в сградата на кантората му на Норт Ла Сейл стрийт. Смъртта е причинена от удар по главата. Нищо не е взето от колата или джоба на жертвата. Полицията изключва кражбата като мотив. Мистър Снейбъл е роден в Чикаго и е бил виден криминален адвокат тук през последните десет години. С активно отношение към държавната политика, той...

Изключих телевизора. Ръката ми трепереше. Отидох до телефона и вдигнах слушалката.

— Шефът на сервизните служби, моля.

— Да, сър, сега ще ви свържа.

— Тук е мистър Уолдроун от стая седемнадесет-ну-ла-пет. Климатичната ми инсталация не работи.

— Веднага ще пратя човек, сър.

Изправих се, свалих си вратовръзката и я окачих в гардеробчето, седнах на края на леглото си и си обух чорапите и обувките.

В този момент чух външния звънец. Отидох до вратата и попитах:

— Кой е?

— Струва ми се, че се обадохте за климатичната инсталация.

— Да. Само минутка. — Извадих носната кърпа от джоба си, сгънах я във формата на дълга ивица и увих с нея ставите на дясната

си ръка. Тогава отворих вратата.

Мъжът беше русокос, късо подстриган. Носеше скъп костюм и вратовръзка на точки. Изглеждаше тъй, сякаш бе ходил на същото училище и бе завършил един и същи клас с Пайн и Брукшайър.

— Мистър Уолдроун. Казвам се Хенмайер.

Той също беше с половин глава по-висок от мен и с трийсет фунта по-тежък. Когато затваряше вратата след себе си, не го чаках да се обърне, а го ударих с всичка сила зад лявото ухо. Като се извърна, го праснах три пъти в корема така, че наведе глава. После го хванах за врата и притиснах коляното в брадичката му. Отворих вратата и го извлякох по коридора към външната стълба. Отворих вратата на пожарния кран, за-мъкнах го до най-горното стъпало и го засилих с цялата му тежест надолу. Той прелетя през половината от стъпалата и се приземи, проснат на долната площадка.

Върнах се обратно в стаята си, сложих си вратовръзката и сакото и взех асансьора до преддверието на първия етаж. Всички телефонни кабинки бяха пълни. Изтичах до главния вход и открих една свободна. Набрах номера на офиса на Апългейт. Звънна пет пъти, накрая женски глас се обади.

— Търся д-р Апългейт...

— Съжалявам, но офисът е затворен. Работи само секретарката му.

— Къде мога да го открия?

— Той ще намине насам. Бихте ли си оставили телефонния номер?

— Не, благодаря. Ще го потърся по-късно.

Излязох от телефонната кабина и прекосих фоайето към външния телефон.

— Шефът на сервизните служби, моля.

Стоях там и го гледах как вдига слушалката на четиридесет крачки от мен.

— Тук е мистър Уолдроун от седемнайсет-нула-пет. Има някаква неизправност в климатичната ми инсталация.

— Да, сър.

— Моля, изпратете Гадис този път.

Вървейки към стаята си, отворих вратичката на пожарния кран и погледнах надолу към площадката. Хенмайер си беше отишъл.

Едва бях влязъл в стаята си, когато се звънна. Отворих вратата и видях Гадис пред нея. Лицето ѝ беше неподвижно. Тя мина покрай мен и седна на стола до прозореца, а аз на леглото срещу нея. Страхувах се да започна да говоря, не се осланях съвсем на лошото в себе си.

— Вчера Пайн стоеше там и ме убеждаваше, че вашите хора ме притежавали. Той греши. НИКОЙ не ме притежава. Също спомена, че ако не се държа както трябва, съм щял да имам такива неприятности, каквито не съм и сънувал. За това е прав. Вчера видях Спивента прострелян, а тази сутрин сте накарали някого да убие Снейбъл. Не се шегувам. Знам, че ако не бях аз причината, никой от тях нямаше да е мъртъв. И ако се чудите как се чувствам от всичко това, ще ви кажа. Направо ми се гади. Ако сте се опитвали да ми вгълпите нещо, искам да ви кажа, че не съм го запомнил. До гуша ми е дошло от вашите хора, сигурен съм. Хванахте ме натясно, но не се заблуждавайте, че сте ме програмирали. Не сте и никога няма да успеете. Не можете да ме пуснете в кутия като фиш. Предайте това на вашия шеф или на комитета ви, или на който там дърпа конците на тази шибана ваша игра. Все още се въздържам, но вземам решенията сам. Имах уговорка с Тейг и не се отмятам от нея. Но не си мислете, че сте ме сложили в джоба си. Ще върна всичко, каквото съм получил. Ако се опитвате да ме насилвате, и аз ще действам по същия начин. Можете да ме убиете, но не и да ме пречупите. Разбрахте ли?

Гадис с мъка преглътна това, което ѝ казах, и кимна.

— И още нещо. Накъдето и да ме пращате, искам да тръгна утре. Писна ми от Чикаго.

Когато след вечеря се върнах в стаята си, лампичката на телефона ми святаше. Попитах за някакво съобщение и телефонистката каза:

— Можете да си получите билета за самолета от бюро „Браниф“, аерогара „О’Хеър“, утре сутринта в седем часа. Полетът ви ще бъде в седем и четиридесет и пет.

— Накъде ще замина? — попитах.

— В съобщението не се казва.

Опаковах си багажа, взех си душ и си легнах рано. Беше десет и петнайсет, когато изгасих лампата. Лежах по гръб и се чудех дали ще се повтори безсънието от предишната нощ. Следващото нещо, което помня, е, че телефонът звънеше.

— Вашето телефонно събуждане, мистър Уолдроун. Пет часът.

Закусих в стаята си, после взех такси до аерогарата. Момичето от бюро „Браниф“ имаше букли над очите си и голяма чаша с кафе в ръцете си.

— Името ми е Хари Уолдроун. Имам предварително платен билет.

— Закъде?

— Не знам.

— Не се притеснявайте, господине. Още е рано.

— Компанията ми е направила резервация. Но не знам направлението.

— Имате ли поне някаква представа закъде?

— Слушай, сладурче, знам, че е рано. Но е точно толкова рано за мен, колкото и за вас. Сега ще пуснете ли името ми в този компютър, или да се обадя в контролния офис и да ги накарам да го направят?

Тя не отговори. Седна и натисна клавишите на компютъра, погледна го и каза:

— Ето го и нашия полет, три-едно-седем, за Мексико сити. Със спирка във Форт Уорт.

— Добре. Сега ми намерете билета и ще ви оставя сама с вашето кафе.

— Трябва да е истинско удоволствие да бъде човек женен за вас.

— Не съм женен. Свещеник съм.

Билетът ми беше за първа класа. След като потънах в една от онези големи седалки, заспах веднага. Като дойдоха със закуските, двадесет минути след излитането, ядох отново и пак заспах.

Събудих се чак като прелитахме над Оклахома. Четох си списание до приземяването във Форт Уорт и спях през цялото време, докато самолетът беше на земята. Събудих се при излитането. Тогава постепенно започнах да се оправям. Стоманеният кожух около главата ми постепенно се разпускате, костите престанаха да ме болят, започвах да владея мускулите си.

За мен сънят е лекарство. Винаги е бил. По някой път е и наркотик. По време на тежкия период с баща ми, когато майка ми умря, двамата с Енид спяхме като наркомани, час след час, през деня и през нощта, затваряйки се за всичко, без да виждаме и да помним нищо.

Но в самолета не беше така. Беше просто и хубаво. Чувствах се чист, здрав и в безопасност, далеч от неприятностите и в пълно неведение за това, което ме чака напред. Надявах се, че когато слеза от самолета в Мексико сити, ще видя Телма.

Направих огромно и особено усилие да изхвърля Оскар и Снейбъл от съзнанието си. Но не можах. Не бях сигурен дали някога ще успея да го сторя. Нямаше образец с плюсове и минуси, който да приложи и да ме оправдае, да разсее вътрешната болка и вината. Така че не ми оставаше друго, освен да залича образите им.

Апългейт беше нещо друго. Поне той беше жив, потънал в голямото си кресло в жилището си в Оук парк, с пуловер и кадифени панталони, четящ до два часа през нощта. Когато мислех за него, си го представях винаги така. Не с униформа в Япония, нито в лекарската му престилка, нито със семейството му, с приятелите или пациентите му. Винаги си го представях сам, в неговото леговище вкъщи, дълбоко в онзи стол, под лампата, напълно съсредоточен в книгата.

Трудно е да възкресиш ярко в съзнанието си хора, които не носят нищо друго със себе си освен хубави спомени. Винаги е така. Но дори когато не можеш да си спомниш лошите неща и се уверяваш, че никога

не са съществували, ако разровиш достатъчно някъде дълбоко навътре, ще намериш пясък в лимонадата.

Сигурен съм, че Апългейт не правеше изключение. Но поне винаги така ми се е струвало.

Той ми желаше доброто. Това беше ясно. Искаше нещата да се подредят добре за мен. Винаги се опитваше да подели с мен онова, което имаше. Може би се е чувствал виновен. Може би си е казал, че не на всеки са минали през главата моите преживелици. Най-малкото, което мога да се опитам да направя, е да закрепя на крака едно несигурно копеле. Като Тъкър например. Много хора си мислят така. Няма недостиг на добри намерения в света. Продължението е трудното, когато си изправен пред избора между това, което е удобно и приятно, и онова, което не е. Това е същественото. И много хора не издържат на проверката.

Робърт Кенет Апългейт. Онова, което трудно преглътнах, когато за първи път се запознах с него и стана ясно, че ще ме превъзпитава, независимо дали щеше да срещне съдействие от моя страна или не — беше не фактът, че бе висок, хубав и привлекателен, талантлив и преуспяващ кучи син в армията или навън, а това, че беше толкова дяволски млад. По-възрастен от мен, сигурно. Но не много. И изобщо не много, когато започнеш да сравняваш какво беше направил от себе си и какво аз не бях успял. Това ме караше да го избягвам през онези първи седмици в Япония.

Но той имаше отговор и за това. „Ти не се състезаваш с никого освен със себе си. Запомни това. А тази борба е достатъчна. Не се сравнявай с хора, които по някаква причина са успели да стартират преди тебе.“

Ако Апългейт беше по-голям, щях да го гледам с възхищение. Но не можеш да се възхищаваш на някое копеле, което е почти на твоите години. Ако наистина те превъзхождат толкова много, си склонен да свършиш с някаква смесица от завист и себеомраза. И така, ако не си внимателен, те побеждават извън всякаква категория и се чувстваш много лошо, ако прекалено се замислиш.

Това беше номерът на Апългейт. Той никога не ти даваше време да мислиш, а те улавяше в движение, поне с мен така се случи — ума, тялото, чувствата, всичко.

Апългейт никога и не се опитваше да се преструва, че съм най-добрият му приятел. Ние бяхме от различни породи — бобър и ястреб, — идвахме от различни гнезда, имахме различни навици на хранене. Той беше своето рода златен, оживял трофей, който никога не се е провалял в нищо, а аз бях просто един негов обект на въздействие. Апългейт беше много откровен за това: „Не обичам да се напивам всяка вечер и да търся проститутки. И се изморих да играя покер или да се състезавам на стрелбището. Смятам да прекарам шест месеца от свободното си време, като те обучавам. Ще те накарам да жадуваш всичко, което ти е липсвало. Оттук нататък никога няма да бъдеш

доволен от нищо с изключение на най-доброто, което можеш да получиш.“

Но за това той грешеше. Никога не разбра какво значи да бъдеш програмиран за неуспеха. Не знаеше, че култивирането на вкус към хубавите неща отнема дълго време. Повечето хора биха заменили най-доброто един ден за нещо, с което са свикнали. Аз произлизам от поколения хора, които са вървели след воловете и мулетата, копали са земята, секли са дърва, отглеждали са чиста храна и са яли и умирали в леглата, в които са се родили.

Моите роднини не вземаха заеми и облигации, не се стремяха към някоя кантора, не ходеха в колежи. Те правеха това, което винаги са правили. Или поне се опитваха. И каквото и аз щях да правя, ако случаят не ме беше принудил да се занимавам с по-други неща.

Но Апългейт не разбираше това. Той беше мотивиран в посока нагоре. И не разбираше какво значи да си мотивиран настрани. Ако той беше на моето място, изправен срещу факта, че не може да ходи на училище, Апългейт щеше да работи в аптека или болница и да посещава училището вечер. Такъв щеше да бъде неговият инстинкт. И не можеше да разбере, че моят инстинкт бе да си намеря работа като нечий шофьор.

Казах, че Апългейт беше читател. И то повече, отколкото всичко друго.

„Има смисъл — обичаше да казва. — Всичко е тук. Всичко, което е красиво или мъдро, или значително, е било написано през едно или друго време. Как може някой да има наглостта или самодоволството да пренебрегва всичко това? Кой би искал? Човек чете, за да се чувства жив, да проумее за себе си нещата от живота, които не е знаел. Всички тези гънки и чупки в мозъка ти си имат някаква функция, някакъв потенциал, всички нервни окончания очакват да бъдат стимулирани. И всичко това е в книгите. Всичко. Целият шибан свят е тук, ако знаеш как да го откриваш. Четенето не е бягство от живота. То самото е живот и създава живот.“

Обичах да го слушам, когато говори така. И вярвах на всичко, което той казваше. Но не можех да го направя. Не можех да чета по този начин. Опитвах, но просто не се получаваха. Трябва да умееш да бъдеш сам. Трябва да го искаш, да бъдеш спокоен и уравновесен, когато си насаме със себе си. Всичко това не беше за мен. Аз

побеснявах и се изнервах, когато нямаше никой наоколо. Обичам да има хора в къщата, в стаята, кучета и котки, да се говори, да се пее. Когато съм бил сам, това никога не е ставало по мое желание. Самотата за мен е наказание. Винаги е било така.

На аерогарата в Мексико сити не ме чакаше никой. Отидох в багажното отделение, поисках си чантата, после поразгледах наоколо, очаквайки да видя познато лице или някой, който да ме повика. Но не се появи никой. Взех асансьора обратно нагоре и намерих бюро „Браниф“.

— Казвам се Уолдроун. Да има някакво съобщение за мен?

Мъжът зад гишетото, с рошава черна коса и широко, плоско лице с цвят на кафе, погледна върху рафтчето за съобщения и поклати глава.

— Не, сър. Нищо за Уолдроун.

— Къде е барът? — попитах.

— Нагоре по тези стълби.

Поседях в бара около час. Изпих три уискита и изядох един сандвич с пиле. Бях на път за бюро „Браниф“ отново, когато чух името си по високоговорителя.

— Мистър Уолдроун. Мистър Хари Уолдроун. Моля ви, отидете при двадесет и четвърти изход на синята площадка за качване.

Пътниците вече влизаха в самолета, когато стигнах до изхода. На информационното табло пишеше „Гватемала сити“.

След като излетяхме, си прегледах билета. Местоназначение: Гватемала сити — Тегусигалпа. Натиснах сигналния бутон и стюардесата се появи.

— Къде е Тегусигалпа? — попитах.

— Това е столицата на Хондурас.

— Този самолет там ли отива?

— Да, сър. Първо в Гватемала сити, после в Тегусигалпа.

Изгълтах две напитки, докато донесат храната. После легнах да спя. Когато се събудих, навън валеше. И валя през целия път до Гватемала сити. Докато стояхме на земята, бушуваше страхотна буря със светкавици. Спря да вали точно когато излитахме отново.

Тегусигалпа не е удобно място за приземяване на самолети. Тези, които са дошли да живеят тук преди стотици години, не са мислили за летателни апарати и не са отчитали какъв проблем за самолетите може

да бъде приземяването им сред тези планини. Като наближихме, погледнах от прозореца и видях летището — отлично проектирано върху три хиляди стъпки дълга плоча от гранит. Когато стюардесата отвори за момент вратата на пилотската кабина, можах да чуя смеха на пилота. Това никак не ме накара да се чувствам по-спокоен за планините. Реших да дръпна сенника и да не гледам. Но когато усетих самолетът да се хлъзга покрай стръмния ляв бряг, дръпнах сенника отново. Върхът на крилото беше сякаш на пет стъпки от планинската скала. Наклонихме се с около четиридесет и пет градуса, после се спуснахме рязко и се насочихме към ивицата земя. Обикновено нещо.

Този път имаше кой да ме чака. Самолетният стюард. Той взе чантата ми и забърза към входа на аерогарата, а аз се влачех след него, надолу по дългия коридор. Минахме през една бетонна площадка и изкачихме няколко стъпала към малък самолет. Бях останал без дъх и без търпение, когато заех мястото си и той ми пхна билета в ръката.

— Къде отивам, но дяволите? — попитах.

— В Сан Хосе — отвърна го. После отмина по пътеката, излезе през вратата на салона и я затвори след себе си. Докато стюардесата заключваше бравата, самолетът потегли напред.

Не беше нужно да питам за Сан Хосе. Имаше карта в джобчето на седалката пред мен. Имаше също и напечатана брошурка за Коста Рика. Отгоре на първата страница пишеше „Информация от интерес за пенсионерите“.

Многобройните чарове на Коста Рика са убедили хора от много националности да се пенсионира тук, където могат да живеят в мир и хармония заедно с 2 000 000 други жители и да се наслаждават на пълна лична свобода в мирно, стабилно и демократично общество...

„Пълна лична свобода“ — тази фраза продължаваше да скача напред-назад в ума ми. Дали онзи, който го е писал, си е мислил, че читателите ще го повярват?

Обърнах на страницата с общите описания:

Коста Рика е разположена в южния край на Централна Америка, между Панама на юг и югоизток и Никарагуа, с която граничи на север. Тихият океан и Карибско море са съответно западните и източните ѝ граници.

Продължих дотам, докъдето се казваше, че Сан Хосе е на 3480 стъпки над морското ниво; че паричната единица е един колон, който се равнява на около дванадесет щатски цента; официалният език е испанският; националният спорт е футболът. Под ИСТОРИЯ пишеше:

Коста Рика е открита през септември на 1502 от Христофор Колумб, по време на неговото четвърто и последно пътуване към „Индия“.

Продължих надолу към:

За разлика от повечето други страни в Латинска Америка Коста Рика няма традиция с военните хунти и диктаторите. Последният метеж е гражданската война отпреди двадесет и пет години и веднага след това армията бе премахната.

Това звучеше впечатляващо. Тогава съзрях кратък пасаж под **ИЗТОЧНИЦИ НА НАСЕЛЕНИЕТО.**

Населението на Коста Рика е главно от испански произход. От аборигените, които са населявали територията в доколумбовата епоха, са останали само няколко хиляди, разпръснати в малки племена из цялата страна.

Върнах брошурата обратно и се загледах през прозореца за известно време. Продължавах да се чудя кой е видял, че аборигените са разпръснати в малки племена, вместо да се обединят в едно голямо племе. И дали човекът, който е написал реда за „пълната лична свобода“, не е бил абориген.

Тейг ме чакаше на аерогарата в Сан Хосе, току-що избръснат, самоуверен и усмихнат.

— Наех едно малко селскостопанско самолетче да ни откара до Пунтаренас. Полетът ще трае само петнайсет минути. После още двайсет с кола покрай брега до Хуапала и ще си бъдете вкъщи.

— Ами Телма?

— Тя е там. Каза, че ще ви сготви вкусно ядене.

Слънцето залязваше, когато излетяхме с „Чесната“. Носехме се право на запад, ниско над планините, а слънцето продължаваше да грее пред нас, докато теренът бавно се спускаше към морското ниво. От летището в Пунтаренас можеше да се види океанът.

В колата беше необичайно тихо след режещия звук от мотора на „Чесната“ и вятъра, биещ в корпуса. Вторият пилот на самолета караше колата — четиридесетгодишна лимузина „Ласал“, със стъклена преграда между предните и задните места. Ние с Тейг седнахме отзад.

— Мисля, че ще ви хареса къщата — рече Тейг. — Разположена е съвсем самичка сред хълмовете на брега. Но е само на десет минути ходене пеша до Хуапала. И е съвсем близко с кола до Пунтаренас.

— На Телма харесва ли ѝ?

— Мнението ѝ беше твърде сдържано. Но вие ще получите доклад от първа ръка след няколко минути.

— Какво сте ѝ казали?

— Съвсем малко. Мислех, че вие бихте се справили с това по-добре от нас. Тя знае, че сме ви помогнали да излезете от затвора и че сме я довели тук да ви чака. Телма не разпитваше много. От момента, в който ѝ предадохме писъмцето ви, тя прояви готовност да ни сътрудничи.

— Все пак ще трябва да ѝ обясня нещо.

— Телма не е виждала документите. Тя не знае как сте излезли от затвора. Вероятно е убедена, че ние сме организация, която се опитва да помогне на невинни хора, че намираме нови доказателства и се опитваме да организираме нов процес.

— Така ли й казахте?

— Струва ми се, че Пайн й намекна нещо такова.

— Ами ако аз не искам да я лъжа?

— Тогава недейте. — Тейг си запали цигара. — Това си е ваша работа. В такъв случай ще имате много въпроси, на които няма да можете да отговорите.

Докато минавахме покрай пищната растителност от двете страни на пътя, внезапно се беше стъмнило съвсем, почти до мастиленочерно. А някъде в далечината отдясно до нас достигаше шумът на прибоя.

— И какво по МОИТЕ въпроси? — попитах.

— Имате ли някакви?

— Вие какво мислите?

— Мисля, че ако бях на ваше място сега, в главата ми щеше да има само един въпрос. Дали да вдишвам с пълни гърди чистия океански въздух на това място и мириса на цветята, дали да си пийвам и да си бърбря с жена си, или да седя в килията си в Хобарт.

Свихме от шосето нагоре по криволичещ коларски път до една къщичка, построена от греди. Прозорците откъм океана светеха.

— Ще ви се обадим — рече Тейг. — А дотогава живеете.

Отворих вратата на колата:

— А какво, ако не съм тук, когато се върнете? Откъде сте толкова сигурни, че няма да офейкам?

— Не сме сигурни. Но аз ви имам разумно доверие. И мисля, че сте достатъчно умен, за да оцените една възможност, когато ви се предостави.

Гледах как колата обръща по коларския път и изчезва надолу по хълма. Когато вдигнах поглед, Телма стоеше до перилото на терасата и ме гледаше.

— Не мога да повярвам — рече тя, — не мога да повярвам, че седим тук, хапваме си и си говорим. Винаги съм се надявала, че ще свърши така. Опитвах се да не престана да се надявам. Но беше много трудно, месеците и годините минаваха, а аз нямах и думичка от теб. Писмата ми продължаваха да се връщат. Ето, сега седим тук, в една чужда страна, и няма кой да ни пречи. Толкова съм объркана, че не знам дали да се смея, или да плача...

Бях забравил колко малка беше тя, колко плаха и уязвима, страхуваща се от светкавиците, внимателна с хората, как леко говореше и се усмихваше, пълна с желание да те зарадва, топла, мила и доверчива, без никаква броня или защитна окраска, невинно и плахо дете от едно друго време, опитващо се да ходи босо по ръждиви пирони и натрошени стъкла.

Когато се изкачих по стъпалата и я прегърнах, тя се разплака. Покрих раменете ѝ със сакото си и можах да почувствам през ризата си ръцете ѝ — студени и треперещи. Стояхме така дълго време, притиснати един към друг, докато тя спря да плаче и се умълча. Тогава ме погледна и каза:

— Имаме даже и малко уиски.

Седнахме на терасата и си пийвахме сред прохладната нощ и гъстия листак на дърветата наоколо. После аз останах в кухнята и я наблюдавах как приготвя вечерята. И през цялото време Телма не спря да говори — докато се хранихме и после на терасата, когато пихме кафе и пушихме силни, тъмни цигари.

— Не ми се напускате Индиана. Исках да остана близо до теб дори и да не ме виждаш или да говориш с мен. Живях известно време в Хобарт, знаеш ли това? Бях там повече от година, след като ме пуснаха условно. Обадох се на една обява, която някаква жена на име Клара Онърдонк беше пуснала във вестника.

Тя беше шивачка, преправяше главно дрехи. От няколко пункта за химическо чистене идваха основните ѝ клиенти. Когато пристигаха за поправки или други шивашки услуги, те просто я затрупваха.

Събираше ѝ се твърде много, така че просто не можеше да се справи. И тогава тя пусна обява, че търси някой, който да ѝ помогне.

Спогодихме се веднага. Клара беше вдовица и живееше сама. Докато бил жив мъжът ѝ, е била фермерка. Тя обичаше да говори за посеви и за добитък, за времето, за разни рецепти, как да се сготви това, как да се изпече онова. Така че се разбирахме чудесно. Тя ми даде под наем стая на нищожна цена, приспадаше я от доходите ми и ме снабди със собствена шевна машина. Така че бях наистина много заета. Тя беше направила голяма работилница от всекидневната си стая и трябваше да ни видиш как работехме там. Клара никога не спираше да говори и да се смее, радиото свиреше непрестанно, а нашите две машини бръмчаха...

Тогава Телма изведнъж стана, дойде до мен и ме прегърна.

— Боже мой, Рой, не ми позволявай да дрънкам толкова много. Пет пари не давам за всичко това. Поне сега.

Играех с Телма същата игра, каквато и Тейг с мене. Знаех това. Мислех, че колкото по-малко информация има тя, толкова по-щастлива ще бъде. И в по-голяма безопасност. Докато нямаше какво хубаво да й съобщя, реших да не й говоря нищо.

— Те знаят ли кога ще има нов процес? — попита Телма.

— Трудно е да се каже. По някой път е трудно да се уреди бързо.

— През цялото време, докато бях в затвора, и после, когато излязох, а ти все още беше вътре, бях напълно смазана. Мислех си, че хора като нас нямат шанс, че ако някой иска да бъдем в затвора, нямаме друг избор, освен да отидем там. И сега изведнъж се появяват тези мъже и казват, че всичко, което искат, е да ни помогнат. Не мога да го повярвам. Те явно са хора от по-висока класа. Имам предвид това, че когато ти кажат нещо, не е трудно да им се повярва.

— Така е.

— Имам хубаво предчувствие за всичко — рече Телма. — Порано не бях толкова сигурна. Мислех, че едва ли не има нещо невероятно в това, да се срещнем в една чужда страна и т.н. Но сега смятам, че образованите хора могат да действат само така — гладко и безболезнено. Всичко се оправя с течение на времето. Мислиш ли, че ще останем тук, докато дойде време за процеса?

— Не съм сигурен. Ще ни кажат, предполагам.

— Обзалагам се, че процесът ще мине като по вода. И после ще пишат по вестниците, че си съвсем невинен. Просто няма да го дочакам.

Колкото повече говореше Телма, толкова повече осъзнавах, че не мога да й разкажа онова, което знам. Нямаше да го преглътне. И така, аз само кимнах с глава, измислих отговорите, които щяха да й бъдат приятни, и не се осмелих да проговоря.

Два дни след като пристигнахме в Коста Рика, отидох с колата до Пунтаренас с банковата книжка в джоба си.

Касиерката ме изпрати до бюрото в ъгъла, където седеше един плешив мъж и си бършеше очилата. Като му казах името си, той се изправи, раздруса ми ръката и ми донесе стол.

— Радвам се, че дойдохте при нас, мистър Уолдроун. Коста Рика приема добре новопристигналите американци. Шест хиляди души от вашата страна живеят тук през цялата година.

— Знам. Прочетох го в брошурката, докато самолетът се спускаше.

— Няма престъпления. Няма лош въздух. Животът тук е хубав.

— Да се надяваме.

— Дума да не става. А вие си имате и хубав дом на чудесно място. Хуапала е приятно село. Сега... с какво мога да ви бъда полезен?

Казах му, че искам да обменя петстотин долара в костарикански пари. Той написа нещо върху лист хартия, подаде го на секретарката и ми каза:

— Ще видите, че с вашите пари ще можете да си купите много неща тука. Може би по-късно ще пожелаете да използвате спестовната ни каса. Или да си купите акции. Ако мога така да се изразя, сумата, която имате на вашата сметка, може да бъде инвестирана така, че да си живеете от лихвите и да не пипате основния капитал.

Момичето се върна с парите и ми ги наброи.

— Това е добра информация — кимнах. — Дайте ми малко време да се установя първо. После ще поговорим за това отново.

— Разбира се. — Той се изправи и си стиснахме ръцете.

— Има вероятност да поискам да купя още малко земя тук. В такъв случай ще се наложи да изтегля много пари от сметката си. Какво трябва да направя тогава?

— Просто да подадете заявление. Точно както направихте днес.

Щом излязох от банката, се спуснах надолу по улицата към пътническата агенция, която бях видял, докато карах из града. Момичето зад бюрото говореше чист, но беден на много думи английски.

— До Рио де Жанейро има по два полета всеки ден. В осем часа сутрин и в седем вечер. Самолетът се сменя в Панама сити. Там има един час престой.

Отидох до кантората по недвижими имоти и влязох в стаята, където пишеше „Англоговорещи“. Разговарях със сивокоса дама, която носеше тежка сребърна огърлица на врата си.

— Разбира се, че знаем тази къща. Тя е чудесен имот.

— Да, така е — отвърнах. — Но плановете ми за работа могат да се променят. И ако стане така, ще трябва да напусна Коста Рика в кратък срок. Ще бъде ли трудно да продам къщата си?

Тя се усмихна и докосна огърлицата си.

— Нашата работа е не да продаваме, а да издирваме къщи за продаване. — Тя прелисти купчина книжа и ми връчи един списък с двайсет или трийсет имена на него. — Това са купувачи, които не могат да намерят къща за купуване. Сериозни местни хора с пари в банката. За къща като вашата ви гарантирам, че бихте могли да намерите подходящ купувач за двадесет и четири часа.

Същия следобед един сребрист мерcedes спря пред къщата ни и слаб мургав мъж в кафяв костюм излезе от него и изкачи стъпалата на предната тераса. Тръгнах към него, за да го посрещна.

— Сеньор Уолдроун?

— Да.

— Аз съм капитан Руис. Имам удоволствието да ви кажа добре дошъл в Коста Рика.

— Благодаря.

— Работя в службата за имигранти в Пунтаренас.

Предложих му пиене, после попитах:

— Имигранти? Това означава ли, че съм направил нещо, каквото не трябва?

— Съвсем не. Обикновено ние изискваме да дойдете до офиса да се регистрирате при нас, но този следобед трябва да бъда в Хуапала, така че реших да ви спестя пътуването.

— Добре... благодаря ви.

— Ако ми дадете паспорта си, ще накарам някой от нашите чиновници да ви направи регистрацията. А вие ще можете да се подпишете следващия път, щом дойдете в Пунтаренас.

— Защо да не ви донеса паспорта си утре сутринта и да направим всичко това наведнъж?

— И така може да стане. — Той се усмихна и скръсти ръце. — Но след като вече съм дошъл дотук?

Когато влязох в спалнята за паспорта си, Телма спеше, загърнатата в плажния си халат. При затварянето на чекмеджето тя се събуди.

— Ей.

— Спи си, спи си.

— Какво става?

— Нищо, само един местен чиновник е тук. Трябва да види паспорта ми. Чака отвън на терасата.

— Нали няма проблеми?

— Не, просто бюрокрация.

След като Руис си отиде, ние с Телма слязохме надолу по брега и влязохме в морето да плуваме. Върнахме се след повече от час. Докато тя си взимаше душ, аз потърсих жената по недвижимите имоти в Пунтаренас.

— Обажда ви се мистър Уолдроун. Тази сутрин говорихме с вас за моята къща в Хуапала.

— Да, спомням си.

— Току-що получих известията, които очаквах. Изглежда, че ще трябва да продам къщата.

— Разбирам.

— Искам да намерите купувач колкото е възможно по-бързо. Можете ли да го направите?

Настъпи кратка пауза. После тя каза:

— Да, разбира се, мистър Уолдроун. Сигурно ще ви се обадя съвсем скоро.

След два дни ние с Телма отидохме с колата до Пунтаренас.

— Искам да се помотая по магазините и да купя испанско-английски речник и разни дреболии от този сорт — каза Телма. — Няма нужда да идваш с мен, ако не искаш.

— Аз самият имам няколко поръчки. Ще се срещнем след един час край фонтана на площада.

Телма тръгна, а аз паркирах колата и отидох в кантората по недвижимите имоти и намерих дамата, с която говорих по-рано.

— Някакъв напредък? — попитах.

— Не, мистър Уолдроун, все още не.

— От думите ви онзи ден си помислих...

— Сигурна съм, че ще открия купувач съвсем скоро. Ще ви телефонирам веднага, след като има добри новини.

Преди да изляза, я попитах къде бих могъл да открия отдела за имигранти. Тя дойде до вратата и ми посочи пететажна сграда надолу към пристанището.

Като наближих, видях едно боядисано в яркозелен цвят тухлено здание. Отвътре изглеждаше тъй, сякаш никога не е било завършвано. Кръпки сурова мазилка, пукнатини в тавана, дупки от липсващи тухли в пода. Видът на асансьора също не ми вдъхна доверие, така че изкачих пеша трите етажа до канцеларията на Руис.

— Капитан Руис е в Сан Хосе — рече секретарката му.

— Кога очаквате да се върне?

— С английския съм... — Тя направи жест с ръце.

— Кога се връща тука? — повторих бавно.

— Не знам. Може би утре.

— В него е паспортът ми. Мога ли да си го получа обратно?

Тя кимна с глава и се усмихна.

— Да, ще го получите от капитан Руис веднага щом той се върне от Пунтаренас.

Когато се срещнахме, Телма попита:

— Всичко наред ли е?

— Всичко е превъзходно. Хайде да се поразходим.

Прекарахме там остатъка от деня, нагоре-надолу по улиците, обикаляйки магазини и кафенета. Обядвахме в един ресторант на открито, близо до доковете, и гледахме как фериботите спират и потеглят. Платих сметката и попитах келнера накъде отива фериботът.

— Към полуостров Никоя — отвърна той. — Много е красиво. Playas hermosas^[1]. Удобно за плуване. Красиви плажове.

— Мога ли да откарам колата си там?

— Вашата кола? Si. С ферибота.

Когато отидохме до дока, попитах Телма:

— Искаш ли да попътуваме с лодка?

— Разбира се.

— Ще превозим и колата и ще я караме оттатък. Близко да ума е, че щом прекарват коли там, трябва да има и подходящи пътища.

— Не е ли много късно вече? Докато стигнем дотам, и ще бъде време да се връщаме обратно.

— Няма да се връщаме. Ще намерим място, където да прекараме нощта.

— Но аз нямам никакви дрехи.

— Ще ти купя каквито ти трябва.

— Дори не си нося пуловер.

— Ще ти купя пуловер. Хайде. Ще си устроим парти. Ще прекараме медения си месец на полуострова.

Тя ме прегърна.

— Мисля, че ние точно това правим от три дни, караме медения си месец.

— Така е, ще го продължим още малко.

---

[1] Красиви плажове (исп.). — Б. пр. ↑

Останахме там пет дни. Пътувахме с колата на север към Никоя, после към Санта Крус и към плажовете на западните брегове. Оттам поехме по коларските пътища, полуголи, смеещи се, опиянени от вино, кръстосващи плажовете. Случваше се да спим в мотели, в колата, на земята върху одеяло, обсипани с лунички и загорели, с пясък и сол в косите, без да се грижим за нищо, без да носим багаж, без срокове и разписания, без книги или карти. Купувахме каквото ни беше нужно от магазините, спяхме и ядахме, ходехме, тичахме и плувахме, падахме голи в леглото или на пода, плувахме малко и се отправяхме към следващото място, където ни хрумнеше.

Исках да бъде така. Жадувах за такова време с Тел-ма. Без никакви ангажименти, с пари в джоба и без сянка от усещането, че някога сме били част от някакъв друг свят, по някое друго време. Така исках да бъде, лудо и нереално, с непознат език, който да ти звучи в ушите, със странна храна и места и лица, които изобщо не ти напомнят за хора от Западна Вирджиния или Северна Каролина, или Чикаго, или Индианаполис, или някъде от килията.

Още когато се качвахме на ферибота в Пунтаренас, знаех, че заплетеното кълбо, което бях оставил зад себе си, ще си остане там — хората и главоблъсканиците, проблемите, които не можех да реша, и нещата, които не можех да забравя. Но докато се случеше това, докато утрешният ден не беше започнал да ме притеснява отново, исках нещо особено и потайно, лично за нас с Телма. И тя го искаше. И ние го имахме по-хубаво от всичко, което някога бях планирал и мечтал.

Беше десет часът сутринта, когато се върнахме в Пунтаренас. Телма почака в колата, докато аз се отбих до службата по недвижимите имоти. Сивокосата дама беше пак с нейната сребърна огърлица. Тя ме видя още като влязох и ме посрещна при първото бюро с широка усмивка.

— Все още нищо, мистър Уолдроун.

— Не разбирам.

— Какво искате да кажете?

— Това, че досега трябваше да сте намерили купувач.

— И аз така мислех. Но понякога предположенията ни излизат погрешни. Само имайте търпение. Скоро все нещо ще се появи.

Руис не бил в канцеларията, а излязъл някъде да пие кафе, уведоми ме секретарката му.

— Накъде е отишъл за кафе — попитах.

— Понякога се прибира вкъщи.

— А днес прибра ли се?

— Не знам.

Стоях пред бюрото и я гледах, а тя мълчеше.

— Какво има? — попита.

Не се помръднах, нито промених изражението си. Накрая тя не можа да издържи тишината.

— Наистина не знам... — започна тя, но не можеше да се застави да си повярва, знаеше, че аз също не ѝ вярвам. Така че накрая ми каза къде е Руис.

Трябваше да отида до едно тежко, старо здание, с фасада, обърната към пристанището. Изкачих се до втория етаж. В офиса работеха вентилаторите, а няколко мъже в бели костюми седяха около масата, играеха на карти, пиеха кафе и пушеха черни цигари.

— Радвам се да ви видя — рече Руис.

— Търсих ви във вашата служба. Искам паспорта си обратно.

— Разбира се. Утре или вдругиден, мисля.

— Казахте, че това е формалност и че ще отнеме само няколко минути.

— Формалност е наистина.

— Какво означава това?

— Веднъж в годината моите началници в Сан Хосе преглеждат всички документи на чужденците. Докато паспортът ви беше в мен, те ги изискаха. Всичко е само въпрос на време. И не е в моите ръце, заедно с това.

— Вие дори не ми дадохте разписка, знаете ли?

— Не е необходимо. Когато паспортът ви се върне, ще ви го предам лично. Няма причини за безпокойство.

Щом се върнах в колата, Телма попита:

— Какво те задържа толкова дълго?

— Бюрокрацията.

— Някакви проблеми?

— Никакви.

Като свихме по алеята към къщи, видяхме една кола, паркирана там. Във всекидневната ни чакаха Тейг и Пайн по ризи, с разкопчани яки. С тях имаше някакъв мъж, когото не бях виждал по-рано — елегантен, с хладен поглед, със стоманеносива коса, с тънка цигара в ръка. Въздухът в стаята беше тежък и горещ, пепелниците — пълни.

— Тук сме от рано сутринта. От два дни се опитваме да установим контакт с вас — каза Пайн, след като ние с Телма влязохме.

Тейг го прекъсна бързо:

— Всичко е наред, Рос. Няма значение. — Той се обърна към мен, посочи към третия мъж и рече: — Запознайте се с нашия колега, генерал Ризър.

— В оставка — каза мъжът с бърза и широка усмивка. — Том Ризър — и ми подаде ръка.

— Рой Тъкър... — продължи Тейг... — и съпругата му Телма.

И двамата с Телма стиснахме ръка на Ризър, а Тейг продължаваше да говори, като размазваше върху всичко масло и мед.

— Съжалявам, че така нахлухме в дома ви, мисис Тъкър, но не искахме да се връщаме до града и да се подлагаме на риска да ви изпуснем. Трябва да ви кажа, че и двамата изглеждате съвсем различно от това, което бяхте последния път. Почернели и отпочинали. Коста Рика трябва да ви понася.

— Харесва ни тук — отвърна Телма и се обърна към мен: — Предполагам, че имате да си говорите. Ще отида да оправя.

Щом тя излезе, Ризър каза:

— Хайде да се изнесем на терасата.

Пайн ме гледаше с плътно стиснати устни, а мускулчетата по скулите му едва забележимо играеха. След като излязохме, се нахвърли върху мен.

— Губя търпение с вас, Тъкър. Ако още не ви е ясно кой дава заповедите тук, ще ви повторя, че сме НИЕ. Когато ви казвах, че ще влезем във връзка с вас, това означава да бъдете тук, където можем да ви намерим.

Обърнах се и го погледнах, а той продължи да говори:

— Не си мислете, че ни правите някаква услуга. Така няма да се разберем. За нас сте просто чифт ръце.

— Стига, Пайн! — Ризър отрязва думите си като две парчета жица.

— Какво иска да каже той с това? — попитах Тейг.

— Всичко е наред... — отвърна Тейг.

— Там е работата, че не е. Какво имаше той предвид?

— Защо ще трябва да пипаме този човек, като че е от стъкло? — избухна Пайн. — Ако не се разберете с него още сега...

— Я слушай, кучи сине... — започнах, но Тейг застана между нас.

— Стига. Достатъчно.

— Почакай вътре, Пайн — каза Ризър.

— Какво?

— Казах да отвориш вратата и да я затвориш след себе си.

— Минутка само. Нека да се изясним.

— Успокой се, Рос. Нека не забравяме кои сме и какво правим.

— Тейг се обърна и погледна Ризър. — Всички трябва да помним това.

— Той си извади цигара и я запали. — А сега... ние с Тъкър трябва да поговорим. И мисля, че ще е по-добре да го направим насаме. — Тейг кимна към вратата, водеща вътре в къщата. — Ще бъдем при вас след няколко минути.

Този път нямаше възражения. Ризър се обърна, прекоси терасата и влезе в къщата. Пайн го последва.

Тейг седна до масата на края на терасата, а аз се настаних срещу него. Чадърът правеше широк, сенчест диск над нас.

— Тук климатът е хубав. Горещо и влажно. Обичам така. Винаги ми е харесвало. Прекарах осем години в Западна Африка — Нигерия, Камерун, Конго и насам-натам по екватора. Най-хубавото време от живота ми. Някои хора се отпускат на топло. Аз се оживявам. Главата ми работи по-добре, чувствам мускулите си отпуснати и гъвкави. — Той погледна към небето. — Първо слънцето пече силно, после се изсипва проливен дъжд, накрая започват да се издигат изпарения от земята. Дяволски е хубаво, поне за мен е така. Докато на човек му се доспи. Има нужда от следобедна дрямка в такъв климат. — Той

кръстоса крака, опря единия в ниското перило и зарея поглед в дърветата към океана.

— Нека да ви кажа нещо за Пайн — започна отново. — Той е бляскав млад човек. Един от най-умните, с които съм имал работа. Схватлив. Но е много млад, сам виждате. И нетърпелив. Има известна разлика между готварската книга и готовото ядене, знаете. На него му е трудно да борава с реалното положение на нещата. Също си пада малко сноб. От интелектуална гледна точка. Мисли, че ако някой не е толкова остроумен, колкото него, изобщо не си струва труда да го слуша. И тъй като вярва, че едва ли има някой, който да му е на нивото... сам разбирате какво искам да кажа.

— Пука ми на черупката колко е остроумен. Въобще не искам да го слушам...

— Има и нещо друго. Той се бои от вас. Джералд Хенмайер, човекът, когото изритахте по стълбите в Чикаго, е приятел на Пайн. Рос се стресна, когато разбра за това. Пайн не е практичен. Възприема всичко от тактическа гледна точка. Той не би разбрал това, че обиденият човек може да нарани другите. Това го плаши.

Тейг си запали нова цигара от старата и хвърли угарката в зеления гъстак на терасата.

— Тук не стават горски пожари — рече той. — Не можете да подпалите нищо, ако хвърлите пламтяща клечка. Растителността е тежка и влажна. Харесвам я такава.

Тейг остана седнал така известно време, пушейки, отпуснат на стола си. Накрая каза:

— В четири този следобед отлитаме за Калифорния. Имаме запазени места. Ще пристигнем направо в Лонг Бийч.

— Значи ли това, че и аз трябва да дойда с вас?

— Да, разбира се.

— И колко време ще остана там?

— Не мога да ви кажа точно. Седмица или десет дни. Може и по-малко. Очакваме събитията да се развият бързо, след като се почне веднъж.

— За какви събития говорите? Какво ще се развива?

Тейг ме погледна открито и каза:

— Знам отговорите на тези въпроси точно толкова, колкото и вие. Знам само онова, което трябва да правя, защото има кой да ми го

каже. И когато му дойде времето, и вие ще знаете какво да правите, защото някой ще ви нареди и на вас. Но никой от нас — Тейг посочи към стаята, където чакаха Пайн и Ризър — не знае всичко. Само отделни парченца.

Приблжих стола си, за да виждам по-добре очите му, и казах:

— Може да изникне някаква пречка. Нямам паспорт.

— Защо? — Лицето му не ми говореше нищо.

Обясних му положението с капитан Руис. Като свърших, той рече:

— Съвсем обикновена работа. Няма за какво да се притеснявате. Дадохме ви този паспорт, за да имате стабилен документ за самоличност. Това е всичко.

— Искате да кажете, че няма да ми е нужен в Калифорния.

Той кимна.

— А и вие няма да се връщате тук. Ще ви трябва само входна виза. Ние ще се погрижим за това.

— Искате да кажете, че в някои страни човек се нуждае от паспорт за влизане и излизане, а в други не?

— Точно така. — Тейг изпусна дим от цигарата си, обърна се и се усмихна. — Ако искам да отида в Бразилия, в Рио де Жанейро например, няма да ми трябва паспорт.

Седях, гледах го и започвах да разбирам. Беше невъзможно да не разбереш.

Когато ние с Телма влязохме в стаята, Пайн и Ризър спряха да говорят и ни погледнаха. Настъпи пълно мълчание. Оставих саковете на пода, а Тейг, след като си размени поглед с Пайн и Ризър, дойде при мен.

— Съжалявам, тук е трудността. И предполагам, че грешката е моя. Мислех, че съм изяснил нещата, но очевидно не съм успял. Не можем да вземем и мисис Тъкър на това пътуване...

— Можете, можете. Щом аз заминавам, и тя ще дойде — казах.

— Съжалявам. Разбирам какво ви е. Бихме се съобразили с вас, но в случая за това не може и да става дума.

— Не съм съгласен.

— Не ви говоря произволно, Тъкър. Решенията не ги вземам аз. И по-рано ви казвах, че следвам определени нареждания, също както и вие.

— Може би. Но точно с тази заповед няма да се съобразя. — Очите ми шареха от Тейг към Пайн. Видях как нещо проблесна в погледа на Рос и той тръгна към Тейг.

— По-рано се опитвахме да бъдем гъвкави с вас — продължи Тейг, — но сега обстоятелствата са други...

Пайн го прекъсна:

— Марвин, нещо ми хрумна. — Той се отдалечи към прозореца и Тейг го последва.

Ние с Телма стояхме като две деца, които очакват да бъдат наказани, и ги гледахме как говорят в другия край на стаята.

Тейг се обърна и се приближи към мен.

— На Рос му дойде една идея и аз съм сигурен, че е прав. Бяхме прекалено безкомпромисни. — Той погледна Телма. — Забравете какво казах. Съвсем естествено е да искате да бъдете със съпруга си. Трябва да бъдете.

III ЧАСТ

Спомням си, че в учебниците пишеше, че Лос Анжелос е най-големият град, главно пристанище и основен индустриален център на щата Калифорния. И един от най-големите градове в Съединените щати изобщо.

Не бях ходил никога там, но Телма беше. Когато тя се махна от Хобарт, отиде да живее в Сан Бернардино при една своя братовчедка.

— Винаги съм си мислила, че съм обичала Калифорния много преди да отида там — каза тя.

Ние седяхме в задната част на частния реактивен самолет, който летеше на север от Коста Рика. Тейг и другите двама мъже бяха напред, пушеха и разговаряха тихо.

— Обичах да разглеждам картички от този град — продължи Телма. — Портокалови горички и палми, хората, спокойни и ведри, се разхождат из градините по ризи или летни рокли или седят под чадърите на плажа.

Ами филмите... всички се вълнуваха от тях, мисля. Редовно следя филмовите списания, още от дете, запомням онова, което пише в тях, разглеждам снимки на прекрасните къщи с плувни басейни и на самите звезди в бели коли, на върха на славата си.

Когато Фей ми предложи да отида и да живея с нея, бях толкова объркана, че не знаех какво да й отговоря. Не исках да напусна Хобарт, не исках да се отдалечавам от теб, но след като няхах шанса да те видя, да те чуя или да разбера нещо за теб, си помислих, че мога да те чакам при Фей по същия начин, както и в ателието на Клара Онърдонк в Хобарт.

Бях много самотна. Липсваше ми. Но имах нужда и да бъда с някой на моята възраст, който да ме познава и да разбира как се чувствам. Когато Фей ме покани, отначало не се реших, но после отидох. И да видиш каква изненада. Някога си представях Лос Анжелос като голям и хубав град. Ако не беше така, защо толкова народ ще се наблъска в него?

Но сега... ти сам ще видиш, когато стигнем... всичко те кара да мислиш, че там е място, където живеят КОЛИТЕ, а хората са само някакъв вид слуги, които им поддържат живота.

Трудно е да се диша там, изпитала съм го. В някои дни има жълти облаци от океана до Сан Бернардино. Очите ти горят и сълзят и отпърво не можеш да си обясниш коя е причината. Тогава ти се смеят и ти казват, че това е просто смог. Но хич не е смешно. Това те кара да мислиш, че хората там биха се засмели, ако видят, че някой им слага отрова за мишки в кафето. Чудя се как може човек да е толкова луд, че да му харесва да живее на такова ужасно място.

Нито плодовете, нито зеленчуците имат хубав вкус. Те са месести, големи и ярко оцветени, но когато си ги сложиш в устата, не можеш да разбереш какво ядеш. Калифорнийският домати дори няма вкус на домати. Наподобява нещо, което някой е изобретил или направил във фалшива домати фабрика. Ако ядеш нещо, което има добър вкус в Калифорния, можеш да се обзаложиш, че е вносно.

Всичко там е една пустиня, знаеш. Преди да построят града, е било пустиня. И човек все още изпитва същото усещане. Сякаш нищо не би могло да расте или живее там. Защото, като гледаш всички тези фантастични здания и къщи, уличното движение, парите, облечените изискано и забързани хора, имаш чувството, че там е място за умирање, че всичко и всеки отива там, за да умре.

Седях и я слушах, чувствайки рамото ѝ до моето, ръката ѝ върху моята, гледах към леките планински облаци през самолетното прозорче и се чудех дали бих могъл да ѝ кажа истината. Или поне част от нея. Искан да я предпазя, да я защитя по някакъв начин. И ако не можех да го направя, да ѝ помогна поне сама да се защити. Искан да ѝ кажа: „Слушай, скъпа, аз съм притиснат в ъгъла. Просто съм един пленник, както и ти.“ Но не знаех как да ѝ го кажа. Нямах да го понесе. Щеше да бъде прекалено за нея. Щеше да поиска да избяга. И аз знаех, че както нямах начин, по който да ѝ кажа всичко това, така нямах и място, където да избягаме.

На смрачаване кацнахме на летището в Лонг Бийч.

Тейг ни преведе през изхода и настани в една кола.

— Отивате в хотел „Сътър“ в Санта Моника. Има запазена стая за мистър и мисис Уолдроун. Не е нужно да седите до телефона, но не се отдалечавайте много. И не липсвайте повече от час-два. Скоро ще ви се обадя, най-вероятно утре.

Той ми подаде едно пликче.

— Ето ви малко джобни пари.

Хотелът ми хареса. Изглеждаше точно както би трябвало да изглежда един калифорнийски хотел. На висока улица досами океана, сред палмови дървета, с плувен басейн точно пред входа, с безкрайно шествие от руси и дългокраки момичета и мъже с бели обувки и ризи, разкопчани до кръста. По пътя към асансьора мярнах Брукшайър да седи в преддверието.

Стаята ни беше на деветия етаж, с изглед към парка през улицата. Плажът беше на двеста крачки по-надолу и после започваше океанът.

Щом останахме сами в стаята, Телма посегна към телефона.

— Какво правиш? — попитах.

— Ще се обадя на Фей. Ще ме убие, ако разбере, че съм тук и не съм й се обадила веднага.

Отидох при нея и издърпах слушалката от ръката ѝ точно когато телефонистката се обади.

— Извинявайте — казах, — ще отложим обаждането за по-късно. — Поставих слушалката, а Телма попита:

— Какво става?

— Нищо.

— Защо да не мога да се обадя?

— Не мисля, че е добра идея.

— Искам само за минутка да поговоря с нея. Да ѝ кажа, че съм тук. Фей беше страшно добра с мен...

— Бъди разумна, скъпа. Само бъди разумна.

— Искаш да кажеш, защото... Не знам какво имаш предвид.

— Имам предвид, че новините от първата страница на вестниците за моето освобождаване от затвора не са съвсем така.

— Но нали всичко е законно и...

— Така е, но не мисля, че е особено разумно да го афишираме.

— Затова ли използваме и чуждо име?

— Това е част от цялото. Тейг не иска във вестниците да се дискутира моят случай, преди да мине през съда.

Не исках да я лъжа. И не съм особено добър в лъжите. Но не знаех какво друго да направя.

— Все още не разбирам какво ще стане, ако се обадя на братовчедка си в Сан Бернардино. Тя няма да тръгне да разправя по вестниците, че току-що е говорила с мен, нали?

— Не знам какво може да направи и какво не. Просто не искам да говориш с нея. Става ли?

— ДОБРЕ. Няма защо да побесняваш.

— Аз не побеснявам.

— Тогава защо ми крещиш?

Тя отиде в банята, затвори вратата и можах да я чуя как плачеше. Исках да отида и да ѝ поговоря, но не го направих. Излязох на терасата и изпуших една цигара, като гледах към океана.

След малко чух как вратата на банята се отваря и тя излезе на терасата по пеньоар и ме прегърна.

— Съжалявам — каза.

— Няма за какво.

— Нищо, съжалявам все пак. Не искам да се карам с теб.

— Хубаво — отвърнах. — Ние не се караме.

Прегърнах я и я целунах. Тя се притисна към мен и опря главата си на гърдите ми.

— Искаш ли да чуеш нещо шантаво. Както си стоях там и плачех, и се самосъжалявах, и се опитвах да ти бъда ядосана, изведнъж сред всичко това поисках... знаеш ли... започнах да се чувствам много странно. — Тя взе ръката ми и си я сложи между краката си.

— Въобще не те чувствам странна.

— Нямам предвид странна. Знаеш какво.

Седнах на стола и я придърпах на коленете си, а пеньоарът ѝ се развяваше на терасата от хладния океански вятър.

— Господи, Рой. Ще ни види някой.

— Няма. Всичко е наред. Тук е Калифорния. Хората правят всичко навън в Калифорния.

— Но ние сме с дрехите и...

— Нищо, още по-добре, нали?

— Щом казваш.

След малко я пренесох вътре, съблякохме се и легнахме на леглото, а лунната светлина нахлуваше през прозореца. После неусетно заспахме.

И двамата се събудихме към три часа през нощта. Треперехме от нощния хлад. Телма се плъзна под завивките, а аз намерих в гардеробчето едно допълнително одеяло и й го метнах.

— Така е по-добре — каза тя. — Сега ми е топло, но умирам от глад. Защо ли съм толкова гладна?

— Защото не сме вечеряли. Това ще да е причината.

— Имам чувството, че стомахът ми осмуква самия себе си.

Вдигнах телефонната слушалка. След дълго чакане се чу мъжки глас.

— Има ли някакъв шанс да получим храна тук? — попитах. — Умираме от глад.

— Съжалявам, сър. Обслужването по стаите престава в два часа. Но през цялата нощ работи кафето на партера.

— И не биха ли изпратили нещо нагоре?

— Боя се, че не. Те не доставят.

Поставих обратно слушалката и започнах да се обличам.

— Всичко е наред — каза Телма. — Не излизай. Мога да издържа и така, ако трябва.

— Ако ти можеш, аз не мога.

Върнах се след двадесет минути с четири хамбургера, четири хот-дога с лютива подправка, пликче с пържени картофи и четири чашки горещо кафе. Седнахме в леглото и изядохме и последната трошичка от всеки сандвич, сборичкахме се за последното картофче и глътнахме и последната капка от кафето. Изхвърлих празните пликкове и кутии в кошчето в банята, върнах се в леглото и угасих лампата.

— Чудесно беше — рече Телма.

— Хапна ли достатъчно?

— Така се натъпках, че просто не ми се говори.

Тя се претърколи близо до мен, сложи главата си на рамото ми и крака си върху моя.

— Мириша на пържено картофче. Ще ти хареса ли да те обича някой с мазни ръце и с дъх, миришещ на лук?

— Чакай да си помисля — отвърнах.
— Късно е, аз вече реших.
Тя се навдигна и се отпусна бавно върху мен.
— Страхотно е. Не се ли радваш, че се събуди?

През прозореца се виждаше само гъста мъгла. От далечината можеха да се чуят сирените за мъгла.

— Колко е часът? — попита Телма.

Запалих нощната лампа и си погледнах часовника.

— Пет часът е.

— Това е, защото изпих цялото кафе. Не можах да спя.

— И аз също. Искаш ли да се поразходим?

— Шегуваш се, нали?

— Разбира се, защо пък не?

— Много умен разговор. Ако ти е все едно, аз бих почакала още малко.

— Да не кажеш, че не съм те попитал.

Тя сложи главата си на рамото ми отново. След малко каза:

— Не знам дали това има някакво значение за теб, но не съм правила нищо с никого, докато бяхме... докато ти беше в затвора.

— Не съм те питал.

— Знам, че не си. Но все пак ти казвам.

— Хубаво.

— Нямаше да ти хареса, ако го бях направила, нали?

— Сигурно, на никого не би му харесало.

— Мислех си за теб през цялото време. Присъстваше толкова ярко в съзнанието ми, че можех да те видя. Дори не съм излизала никъде и не съм се мотала сред хората. Така че нямаше шанс за никого да му дойдат разни идеи или пък аз да се озова в някакъв ъгъл, от който да не мога да избягам. В Хобарт, при Клара, беше като в манастир. Искам да кажа, че понякога не съм виждала мъж с дни наред. Само пощальона и хора от този род за по няколко секунди.

Тя се обърна по гръб и сви възглавницата под главата си.

— Когато отидох у Фей, беше малко по-различно, защото тя и Пиърс — така се казва мъжът ѝ — обичаха да правят разпивки и да играят карти. Така че през повечето време имаше някой в къщата. Но техните приятели разбираха бързо, че съм омъжена. Казвахме на

всички, че работиш в нефтодобива някъде във Венецуела и аз не съм била допусната там. И те разбираха, че аз не си търся никакво развлечение изобщо. Фей и Пиърс бяха много смешни. Те се грижеха за мен, като че бях десетгодишно момиче, което никога не е ходило с момче, нито е било це-лувано или нещо такова.

Фей ми каза, че Пиърс наистина разкарал Фред Бейзли. Той му беше приятел от гаража, в който работеше, и единственият, който не знаеше моето положение. Мисля, че си падаше малко женкар. Е, поне той така си мислеше. Носеше бакенбарди и тесни панталони, а ръкавите му бяха постоянно навити, така че да си показва мускулите. Той ме видя веднъж и реши, че съм лесна за забождане, струва ми се. Но набързо му обясних как стоят нещата. И като си помисли, че не е било достатъчно, Фей го направи още веднъж. И накрая, както ти казах, Пиърс му обясни с думи, които той би могъл да разбере, че аз не влизам в менюто. Фей така се изрази. Тя винаги казва нещата по много смешен начин. И в края на краищата това отблъсна Фред Бейзли веднъж и завинаги. Като идваше в къщата, той вече почти не ми говореше. Боеше се да не го разбере погрешно. Но след известно време нещата се уталожиха и той се държеше с мен така приятелски и добре, като всички останали.

Телма се обърна настрана и доближи лицето си до моето.

— Както виждаш — каза, — знам какво правя. Не съм просто детето с големите очи, дошло от планините, а знам как да се пазя.

В осем сутринта телефонът ме събуди. Телма още спеше и аз се обадох бързо. Беше женски глас:

— Излезте от главния вход на хотела, пресечете улицата към парка, свийте надясно и повървете около двеста ярда. Ще ви чакат там точно в осем и тридесет. — След което тя ми затвори телефона.

Бързо си взех душ, обръснах се и се облякох. Намерих лист от някакъв хотелски бележник и написах: „Навън съм на разходка. Ще се върна до десет.“ Оставих бележката на умивалника в банята, където Телма щеше да го види, когато се събудеше.

Тейг ме чакаше на една пейка на самия край на скалата, издаваща се високо над крайбрежното шосе.

Беше влажно и студено, над океана се стелеше тежка мъгла, а изпарения от росата се движеха бавно над тревата в парка между редиците от финикови палми.

— Хладно е — рече Тейг. — Закусихте ли?

— Не още. Телефонът ме събуди.

— Не се безпокойте. Аз пък не съм си лягал изобщо.

Личеше му. Лицето му беше сиво, със сенки под очите, а костюмът му бе измачкан.

— Искате ли да прием някъде кафе? — попитах.

— Не, нямам никакво време. — Той погледна часовника си. — Ето какво искам да направите. Точно в единадесет часа да излезете от задния вход на хотела, да тръгнете надясно и да вървите надолу по улицата, докато стигнете булевард „Санта Моника“. Там ще ви чака такси. Ще се качите в него и ще кажете на шофьора да ви откара до „Акрон“, на булевард „Сепулведа“. Той знае къде е...

— Какво е това „Акрон“?

— Магазин. Щом стигнете там, ще излезете от таксито. Точно зад вас ще има един зелен понтиак. Ще седнете на задната седалка и шофьорът ще ви откара там, където отивате. Ризър ще ви посрещне. — Тейг се загърна в палтото си. — Господи, колко е студено тука.

Той измъкна цигара от вътрешния си джоб и я запали.

— И извън регламента бих ви дал един съвет — продължи той. — Вие сте в много трудно положение и аз искам да го облекча, доколкото мога. Ще ми се да излезете от всичко това чист и невредим. И вие можете. Просто не трябва да се вживявате в него. Знаете ли какво имам предвид. Не се опитвайте да си обяснявате нищо. Всичко е обмислено предварително. Всички планове са направени. Тази работа е като влак, засилен надолу по хълма. Или се возите в него, или връхлита върху вас. Но нищо не може да го спре. Не ме разбирайте погрешно. Не ви казвам всичко това като някакъв вид заплаха. Но вие сте в безизходица. И двамата го знаем. Тъй че най-добрият съвет, който мога да ви дам, е да не се вживявате. Спете си спокойно, не се напрягайте и правете онова, което ви се казва.

Тейг се изправи и рече:

— Хайде да тръгваме.

Тръгнахме надолу по пътеката, водеща към хотела. След като повървахме малко, той спря.

— Запомнете какво ви казах. Не вземайте нещата много навътре. — Тейг се обърна и тръгна през тревата. Когато стигна до бордюра, една кола спря до него и той седна на задната седалка.

Върнах се в хотела и закусих в кафенето. После се качих в стаята си. Телма още спеше.

Шофьорът на таксито започна да говори веднага щом се качих и затворих вратата. Думите му звучаха като монолог, започнат от доста по-рано.

— Цялата страна е превъртяла. И знаете ли защо мисля така? Сега всеки въпрос има четири или пет отговора. Нищо не е правилно и нищо не е грешно. Говорят, че няма Бог. Децата не слушат възрастните. Крадците издържат полицаите. По всяко време някой се жени, а друг се развежда в Калифорния. Хипитата имат право за ТОВА, смятам. Може да грешат за всичко останало, но за това са прави. Ако ще се развеждаш шест месеца след като си се оженил, тогава за какъв дявол си го направил? Можеш просто да си наемеш стая някъде във Венеция и да се чукаш с някого до пълно повреждане. Аз не съм старец, както виждате, но ще ви кажа, че повече не признавам тази държава. Всеки гледа само какво да докопа. Нещо за нищо. Това е целта. Гледам хората в моето такси. С големи усти, фантастични дрехи и скъпи апартаменти. Откъде го имат? Те не работят, веднага ще ви го кажат в лицето. Тогава откъде идват парите? Това е загадка за мен. Аз си блъскам главата, откакто съм излязъл от флотата през четирийсет и пета, мъча се да отгледам децата си, да имам покрив над главата си и храна в хладилника. Никога не научих тайната. Никой никога не ми показва как се правят пари, без да работиш. Като помисля за себе си и приятелите, с които ни стреляха някъде си в Гуадалканал, се разболявам. За какво беше всичко. Японците завършиха по-добре от нас. Немците също. Имаме петдесет човека в Държавния департамент, чиято основна работа е да целуват задника на руснаците. Това има ли смисъл според вас? За мен със сигурност — не. Ще ви кажа и нещо друго. Президентът и сенаторите, и всички ония копелета във Вашингтон имат дяволски повече общи неща с ония чукундури в Кремъл, Китай или Япония или където и да било, отколкото с такива обикновени копелета като мен и теб, които ги избираме и плащаме заплатите им. Ние сме наивници, приятелче. Правителството не работи за нас, за него сме не повече от лула тютюн. Ние работим за тях.

Господи, тези мъжаги във Вашингтон сигурно ни се подсмиват под мустак. Говорите за крадци. Тия копелета правят така, че затворниците да изглеждат като баровци. Мислите, че престават да бъдат адвокати само за да си загубят доходите? Как ли пък не. Адвокатската им диплома е просто едно разрешително, за да крадат. Това всички го знаят. Но да бъдеш избран в Конгреса, това е разрешително да крадеш ПОВЕЧЕ. Някога, след дълго време, когато всичко заглъхне, ще се намери някое умно момче, което да опише всичко това. И аз ви гарантирам, че ще напише, че ние сме били притиснати като никой друг по-рано. Всичко е една голяма измама. Ние гласуваме, но това не означава нищо. Ако случайно се промъкне някой добър човек, те или му затварят устата, или го купуват, или го убиват. Така стана с Кенеди, с брат му, почти успяха с Уолис. Пречукаха Мартин Лутър Кинг. Мислите, че всичко това е случайно? Глупости. Вижте нещастното копеле, което имаме сега. Най-внезапно се разболял от черен дроб или нещо такова. Вярвате ли го? Аз — не. Хич не е чудно, че не иска да отиде в болница. Ако го направи, свършил е. Ще го изнесат в хартиена опаковка.

Тогава той спря и рече:

— Ето тук е „Акрон“, приятелче.

Платих му, а той попита:

— Как мислите? Прав ли съм?

— Не ме питайте — отвърнах. Слязох от таксито и се върнах към зеления понтиак, паркиран до бордюра.

Пътувахме на юг по магистралата около четиридесет и пет минути. После завихме на запад, изманеврирахме през едно грамадно кръстовище, фрашкано с камиони, идващи от пристанището, и накрая спряхме пред стоманена врата с кабинка за охраната. Вътре седеше мъж в униформа.

Моят шофьор беше младо момиче с дълга кестенява коса, сресана на път. Тя не беше проронила дума, откакто ме взеха, та до спирането на колата. Сега седеше зад кормилото и гледаше право пред себе си, докато аз излязох и затворих вратата. После запали мотора и отмина.

Вратата се отвори автоматично и отвътре излезе един бял джип. Ризър шофираше, облечен в син работнически гащеризон и шапка за голф. Той спря до мен и каза:

— Скачай.

След това се върна обратно през портата и тя се хлопна зад нас.

Без никакви излишни приказки Ризър премина направо по въпроса, свеж и пряк като на военен инструктаж.

— Имаме два варианта, А и Б. Предпочитаме А, защото при него разполагаме с по-голям контрол. ПЪЛЕН контрол, ако успеем да го приложим. Но може и да не стане така. Обектът може да не стои съвсем мирен. Така че трябва да имаме и друг вариант. Малко е жесток, но ще свърши работа. Ще го задействаме, ако се наложи. Ще има малко любителски привкус, но ще помогне. Е... това беше същественото.

Той забави и спря на трийсет крачки от един средно голям хеликоптер. Пилотът беше вече вътре и тревата потреперваше. Ризър се качи вътре и аз го последвах.

Това беше военен хеликоптер, Н 53, от същите, с които събирахме ранените във Виетнам. Лек, маневрен и бърз, устойчив във въздуха, със специални странични врати, които можеха бързо да се отварят и затварят.

Ризър се отпусна в дълбоката седалка и ме намести в тази до себе си. Пилотът беше набит мъж, вероятно около четиридесет и пет годишен. Той продължи да гледа направо, без да си отклони погледа към нас, докато влизахме. Щом заехме местата си, вратите се затвориха и излетяхме.

Ризър трябваше да повиши глас, но аз го чувах добре и през шума на мотора.

— Три са важните неща в нашия план. Скоростта, изненадата и фактът, че ние сме в движение. Само да имаме шанс. — Той си погледна часовника.

— Дванадесет и десет... включено е и времето за пътуване... ще бъдем отново на земята в един и дваисет.

Вертолетът напускаше пристанищната зона. Сега летяхме на югозапад на хиляда стъпки над водата. Океанът беше ясен и син, в небето нямаше облаци, лодките се плъзгаха насам-натам по гладката водна повърхност.

Като се отдалечихме от сушата, Ризър посочи надясно.

— Това е Каталина. Ще летим на юг и после малко на изток. Там има един опасен участък, избягван от лодките. Там ще направим нашата маневра.

Опитвах се да си спомня точно онова, което ми говореше Тейг за изпълнението на заповедите. Вертолетът ми помагаше. Вече почти очаквах да видя сивата, изгоряла земя на Виетнам, като погледнах надолу. А гласът на Ризър беше като на всички други офицери, под чиято команда съм служил. Дори оръжието, което той извади от чантата си и ми го подаде, не ме изненада. Бях носил със себе си копие на това в продължение на месеци.

— Оръжието ти е добре известно — говореше Ризър. — Теглото е същото, както и балансът. С всичко друго се свиква. То е почти напълно безшумно. Има мерника на ловджийската пушка и цев, която осигурява стопроцентова точност в сравнение с всякакви други оръжия. Изстрелът е заглушен. Въобще хубаво парче.

Поех го, наместих приклада на рамото си и погледнах през прозореца. Скъсих ремъка и опитах отново. Ризър стана от мястото си и отиде при пилота. Можех да ги виждам как говорят, но не чувах думите. Насочихме се право надолу, а Ризър се върна.

— Ще кръжим тук. Това е мястото.

След като се спуснахме стотина стъпки над водата, Ризър извика на пилота:

— Вратите!

Веднага вратата до моята седалка се отвори и усетих как морският въздух нахлу в лицето ми.

— Столът ти е подвижен — каза Ризър. — Намести се, където искаш, и ще го фиксираме.

Аз се наведох, отпуснах дръжките на стола и го обърнах, така че да съм с лице към вратата и нищо да не пречи на ръцете и на погледа ми. Гледах към водата.

— Ето ти мишената — рече Ризър и извади голям кашон, пълен с ламаринени кутии с боя, хвана ги за дръжките и ги хвърли от прозореца. Те паднаха във водата и заплуваха над вълните като семейство патици. Пилотът задържа хеликоптера на равномерен и плавен полет, съобразявайки се с лекия бриз, който подухваше откъм запад.

— Действай! — извика ми Ризър. — Долу има десет кутии. Ако ги улучиш всичките с двайсет изстрела, ще бъда щастлив.

Уцелих ги с дванадесет, които предизвикаха десет бързи експлозии от червена боя от полупълните кутии.

— Десет с дванадесет изстрела за шестнайсет секунди! — възкликна Ризър. — Печелиш купата. — После се обърна към пилота: — Да тръгваме.

Хеликоптерът сви наляво, направи широк кръг и се наклони към сушата. Върнах пушката на Ризър и той си я прибра в чантата. Все още чувствах приклада на бузата си, тежината на цевта в ръката си, твърдите ръбове на спусъка срещу пръста си.

Това беше стар мой инстинкт, старо усещане. Въздушната пушка, когато бях петгодишен, 22-калибровата, когато бях на шест, дните в гората с баща ми, прекарани в лов на катерици, нощите, в които на фенер ловяхме опосуми.

По онова време пушката значеше много повече откогато и да било. Тя беше част от живота, от къщата, от семейството. Тя снабдяваше с храна и държеше скитниците на разстояние, в нея бяха правото и силата, когато се наложеше — и законът. Чувството за това значеше нещо. Тежестта ѝ, подрусването на рамото, мирисът на изгорял барут, потрепването при изстрела — усещания, по-стари от самото ти тяло. Това беше някакъв вид самоличност, много реална, и аз я чувствах силно през онзи следобед над океана на Калифорния.

— Познаваш ли крайбрежието отпред? — попита Ризър.

— Не.

— Някога беше страхотно. Но вече замря. Говори се, че след няколко години ще има само един голям град от Сан Диего до Сан Франциско. И вече е на път да стане. — Той отново отиде при пилота и като се върна, каза: — Летим на север, през последната част на Лос Анжелос. Целта ни е националният парк, югозападно от Мечешкия каньон. — Ризър отново погледна часовника си.

Загледах се през прозореца, като преминавахме близо до брега. Водата беше бледозелена край плажовете. Можех да видя площада, белите стени на къщите, червените керемидени покриви, дългите редици от палми и яркосините правоъгълници на плувните басейни, заобиколени с трева.

— Изглежда доста добре от тази височина — рече Ризър. — Но долу е нещо друго. Сбирщина от уморени хора с изхабени идеи, които

ядат авокадо и издишват един другиму в лицата си изгорелия дим на озлоблението.

Той гледаше през прозореца напълно съсредоточен, докато летяхме на север над заплетения лабиринт на града.

— Пасадена — каза накрая. После: — Ето оттук започва националният парк.

Сега под нас се виждаха планински зъбери, покрити с дървета. След около десет минути Ризър извика на пилота:

— Окей, Лени. Приблужи се.

— Точно над него съм — отвърна пилотът.

Забавихме движението напред и се установихме на постоянен бавен летеж. Вратата отново се отвори.

— Намести си седалката — нареди Ризър. Фиксирах я с лице напред, под прав ъгъл на корпуса на вертолета.

— Точно така трябва да бъде — каза Ризър. — Ще се спуснем на височина от около двеста стъпки, ще покръжим двайсет секунди и после изчезваме обратно. Това е времето, с което ще разполагаш.

Мястото представляваше един ограден с каменна стена двор, разположен сред сечицето на планинския връх, с дървета наоколо и постлани с камъни пътечки, извиващи към покрити с керемиди къща, с червени рози, изпъкващи на фона на зелените морави, плувен басейн и сенчест тенискорт.

— Точно тук, Лени. Закови го! — извика Ризър на пилота.

— Готово.

Моторът заглъхна и ние закръжихме над къщата, полускрита сред дърветата.

— Тук ще бъде нашата позиция, а мишената — върху онази пътека, дето води към басейна. Ще знаем кога ще дойде той и ще бъдем тук. Както ти казах, имаш двайсет секунди. Тъй както стреляш, това е повече от необходимото време.

Седях и гледах всичко това като кинозрител, настанен на стабилно и удобно място, без някой да му пречи на гледката.

— Добре ли е? — попита Ризър. Аз кимнах, а той извика на пилота: — Хайде да си отиваме.

Понесохме се право нагоре и поехме курс на югозапад, издигайки се около хиляда стъпки и повече. Моторът равномерно

бръмчеше, а през прозорчето се виждаше как облаците прехвърчаха назад. Ризър си запали цигара и се облегна на стола си.

— Жена ми си беше наумила, че на всяка цена трябва да се пенсионираме в Ла Хоя. Тя прекара там няколко години, докато аз бях в Корея, и смяташе, че там е най-хубавото място, докато... нали знаете. Нямахме търпение да ме довлече там и започна да търси къща. Прекарахме три нощи в един мотел, половината от който бе почивна станция, а другата половина — публичен дом, с дискотека, която гърмеше по целия хълм на петдесет ярда зад нас. Така че аз й казах: „Скъпа, ако трябва да избирам между това място и някой участък с петгодишен срок за частно ползване във Филипините, не бих се колебал. Ще съм се качил на самолета за Манила още преди да са изстинали моторите.“

Той продължи да говори и да пуши по целия път надолу. Гледах през прозореца и оставях късчетата от отделните картини да изпъкват и да избледняват в съзнанието ми. Точно както при тези малки книжки, чиито страници при бързото прелистване оставят у теб впечатлението, че картинките са в движение. Пред очите ми се изнизваха всякакви образи и места, блъскаха се и се застъпваха без никакъв модел или съгласуване.

Там бяха Западна Вирджиния и Виетнам; интериорът на няколко затвора; Япония, Оук парк и Чикаго; хотел „Дорсит“ и зоологическата градина в Линкълн парк; лодки по вълните, плажове и палми, и големи тежки къщи като кубчета бял кейк. Продължавах да гледам отблизо къщата сред планината, където кръжахме двадесет безкрайни секунди. Гледката постепенно се отдалечаваше, но неизвестно защо сякаш ме бодваше, дразнеше ме леко по особен начин, идваше ясно напред, избледняваше бавно, после пак се втурваше напред, искаше да бъде разпозната и идентифицирана като нещо извън тази анонимна и богатата къща в непознатата гора.

Внезапно всичко се навърза. Докато се спускахме надолу, сякаш че амонячни пари освежиха главата ми и изведнъж познах къщата. И се сетих кой живееше в нея.

След като кацнахме, ние с Ризър тръгнахме от площадката за приземяване към паркинга. Там ни очакваше Пайн.

— Как мина?

— Беше отлично допреди няколко минути — рече Ризър. — Гладко като коприна. Но сега вече не знам.

— Какво значи това?

— Той казва, че няма да го направи.

— Какво?

— Питай него — сви рамене Ризър.

Пайн се обърна към мен, като се опитваше да се сдържа. Но вратът му започна да почервенява.

— И какво казва той?

— Няма да го направя.

— По дяволите, как няма да го направите! Ние сме пред дулото на пушката и няма накъде да отстъпваме. Вие сте част от този план и той ще бъде приведен в действие.

— Само че не чрез мене.

— Сега изслушайте ме...

— Не, вие ме изслушайте. За какъв плиткоумен кучи син ме мислите? Да не смятате, че не съм се досетил какво готвите? Наистина бях в затвора, но не бях погребан. И в пандиза пристигаха вестници. Не помня за какво предполагах, че се спазарявате с мен, но, по дяволите, не допусках, че е за такава лудост. Мислите ли, че след такова деяние нещата ще заглъхнат? Надявате се, че ще успеете да сметете всичко под килима?

— Това не е ваш проблем...

— Ами да, дявол да го вземе, не е.

— Всяка възможност е проучена. Планът е издържан. Няма хлабави краища.

— Глупости. Всичките му краища са хлабави. Той е динамит, който ще избухне в лицата ви.

— Ти да не си мислеше, че ще е нещо лесно? — попита Ризър. — Не сме те извадили от затвора, за да окосиш нечия ливада.

— Не казвам, че е лесен. Имам предвид това, че е луд. Това е, като да се затичаш след Форт Нокс с отварачка за консерви. И въпросът не е в това дали можете да го направите. Въпросът е какво ще стане с вас след това. Светът не е много голям. Няма достатъчно места, където да се скриете.

— Казвах ви, че имаме два плана — рече Ризър. — Този днешният е вторият.

— Каква е разликата? — попитах. — В края и на двата той ще е мъртъв, нали?

Пайн стоеше безмълвно и ме гледаше. Накрая каза:

— Мислите ли, че ще ви оставим да се измъкнете така?

— Да ви го обясня така. Ако имах избора дали да си пусна куршум в главата, или да скоча от десетия етаж, бих предпочел скачането. Да разчиташ на шанса е лошо нещо, но все пак е по-добре, отколкото да нямаш никакъв шанс.

Пайн стоеше на слънце в центъра на паркинга и ме гледаше. Накрая се усмихна:

— Вие сте прав. Да се разчита само на шанса е лошо нещо.

Той погледна към изхода, където току-що спря зеленият понтиак.

— Ето вашия шофьор. Тя ще ви върне в Санта Моника.

Пайн се обърна и тръгна към триетажното здание в дъното на паркинга. Ризър вървеше на няколко крачки след него.

Колата ме закара до търговската част на Санта Моника, откъдето си тръгнах пеша към хотела. Бях гладен. Качих се горе да видя дали Телма иска да слезе долу за един късен обед. В стаята нямаше никого. Отидох до рецепцията и попитах служителя дали е обърнал внимание в колко часа е излязла жена ми.

— Не, сър. Не съм забелязал. — Той погледна в кутията си. — Другия ключ го няма. Може би не е идвала до рецепцията, когато е излязла.

Качих се с асансьора и отворих вратата. Стаята беше подредена, леглата оправени, в банята имаше чисти кърпи. Хвърлих бърз поглед наоколо да видя дали е оставила бележка, но не намерих нищо.

Върнах се в кафенето и обядвах набързо. После отново отидох в стаята си със следобедния вестник. Легнах на леглото да го прегледам, но преди да стигна до трета страница, неусетно заспах.

Събудих се късно следобеда. Бях схванат и чувствах хлад. Взех си топъл душ и си облякох чиста риза. Дочетох вестника, погледах десетина минути телевизия и отново слязох до рецепцията.

Същият чиновник все още беше на работа.

— Нямам известие от жена ми и почвам да се тревожа — казах. — Да сте я виждали тук някъде в преддверието?

— Не, сър.

— И сте сигурен, че не сте я забелязвали да излиза?

— Боя се, че не. След като не си е оставила ключа...

— Да, разбирам. — Отидох до прозореца и загледах хората, които се гмуркаха и плуваха навън в басейна. После се разходих до бара — тъмен и прохладен, — откъдето се носеше хавайска музика, а в големия аквариум плуваха няколко златни рибки. Изпих някакъв отвратителен ром с много захар в него и се качих отново горе.

Този път вечерях в стаята си. Не исках да се отдалечавам от телефона, в случай че Телма позвънеше. Седях и гледах храната, разбърквайки я с вилицата и опитвайки се да ям, а телевизорът работеше пред мен. Накрая оставих яденето и взех да избутвам

количката с чиниите в коридора. Като отворих, видях две момичета да стоят отпред, две млади жени, които сякаш тъкмо се канеха да почукат. Едното беше високо и закръглено, другото по-ниско.

— Ох, изплашихте ме — рече високото момиче.

— Тъкмо щяхме да почукаме.

Те отстъпиха назад, така че да мога да извадя количката и да я оставя до стената.

— Казвам се Нан Гарити, а това е приятелката ми Сю Раймър. Ние сме от Колумбия, Охайо, тук си караме ваканцията.

— Не искахме да вдигаме много шум — рече второто, — но ние бяхме долу на рецепцията, когато питахте за съпругата си. Мислим, че я видяхме да излиза. Бяхме ви забелязвали заедно, когато се настанявахте.

— Влезте — поканих ги, като задържах вратата отворена. Те се спогледаха и високата каза:

— О, не, няма нужда. Ние бързаме за някъде и само си помислихме...

— Жена ви има ли дълъг червен пеньоар?

— Да, има.

— Тогава трябва тя да е била. Около един и половина този следобед я видяхме да слиза с асансьора. Беше по пеньоар и чехли, имаше сънен вид, сякаш току-що са я събудили.

— Сама ли беше?

— Не. С нея бяха един симпатичен млад мъж и възрастна жена със сива коса.

Изведнъж всичко дойде на фокус.

— Почакайте малко. Само минутка да проверя дали пеньоарът й е тук.

Обърнах се и отидох в банята. Телма обикновено оставяше нощницата и пеньоара си на куката зад вратата. Сега ги нямаше. И не очаквах да са там.

Върнах се при двете момичета до вратата.

— Мисля, че сте видели някой друг. Пеньоарът на Телма си е там, където го е оставила тази сутрин.

Те пак се спогледаха и аз казах: — Благодаря ви все пак. Имам подозрението, че е отишла на някой двусериен филм или нещо подобно.

Момичетата стеснено започнаха да се отдръпват към асансьорите, а аз им се усмихнах и затворих вратата.

Издърпах всички чекмеджета от скрина до леглото. После прегледах по рафтовете в гардероба, навсякъде по пода, в шкафа под умивалника в банята. Разопаковах целия багаж. Остана само още едно-единствено място за преглеждане — дълбоките чекмеджета на нощните шкафчета. Те не бяха откъм моята страна. Наведох се над долната част на леглото откъм краката и отворих нейното чекмедже. Там намерих дамската ѝ чанта. Вече разбирах всичко. Знаех къде беше отишла и защо. Спомних си блясъка в очите на Пайн и думите му: „Вие сте прав. Не бива да се разчита само на шанса.“

Отидох до телефона и вдигнах слушалката. Като се свързах с телефонистката, изведнъж се сетих, че няма на кого да се обадя. Капитулантски номер нямаше. Нямаше и място за отстъпление.

Оставих слушалката, отидох в банята, измих лицето и ръцете си и се върнах отново при телефона. Обадох се да ми донесат следобедния вестник и бутилка уиски. Учудвах се на себе си колко бях спокоен.

Сега разбирах всичко. Те знаеха, че това беше единственият начин, по който могат да ме държат, и го бяха направили. Бяха ме оставили да се потя в продължение на няколко часа, после някой щеше да се обади — Тейг или Пайн, — а аз щях да кажа: „Печелите. Натиснахте вярното копче. Само ми кажете какво, къде и кога и няма да ви създавам повече проблеми. Обещавам.“

Уискито пристигна заедно с вестника и купичка лед. Пийнах си п разгърнах вестника. Всичко, което трябваше да правя, бе да седя в стаята си, да си поръчвам храна, напитки и вестници, да стоя до телефона и да чакам.

Почаках пет дни, без да излизам от стаята. След втория ден престанах да пия. След третия — не можех да ям. Не се бърсних, не се къпех, не сменях дрехите си.

Чаках. Нищо друго. Седях на един стол до прозореца, гледах как светлината се променя и се послушах за телефона. Прекарвах и нощта на стола, покрит с одеяло, борейки се със съня, страхувайки се, че ако заспя, може да не чуя позвъняването.

Не се и съмнявах, че щяха да ми се обадят. Това трябваше да стане. Това беше следващата логическа стъпка. Повтарях си го по стотина пъти на ден. И го вярвах.

Но всяка логика постепенно изтъняваше и отслабваше, думите започваха да губят значението си, като мелодия, повтаряща се непрекъснато. Към петия ден спрях да се послушвам и за телефона.

Накрая отидох до една телефонна кабина в преддверието и се обадох в Чикаго. Навъртях директно дома на Апългейт в Оук парк. Обади се жена.

— Мисис Апългейт ли е? Розмари? — не можах да позная гласа си. Звучеше сухо, тънко и пресилено.

— Не, мисис Апългейт не е тук. Кой се обажда?

— Аз съм приятел на семейството и се обаждам отдалече, от Калифорния. Трябва да говоря с него.

— Съжалявам. Докторът е извън града, също и жена му. Аз съм тук с децата.

— Къде е той?

— Казвате, че сте му личен приятел?

— Да. Важно е.

— Ами... съжалявам много, но те са в Шотландия.

— Хубаво. Ще му се обадя там. Къде са отседнали?

— Там е работата, че не знам. Ако бяхте позвънили вчера, щях да мога да ви кажа. Престояха няколко дни в Единбург.

— Къде? В кой хотел?

— Точно това ви обяснявам. Заминали са оттам тази сутрин. Ще пътуват през Шотландия и Англия. Не очаквам да ми се обадят пет или шест дни...

Оставих слушалката и дълго гледах телефона. После се прибрах в стаята да си взема сакото, слязох отново с асансьора и излязох на улицата, като държах едно листче в ръката си. На него беше адресът на полицията.

Минаваше полунощ, уличното движение беше замряло и почти не се срещаха хора по тротоарите. Вървах, залитайки като лунатик. Думите, които бях намислил да кажа, тръгваха и спираха и се объркваха в главата ми:

„Казвам се Рой Тъкър. Избягах от затвора в Индиана миналия месец. Трябва да ми помогнете да намеря жена си.“

Като стигнах до полицейския участък, го подминах и свих към първия бар, който ми се изпречи. Обърнах една чаша и отидох до тоалетната да си измия лицето и ръцете и да пригладя косата си с вода. Сега бях готов.

Но когато излязох от бара, прекосих улицата към една закусвалня и изпих чаша черно кафе. После хапнах поничка и изпих още едно кафе. Седях на тезгяха и гледах келнерката, слушах музиката, попивайки я изцяло, като се опитвах да не мисля за Хобарт.

Мотаех се и пиех кафе и се мъчех да измисля някакъв друг вариант. Но други начини нямаше и аз го знаех. Така че в края на краищата станах, платих сметката, излязох и се упътих към полицията.

Надолу по шосето някаква кола се отдели от бордюра и тръгна към мен. Спрях по средата, да я пусна да мине, но тъкмо преди да ме достигне, тя забави. Докато отминаваше бавно, видях Телма да поглежда към мен от задната седалка.

Затичах се и се опитах да хвана дръжката на вратата, но колата ускори, зави рязко и ме събори на средата на платното. Когато се изправих, колата се движеше бавно напред на стотина метра пред мен.

Затичах след нея, като се промъквах през тъмните места на улицата. И тъкмо я бях достигнал, когато тя отново засили малко на съвсем късо разстояние от мен, но така, че да не мога да я докосна. През задното стъкло можах да видя другите хора в колата, но не разпознах никого.

Те си играеха на гоненица с мен, карайки ме да тичам, забавяйки достатъчно, за да ги достигна, после ускорявайки и така отново и отново. Гърдите ми горяха, устата ми беше пресъхнала и чувствах как

потта се стича по гърба ми. Но можах да зърна главата на Телма през задния прозорец и продължих да тичам, треперещ и залитащ, стремейки се да ги уловя, напрягайки ръцете си към вратата на колата, зъбите ми скърцаха, а дъхът ми дереше гърлото.

Накрая вече не можех да тичам. Залитнах и паднах, после се изправих на треперещите си крака и останах там, гледайки как колата отминава напред. След малко те спряха и ме изчакаха да отида при тях. После колата сви в пресечката, по посока на паркинга.

Последвах ги, полуходейки, полутърейки се. Като стигнах до паркинга, Тейг вече ме чакаше при бордюра. Бях прекалено задъхан, за да говоря. Стояхме там, осветени от уличната лампа, и се гледахме. После той се обърна и тръгна през паркинга към колата, а аз след него. Зад нас се движеше друга кола. Почувствах лъчите на фаровете върху себе си и чух вратата да се отваря и затваря, но не погледнах назад.

Тейг отиде до неговата кола, от противоположната страна на онази, дето беше Телма. Той се обърна към мен и каза:

— Ще видиш звезди посред бял ден. Обещавам ти. — После ми отвори вратата. — Влизай.

Докато се навеждах да вляза, другата черна врата се отвори. Телма изпищя, а някакъв мъж се протегна към нея и я извлече от колата. Усетих да ме блъскат отзад и се проснах на седалката, а двете врати се треснаха.

Беше същата кола като онази, която ме откара от Хобарт до Чикаго. Вратите нямаха дръжки от вътрешната страна, прозорците не се отваряха и имаше дебела преграда от блиндирано стъкло между задните и предните седалки. Колата рязко потегли от паркинга, а аз се обърнах назад и видях как Телма се бореше между Тейг и другия мъж, които я влачеха към съседната кола.

Заудрях по предното стъкло и закрепях на шофьора, докато гърлото ми преградна. Но той продължаваше да гледа право напред.

Седях на задната седалка, опитвайки се по някакъв на-чин да се освободя от сплетеното кълбо в стомаха си. Бяха ме притиснали в най-тъмния край на тунела и имаше само един начин за измъкване — надолу по тесния коридор към изхода. Нямахме място за маневриране, нямаше избор.

Те бяха улучили с Телма. С това вече не можех да се справя. Бих могъл да заложа на всякакви шансове и на най-безнадеждните, ако не губех нищо друго освен себе си. Бях го правил цял живот. Бях слагал бъдещето си на тепсия и бях сякъл картите. Бях печелил малко и губил много повече. И бях готов да го направя отново. Даже жадувах за това. Но не и с Телма. Щом тя влезеше в играта, всички трикове пропадаха и аз не можех да маневрирам повече. Те се бяха досетили за това.

Колата се плъзгаше напред по широкия булевард с ярки улични лампи от двете страни, с редици от палми и зелени площи, мяркащи се в тъмното, с шофьорски алеи, лъкатушещи и водещи към входовете на големи, бели къщи. Отминавахме и широки площади с цветя и храсти пред тях.

Бях виждал къщи като тези в Лейк Форест, когато работех за Ригинс — внушителни свидетелства за преуспяване и превъзходство; не само място, където да се спи и да се яде, но и едно болезнено заявление, че хората отвътре знаят някаква тайна, която аз никога нямаше да науча. Кой живееше там? Откъде бяха дошли? Кой беше събрал такава неизменност в един човешки живот? Никога и не се приближих дори до отговорите, но не можех да спра да задавам въпроси.

Тази нощ, тези къщи и тревни площи, това спокойно и противно богатство бяха част от нещо, с което аз се борех — с тази охолна и непоклатима сила, която успяваше да се запази, без значение как, с тази смесица от безсилие и самодоволство, която година след година създаваха хора като Тейг, Пайн и Ризър.

Докато седях в запечатаната клетка на задната седалка като впримчено животно, вълна от жестокост се надигна в мен, после се

укроти. Както знаех, че нямам шанс да спечеля, започнах да планирам детайлите от защитата си.

Загубването на войната не ме плашеше толкова много, тъй като смятах да спечеля няколко битки, като поразоря моравките и поизстържа боята от тези самодоволни богати къщи.

Докато преминавахме през каменния вход и се движехме по алеята за коли, пред къщата светнаха прожектори и Пайн, Хенмайер и Брукшайър излязоха отвътре и заслизаха по стълбите — сресани, чисти и изгладени, с гладни очи, озъртащи се за храна.

Докато те вървяха към колата, аз се отпуснах на седалката и затворих очи.

Моторът угасна. Чух щракване при отключването на вратите и шофьорът излезе от предната врата. После се отвори и задната врата и чух някой да казва:

— Какво му стана?

— Нещо буйстваше отзад — отвърна шофьорът. — Вече изглежда съвсем изтощен.

— Добре. Хайде да го отведем вътре — чух гласа на Пайн.

Почувствах как чифт ръце ме изправят на седалката.

— Дяволски е тежък — каза някой. — И сякаш е вкочанен. Дай ръка.

Друг чифт ръце хванаха краката ми. Те ме повдигнаха и изтеглиха от колата, като ме подпираха от двете страни. Нечестната борба е, като да стреляш по патици. Трябва да се целиш в един отделен паток. Ако стреляш в цялото ято, ще ги изпуснеш всичките. Ако се биеш с повече хора, ще трябва да се насочиш към един за момента. Няма значение какво ти правят останалите през това време. В края на краищата те могат да те надвият, но не и преди да си им създал доста неприятности.

Започнах с Хенмайер. Той се наведе над мен, за да ми повдигне краката и да ме пренесат в къщата. Беше в чудесно положение. Мушнах два пръста в носа му и го дръпнах с всички сили. Кръвта бликна като фонтан по лицето му.

Тогава Брукшайър се раздвижи зад мен и се опита да задържи ръцете ми, но аз го блъснах с глава в лицето и го запратих към колата. Той падна върху задната седалка, а аз треснах вратата на краката му, които стърчаха навън.

Щом се обърнах, шофьорът ми налетя с един гаечен ключ, а Пайн гледаше да не се изцапа. Хвърлих се върху него и се стоварихме пред входа на къщата, после го грабнах за китката, завъртях го около себе си и заблъсках ръката му в една купчина камъни. Успях да го ударя три пъти, преди шофьорът да издебне удобна позиция зад мен и да ме прасне с гаечния ключ.

Имах чувството, че се разпадам на парченца, после, сякаш в забавен кадър, усетих как бавно паднах на коленете си, след това се пречупих в кръста, леко се наклоних надясно, паднах по рамо, по гръб, а някъде в далечината дочувах, че всички крещят, а Пайн реве и хленчи за осакатената си ръка. После всичко се замъгли и стана меко, черно и тихо.

Когато се събудих, навън все още беше тъмно. Лежах напъряко на широкото легло в спалнята на горния етаж, а една нощна лампичка осветяваше стола в ъгъла. Там седеше Хелън Гадис.

Щом отворих очите си и седнах, тя откряна вратата и каза:

— Събуди се.

Чувствах се отпочинал и с прояснено съзнание. Вратът ми ме болеше някъде отзад, но главата не. Като се изправих, ми се стори, че мускулите и сухожилията ми не реагират правилно на мозъчните команди, а с някакво забавяне, между импулса и действието. Това беше едно ново усещане за ритъм, имах чувството, че стоя и се наблюдавам отстрани как се движа и изучавам отново стари действия, като че бяха забравени.

Седнах бавно на леглото, а през това време Тейг, Пайн и Ризър влязоха и затвориха вратата след себе си. Застанаха в долния край на леглото и ме загледаха. Всеки от тях каза по няколко думи, като че бяха репетирали. Тейг заговори пръв:

— Може да се почувствате неестествено и дезориентирано за няколко минути. Но това ще премине. Не сте натъпкан с упойващи вещества. Способен сте да действате по нормален начин. Поне физически. Само сме забавили моторната ви дейност. Някои от агресивните ви инстинкти са временно притъпени. Разбирате ли какво ви говоря?

— Да.

— Ще бъдете мирен и сговорчив през следващите няколко часа. Иначе съвсем нормален. Чувствате се добре, нали?

— Да.

Тогава Тейг погледна към Ризър и той каза:

— Тръгваме оттука в четири часа сутринта, тоест след тридесет минути. Ние с Тейг ще пътуваме с вас в колата и един от нас ще бъде с вас през цялото време, докато се върнем обратно в тази къща. Това няма да стане по-късно от седем и половина.

Ризър погледна към Пайн. Лявата му ръка беше бинтовала и висеше на черна превръзка. Лицето му беше бледо, а очите зачервени и гневни. Но той се владееше напълно.

— Сигурно разбрахте вече, че това е по-особена работа. Нямаме друг избор, освен да направите онова, което се очаква от вас. Разбирате ли го?

— Да.

— Ако се опитате да се отклоните или да саботирате работата, която имаме да свършим тази сутрин, жена ви ще бъде убита за броени секунди. Хората, които са с нея, имат ясни инструкции. Много е важно да го разберете. Нали?

— Да — отвърнах. И аз го разбирах. Схващах всичко. И приемах всичко. Чувствах се като детска играчка, очакваща да бъде поставена на пода, напълно навита и насочена в някаква произволна посока.

— Разбирам — повторих.

Когато ме оперираха в полевата болница близо до Ки Нхон, ми даваха натриев пентатол за обезболяване. Тогава ми казаха да броя от десет до едно. Успях да стигна до седем. След това вече няха усещания. Нямаше замъгляване. Нямаше потъване. Просто всичко изчезна. Но идването в съзнание беше съвсем друга работа. Слаби проблясъци на светлина, движещи се цветни петна, вълни от розов пушек, жълти приливи — идващи и отдръпващи се, глуха тишина без музика или вой на вятър. Горещо и топло усещане за плуване. Липсваше всякакво напрежение. Просто едно безразлично и дезориентирано съществуване и съзнанието за това, чувството, че усещанията ми са остри и напълно нормални, че всичко е наред и никакво допълнително регулиране не е необходимо, нито възможно.

Разликата сега беше в мускулите. Чувствах се силен, в пълно равновесие и в прекрасна форма като атлет. Нямаше никакво плуване. Бях като спортист, стъпил здраво на земята, спринтиращ между тебеширените линии, прескачащ препятствията по маркирания с бяло коридор, приемащ маршрута без никакви въпроси.

Беше точно четири сутринта, когато излязохме от къщата и се качихме в колата. Брукшайър караше, Тейг седеше край него, а Ризър беше с мен на задната седалка, като пушеше и тихо си подсвиркваше през зъби. Като се включихме в уличното движение, Тейг си сложи чифт слушалки и започна да настройва радиостанцията, която беше край него на предната седалка.

Улиците бяха тъмни и тихи. Брукшайър шофираше внимателно, докато свихме по магистралата. Той мина в лентата за бързо движение, където имаше съвсем малко коли, и продължи на изток, после на север, после пак на изток.

Ризър седеше и гледаше през прозореца, без да каже нищо. От време на време Тейг измърморваше нещо в микрофона, прикрепен към слушалките му, и никакви други звуци не се чуваха в колата. Само ревят на мотора, свиренето на гумите по настилката и случайният

грохот от камионите, с които се разминавахме в насрещните ленти. Опрях глава назад на седалката си, затворих очи и изключих всичко.

Вече минаваше пет, когато излязохме от магистралата и свихме на изток по едно двупосочно шосе с много завои, отправяйки се към района на гористите планини. От двете страни на пътя имаше дървета, не се виждаха учреждения, нито бензиностанции, само случайни къщи, полускрити в гората.

Накрая Ризър погледна часовника си и каза:

— Време е. Къде е отклонението?

— След около половин миля — отвърна Брукшайър.

— Всичко е наред — рече Тейг. — Всеки от нас е точно там, където се предполага да бъде.

— Магистралата изолирана ли е? — попита Ризър.

— Идеално изчистена, пет мили напред и пет след нас. Няма никакво движение.

Тогава свихме надясно, пътувахме миля и нещо през гората по каменисто шосе, завихме наляво и се заизкачвахме все по-високо през дърветата по добре утъпкан коларски път. Когато спряхме на едно обрасло с трева сечище, беше вече шест без двацет, почваше да се развиеделява и един боядисан в бяло хеликоптер с червен кръст от всяка страна ни очакваше със загрят двигател и пилот в пълна готовност.

Докато излизахме всички от колата, Тейг предаваше по радиостанцията. Ризър се наклони и му каза нещо, после се обърна и се насочи към вертолета.

— Хайде — извика ми той, — да се качваме.

Докато вървахме, Ризър ми говореше:

— Този вертолет не е като онзи, с който летяхме преди пет дни. Този е по-малък и по-бърз. Но вратите се отварят по същия начин. Що се отнася до тебе, нищо не се е променило. Щом стъпиш на борда, затегни си колана и си фиксирай стола на удобна позиция. Ще бъдем над целта точно в шест часа. Ще сме се издигнали пет минути преди това. Така че няма никакво време за зяпане наоколо.

Ризър си сложи слушалките веднага щом влезе във вертолета. Той се настани отпред при пилота, а аз заех мястото отзад, до вратата.

В шест без девет перките на вертолета се завъртяха и Ризър дойде при мен и ми подаде пушката.

— Проверявана е петдесетина пъти. Всичко, което ти трябва да направиш, е да я насочиш. Щом веднъж застанем над покрива, вратата от твоята страна ще се отвори и ние ще се спуснем рязко. Ще се опитаме така да го изчислим, че той да е на средата на пътеката към басейна. Знаем, че ще е там. Той е там като часовников механизъм всяка сутрин. Но може и да ни изиграе лош номер. Може да бъде във водата. Където и да е, трябва да го улучиш. Не пропускай.

Ризър се върна обратно на седалката си и сложи наушниците. Виждах го как си говори с пилота, но не разбирах какво си казваха от шума на моторите. Изведнъж гласът на Ризър се усили и той изкрещя нещо на пилота и вдигна ръка в посоката, където бяхме оставили Тейг и се бяхме издигнали.

Седях там, загрят и отпуснат, с пушка на колене и поглед, вперен в часовника. Някаква чувствена памет в мускулите и нервите ми говореше, че отново е Виетнам. Припомнях си залитането в мрака на ранната сутрин, изгълтването на чашата кафе, за да се събудиш, качването във военния кораб, лазенето и прескачането на храсти по твърд терен с пушка в ръка, трескавото напрежение да видиш целта, програмата да убиеш всичко, което се движи.

Сега не беше същото, разбира се. Макар и напрегнат до крайна степен и натъпкан с наркотици, знаех това. Но едно нещо го правеше да изглежда много подобно. И тогава, и сега няха избор.

Издигнахме се бързо, завихме и се понесохме напред към върха на високото планинско било и гората. Като достигнахме до най-високите дървета и излязохме от мрака на каньона, за първи път видях слънцето да се подава от изток. И долу под нас — бялата къща в заграденото с каменна стена сечище, и яркосиния квадрат на плувния басейн малко по-надолу от къщата.

Като преодоляхме склона, започнахме да се спускаме под остър ъгъл към къщата. Вратата пред мен се отвори и студеният планински въздух ме удари в лицето. През следващите няколко минути ми се стори, че едва преброих до десет.

Намирахме се на височина хиляда стъпки и се спускахме бързо, когато го видях да тръгва по пътеката към басейна. Вдигнах пушката и го хванах на мерника, очаквайки го да порасне, докато се приближаваше — слаб, рошав мъж с бяла коса и бели мустаци — вървящ надолу по алеята в халат на сини и бели райета, отлична цел.

Той чу мотора и погледна нагоре към нас, махна ни с едната ръка и продължи да се движи спокойно, привикнал на кацане и отлитане на вертолетите. Или може би големият червен кръст отстрани на корпуса го отпусна. Каквито и да бяха причините, той не се чувстваше заплашен. Продължаваше да си ходи право към басейна.

Беше изминал повече от две трети от алеята, когато ние се спуснахме и закръжихме на около двеста стъпки. Когато той погледна нагоре и ме видя, можах да забележа как изражението му се променя. Той видя пушката и изведнъж всичко му стана ясно. Обърна се и се втурна назад по пътеката, а аз се целех в средата на гърба му.

Тогава изведнъж той направи нещо умно. Единственото, което беше възможно в случая. Инстинктът му подсказа, че гърбът му беше чудесна мишена, ако се движи направо по пътеката към къщата. Той се гмурна в тревата, претърколи се веднъж и отново стана, полусвит, бягащ на криволици — обратно към плувния басейн.

Дочух Ризър да ми крещи от пилотската кабина и усетих корпуса да се олюлява и нагласява, тъй като пилотът задържа в устойчиво положение заради мене. Пушката си стоеше стабилна и притисната до рамото ми, насочена към синьобялата цел, докато той бягаше на зигзаг към басейна, опитвайки се да се хвърли във водата и да се скрие под нея.

Когато достигна ръба на площадката за гмуркане, гърбът му дойде в центъра на мерника ми и аз изстрелях три куршума.

Докато падаше във водата, той беше вече мъртъв, с обърнато надолу лице и халат, разперен като криле, а тъмночервеното петно около него се разпространяваше бързо.

Тогава чух кучетата да лаят, видях половин дузина от тях да тичат към басейна от всички посоки, а трима мъже да се втурват надолу по пътеката откъм къщата. В този момент пилотът се наклони над лостовете и ние завихме наляво, и се заиздигаме бързо.

Точно преди да изгубя хората от поглед, видях, че единият от тях носеше пушка. Докато вратата пред мен се затваряше, първият куршум се вряза в корпуса. После още два.

— Боже господи! — извика Ризър на пилота. — Извади този шибан вертолет от обсега!

Пилотът рязко издигна вертолета над хребета, дърпайки го назад и напред, за да го направи трудно досегаема цел. Още два куршума

изсвистяха през кабината, но разстоянието сега беше на наша страна. Бяхме точно над планинското било и го пресичахме, когато последният изстрел изтрещя отдолу и улучи крака на пилота. Той разкъса артерията от вътрешната страна на бедрото му и кръвта започна да блика от дупката.

Тогава вертолетът се наклони под нас и в неравен и криволичещ полет се запуска към стената от дървета по планинския хребет.

Измъкнах се от седалката си и минах напред, като издърпвах колана от панталоните си, докато вървах. Коленичих до пилота и го превързах силно над раната, като стягах, колкото можех. Очите му започваха да се засенчват, но той все още беше в съзнание. Като погледна крака си и видя, че кръвта е спряла, малко дойде на себе си.

Ризър си сложи слушалките и зацрака копчетата на радиостанцията. После се наклони над пилота.

— Можеш ли да ни свалиш долу?

— Ще направя всичко възможно, но не мога да гарантирам къде.

— Положението още не е съвсем отчайващо, нали?

— Не, ако успея да се справя. — Пилотът дишаше тежко. Говореше с огромни усилия.

— Добре. Дръж се. Виждаш ли ей там ивицата на пътя? Ще можеш ли?

— Ще се опитам, по дяволите.

Пилотът разтърси глава, за да дойде на себе си, и зави остро надясно, към пътя. Аз стисках превръзката около крака му, а Ризър говореше по микрофона: „Ние сме в беда. Пилотът е улучен от куршум. Можете ли да ни видите? Добре. Няма да успеем да минем сечището. Ще станем на палачинки долу. По дяволите, елате по-скоро тука и ни измъкнете.“

Той млъкна, за да чуе отговора, после каза: „Забравете това. Никой не идва насам. Вратите на двора са задръстени от навалица, а пътните барикади няма да пристигнат поне още десет минути.“

Ризър погледна пилота:

— Добре, слушай ме сега. Само не изпускай от поглед онази бетонна ивица. Ще бъдем долу след около минута. Тогава ще те оправим. Само си дръж очите отворени за още една минута и всичко ще бъде наред. Спусни ни леко, спокойно и спри...

Ние се спускахме надолу по склона на хребета стремглаво и неравномерно, прекалено бързо и в близост до дърветата. Но все пак той успя да изправи посоката и да вдигне вертолета на около стотина стъпки над земята. Ние се носехме и потъвахме, и засичахме в продължение на хиляда ярда над върховете на дърветата, като корпусът закачаше клоните на по-високите. И така — докато стигнахме до пътя, все още сивеещ се при недостатъчната светлина на утрото.

Пилотът ни смъкваше бавно, машината ту залиташе, ту се килваше в продължение на последните тридесетина стъпки, които ни отделяха от паважа. Тогава изведнъж очите му се затвориха, ръцете му се отпуснаха от лостовете и ние запропадахме право надолу.

Когато се ударихме в земята, главата ми се блъсна силно в таблото с апаратурата и аз отскочих и се претърколих по гръб към опашката. Изпълзях отново напред към пилотската кабина, като разтърсих глава, опитвайки се да си събера ума. Наоколо миришеше на разляно гориво.

Ризър се измъкваше от обвитата в пушек кабина, едната му буза беше дълбоко порязана. Пилотът лежеше, проснат по гръб, а кръвта отново бликаше от крака му.

Заопипвах наоколо, докато открих колана. Подмуших го под крака му и започнах да го затягам отново. Но Ризър ме сграбчи за рамото и ме дръпна настрана.

— Хайде, Тъкър. Изчезвай.

— Ти изчезвай, кучи сине. Да не искаш да изоставим това момче да му изтече кръвта.

Ризър се пресегна над рамото ми, дръпна колана от ръцете ми и го изхвърли навън на земята. Като се обърнах, видях дулото на пистолета, притиснат към врата ми, точно под ухото.

— Ако останеш тука, ще умреш.

Аз се обърнах отново към пилота, но Ризър ме извади от равновесие и ме изблъска от кабината на земята. Докато се навдигах на ръце и колене, спирачките на две коли изскърцаха и спряха на трийсет крачки от нас. Брукшайър, Тейг и Хенмайер излязоха от нея и се затичаха срещу нас.

Ризър ме посочи и каза:

— Вмъкнете го в колата. Иска да се прави на герой.

Те ме привлякоха през бетонната площадка и ме бутнаха на задната седалка на колата. Ризър се настани до мен, а Тейг и Брукшайър заеха предните места.

Ризър свали стъклото на прозореца и каза на Хенмайер:

— Зареди вертолета. Той ще избухне веднага, след като пламъците достигнат резервоара с гориво, но нека все пак да му помогнем.

Докато Хенмайер тичаше към неговата кола, Брукшайър направи остър завой по шосето и се насочихме обратно към Лос Анжелос. Бяхме изминали по-малко от миля, когато чух експлозията зад нас.

Тейг се обърна към нас и попита Ризър:

— Какво мислиш?

— Мисля, че се оправихме — отвърна Ризър. — Съвсем добре сме.

След две мили надолу по пътя спряхме в изоставена кариера за добиване на чакъл. Там ни чакаше един син камион, а млад чернокож мъж го караше. Отстрани на камиона пишеше „Химическо чистене“.

Ние излязохме от нашата кола, преместихме се в каросерията на камиона и седнахме на някакви възглавници, между закачалките с разни дрехи и костюми. Брукшайър седна зад кормилото и тръгнахме надолу по главния път, около половин миля, после завихме надясно по един черен път през дървета и хълмове. Подскачахме и се друсахме около четиридесет и пет минути. Черният път свърши и ние отново се включихме в магистралата, а колите бързаха от двете страни покрай нас.

Болките от ударите започваха да заглъхват, но цицината на главата ми пулсираше и аз чувствах, че ми се гади от всичко, което бях видял и направил. Казвах си, че нямаше начин да го избягна, и знаех, че това беше истина. И все пак някъде дълбоко в себе си отказвах да го повярвам.

На връщане към къщата видях Пайн, излязъл да ни посрещне по алеята.

— Какви са новините от вилата? — попита Ризър.

Пайн ме погледна и се обърна към Тейг:

— Как беше той?

— Нормално, слава богу. Какви са съобщенията?

— Джей провери в шест и десет. Бил е мъртъв, когато са го извадили от басейна.

— Има ли официално съобщение вече?

— Без подробности. Усукват го. Споменават нещо за произшествие в басейна. Но всички знаят, че има нещо друго. Радиото предава бюлетин на всеки пет минути, а телевизионните компании са се заели със събитието с пълна пара от половин час насам. Говорителят на Си Би Ес събщи, че има слухове, че е мъртъв. Няма да могат да го държат покрито дълго време.

— Нека да погледаме — каза Ризър и тръгна към къщата с Пайн, а ние с Тейг вървахме след тях.

Като влязохме вътре, попитах:

— Какво става с жена ми?

Пайн ме изгледа с невидящ поглед и се обърна към Ризър:

— Слезте в залата за билиард. Там имаме три телевизора и няколко радиоапарата.

Застанах пред Пайн, който тъкмо се канеше да излезе от стаята.

— Я се разкарай с твоите скапани телевизори. Къде е жена ми?

— Добре е — отвърна Тейг. — Тя ще ви посрещне на аерогарата. Самолетът ви ще излети в...

— Престани да му целуваш задника, Марвин! — каза Пайн и се обърна към мен. — Не си проигравайте шанса, Тъкър. Вие стоите на хлъзгав терен. Ако приемете съвета ми, ще...

— Върви по дяволите с твоите съвети. Искам да видя жена ми. И го искам сега.

— Не ми обяснявай какво искаш. Или ще получиш и това, което не си искал.

— Успокой се, Рос — каза му Ризър.

— Хич не искам да се успокоявам. Този кучи син ми счупи ръката. А сега ще ми разправя и какво...

Аз се протегнах, сграбчих го за косата и го извих. После го извлякох през вратата към една от приемните пред залата. Взех стъклената гарафа от масата и я счупих в облегалката на стола.

Като все още го държах за косата, го завъртях около себе си и го проснах на стола в отдалечения край на стаята. Застанах зад него така, че раменете ми опираха в стената, и с едната си ръка издърпах главата му назад и притиснах нащърбеното гърло на счупената гарафа към шията му. Тейг и Ризър стояха на десет крачки от нас, вцепенени и тихи.

— Ще останем така, докато не видя жена си да влиза в стаята. — И аз притиснах стъклото до врата му и тъничка струйка кръв се проточи към яката му. — На всеки пет минути ще го забивам по-дълбоко. Ако тя не е тук до половин час, ще му прережа гърлото.

— Исусе Христе! — възкликна Ризър.

Точно срещу мен в другия край на залата имаше огромен часовник. Отне им двадесет и три минути да доведат Телма. Не исках да ме вижда как държа Пайн в това положение, с кръв, попиваща в предницата на ризата му. Но нямаше друг начин за действие в момента.

Щом Гадис я въведе през вратата, попитах Тейг:

— Кога е нашият самолет?

Телма стоеше и ме гледаше втренчено в другия край на залата.

— Ще бъде готов, когато и вие се пригответе — отвърна Тейг.

— Къде?

— В Бърбанк. Навън, в долината. Все още държах здраво Пайн.

— Хубаво. Искам да тръгнем още сега. И искам вие да ни откарате. В нормална кола. Не като тези вагони за добитък, с врати, които не могат да се отварят.

Телма не каза нищо. Като я погледнах, тя отмести очите си настрани.

Тейг я отведе до колата, а аз ги последвах, като влачех и Пайн с мен. Ризър, Гадис и Брукшайър стояха там и ни гледаха.

Телма седна на задната седалка. Преди да вляза отпред при Тейг, отблъснах Пайн. Той се заби в една леха с цветя край алеята. Свалих прозореца и наблюдавах как се изправя, опипвайки врата си и разглеждайки кръвта по пръстите си. После ме погледна с недоверчив и пълен с омраза поглед. Устните му се раздвижиха, но никакъв звук не излезе.

Колата потегли по алеята, а аз се обърнах към Телма. Лицето ѝ беше бледо, а очите зачервени, като че беше плакала. Гледаше ме така, като че не ме беше виждала по-рано. Отново се обърнах напред и задържах поглед по пътя напред. По цялото шосе към аерогарата се виждаха наведени знамена и профучаваха полицейски коли. Чуваше се и вой на сирени.

Като стигнахме до аерогарата, Тейг прекара колата покрай главния вход и през целия паркинг и спря в най-отдалечения му край, където намери място за паркиране срещу оградата зад дългия алуминиев хангар. На сто ярда пред нас върху площадката видях реактивния самолет, който ни беше докарал от Коста Рика.

— Готов е — каза Тейг.

— Колкото по-скоро, толкова по-добре — отвърнах.

— Ще ви се стори дълго пътуването на празен стомах. Ако бях на ваше място, бих взел малко сандвичи от онова фургонче ей там. — Той посочи към алеята, където един човек в камион продаваше сандвичи, понички и кафе на редицата работници, влизаци и излизаци от хангара.

— Ще се върна след минута — рече Телма. — Ще взема нещо за ядене.

Тя стана от задната седалка, подадох ѝ малко пари през прозореца и тръгна към камиона със закуските.

Ние с Тейг поседяхме там около минута, без да говорим нищо. Накрая казах:

— Искам да ви попитам нещо.

— Давайте. Но въпросът ви може да остане без отговор.

— Искам да знам дали всичко е свършило.

Той ме изгледа продължително. После си извади цигара и я запали. Накрая рече:

— Интересува ви истината?

Аз кимнах и той продължи:

— Истината е, че аз нищо не знам. — Той смукна дълбоко от цигарата си. — Единствената акция, при която бих се чувствал спокоен, е онази, в която участва един-единствен човек. Колкото повече хора са замесени, толкова по-голям става шансът да се изпорти работата. Колкото по-голямо е зловонието, толкова по-трудно е да се прикрие. И човекът, който се тревожи най-много, е онзи, който дава

заповедите. Той винаги има да губи най-много. Ако се паникьоса, домината започват да се смъкват.

— Това засяга ли ме?

— Не знам дали ви засяга. Може би. Нека да го кажем така. Ако аз бях на ваше място и имах възможност да изчезна в Бразилия например, мисля, че не бих се колебал.

— Без паспорт?

Той се усмихна и каза:

— Ама че мръсен басейн беше, нали? — Тейг погледна към камиона със закуските. — Ето, жена ви идва.

Тя вървеше бавно и крепеше три чашки кафе върху нещо като кутия за обувки.

— Ще ви кажа какво ще направя — каза Тейг. — Обещавам ви, че ще имате паспортите си до утре на обяд, доставени в дома ви.

— И още един въпрос. Защо избрахте точно мене?

— Защото отговаряте на всички изисквания. Бяхте в затвора за убийство, добър стрелец сте, знаете да поставяте инжекции.

— Това пък за какво беше нужно?

— Имахме два плана. Първият беше с вертолета. Вторият трябваше да се задейства в болницата. Но не можахме да го накараме да влезе там.

Тейг тръгна с нас към самолета, после се върна и спря пред хангара, за да ни гледа как ще излетим. Можех да го виждам през прозореца, докато самолетът се придвижваше към площадката за излитане. Той стоеше там, засенчил очи с ръка, а косата му се развяваше от вятъра.

Преместих поглед към паркинга и видях колата му, паркирана срещу оградата, близо до хангара, до който стоеше Тейг, така че той не можеше да я види. До колата имаше някакъв мъж в гащеризон, който държеше кутия с инструменти в ръката си. Просто си стоеше там.

Изтичах по пътеката между седалките и почуках на пилотската кабина.

— Задръжте! — извиках. — Не излитайте още. Трябва пак да говоря с Тейг. — Заудрях по вратата и се опитах да я отворя, но тя беше заключена. Върнах се обратно на мястото си и отново погледнах през прозореца.

— Какво има? — попита Телма. — Какво гледаш?

— Нищо. Иди да седнеш от другата страна.

— Какво става с тебе?

— Нищо. Само направи каквото ти казах.

Усетих как самолетът потреперва при увеличаването на мощта на моторите.

— Отиди, по дяволите! Затегни си колана! Ей сега ще излетим.

Тя стана, без да каже дума, тръгна напред по пътеката и си закопча колана на една седалка. Притиснах лицето си в прозореца тъкмо когато мъжът в гащеризона отвори задната врата на колата на Тейг, сложи сака с инструментите си на задната седалка и отмина напред. Една кола тръгна покрай него, той се качи в нея и се насочи към изхода на паркинга.

Изтичах отново до пилотската кабина и заблъсках по нея:

— Спрете, дявол да го вземе! Трябва да слеза!

Самолетът започна да се движи напред.

— Угаси мотора, кучи сине!

През вратата можах да чуя приглушения глас на пилота:

— Седни долу, приятелче. Излитаме.

Изтичах на мястото си и отново погледнах през прозореца. Хангарът се изплъзваше под нас. Не можах да видя колата. Точно преди да се издигнем, видях Тейг да се обръща и да върви към паркинга.

След като набра височина, пилотът наклони самолета и го обърна към коридора, сочещ на юг. Преместих се от другата страна, така че да мога да виждам хангара и паркинга. Някъде далече долу съзирах Тейг. Той стоеше до оградата и гледаше как самолетът ни се издига. После се обърна, отиде до паркинга и влезе в колата си. Промених мястото си бързо, така че да мога да виждам колата, която се смалвяваше все повече и повече, докато се издигахме.

Точно преди земята да изчезне под облаците, видях експлозия в оранжево и черно, пламъци и дим. От разстоянието приличаше на кибритена клечка в тъмна стая.

Седях и дълго гледах през прозореца. Чувствах тялото си тежко и стабилно закрепено за седалката. Очите ми бяха сухи и горещи в орбитите си, а кожата на челото ми сякаш бе пресъхнала. Накрая, след около два часа, чух гласа на пилота по високоговорителя:

— Сега летим над Мексико.

Станах и отидох напред, там, където седеше Телма.

— Взе ли сандвичи?

Тя се пресегна за кутията на пода под нейната седалка.

— Има с шунка и сирене или със салам и сирене.

— Ще хапна от този с шунка и сирене.

Тя ми го подаде, увит в пликче, а аз попитах:

— Ами ти? Не си ли гладна?

— Закусих преди малко.

Седях край нея и гризях сандвича. После отидох до тоалетната, измих лицето и ръцете си и пих чаша вода. Когато после пак седнах до нея, ѝ рекох:

— Съжалявам, че ти се развиках преди малко.

— Няма значение.

— Няма защо да побесняваш.

— Аз не побеснявам.

— Защо крещиш тогава?

— Страхувам се.

— От какво?

— Не знам.

— Няма от какво да се плашиш.

— О, Рой... за бога! Не съм на две години. Имам очи и уши. Да не мислиш, че съм мигнала от една седмица насам.

— Добре. Най-хубаво в случая е да го забравиш. Вече всичко свърши.

— Не, не е. И ти ЗНАЕШ, че не е.

— Според мен е отминало.

— Ти не ме попита къде ме държаха те и как се отнасяха с мен. Не каза нищо. Аз се върнах, а ти стоиш там с парче стъкло, притиснато до нечий врат, и кръвта течеше по ризата му, а ти не каза нищо за ТОВА. — Телма се обърна срещу мен на седалката. — Мислиш, че за мен е по-добре да не знам нищо. Но не е така. Гарантирам ти, че не е. Нищо не може да бъде по-лошо от онова, което мога да си измисля.

— Тогава не си измисляй.

— Мога ли да се спра? Да не мислиш, че ми е много приятно да се връщам към всичко това?

Усетих очите ѝ, вперени в мен, да очакват отговор, какъвто аз нямах.

Тя се намести отново напред на седалката си. Когато погледнах към нея, тя се обърна към прозореца.

Накрая казах:

— Няма за какво да се караме. Не премълчавам нещата, защото така ми харесва. Просто не виждам защо трябва да напъхвам и твоя нос в тях.

— Но така повече не може да продължава. Няма да стане.

— При мен нещата стоят по-другояче. Аз съм бил в опасност през целия си живот. Свикнал съм с това. То ме следва навсякъде. Но не разбирам защо и ти трябва да свикваш.

— Но аз СЪМ свикнала. И ти го ЗНАЕШ. ЗНАМ какъв си. Но това няма значение. Важното е, че ти не можеш да бъдеш с някого и в същото време да се затваряш в себе си. Искам нещата да бъдат такива, каквито СА, независимо КАКВИ са. Но ти ме караш да се ПРЕСТРУВАМ през цялото време.

— Не те карам да се преструваш за нищо.

— Караш ме. Правеше го и по-рано, както и сега. Да не мислиш, че ПОВЯРВАХ на онази история, че някой те е извадил от затвора просто защото са разбрали, че си имал лош шанс и заслужаваш нов процес. Никога не съм го вярвала, дори и за минута. Знаех, че е лъжа, но не ми пукаше. Ако можех да те виждам и да бъда с теб, бих се преструвала, че вярвам всичко. — Тя отново се обърна към мен: — Да не мислиш, че повярвах и на онази история в Индианаполис? На процеса? Разбира се, че не. Не повече от съда. Но се престорих, че съм, защото ти го искаше. Теб не те интересуваше какво смята съдът, стига аз да те считам за невинен. Не беше ли така?

— Предполагам. Какво лошо има в това? Не виждам нищо лошо.

— Знам, че не виждаш. В това е бедата. Това ме кара да се чувствам по-особено. Знам, че искаш да ме държиш по-далече от нещата. Мислиш, че това е някакъв вид предпазване, предполагам. Но не можеш да ме защитиш от СЕБЕ СИ. Нямам нужда от всичко това. И не го ИСКАМ.

Чувствах очите ѝ върху себе си. Когато се обърнах да я погледна, тя каза:

— Знам, че ти УБИ Ригинс. Бях готова да приема това още преди дълго време. И знаех, че имаше нещо гнило в онова, което е станало в Лос Анжелос. Нещо, в което ти си бил замесен. Мога да преглътна и това. Онова, което не мога да приема, е да бъдеш две различни личности едновременно.

Знаех, че Телма очаква да кажа нещо. Гледаше ме продължително, много продължително. После усетих тялото ѝ да се отдръпва на седалката. Когато се обърнах към нея, тя отново се рееше през прозореца.

През останалата част от пътуването седяхме като неми. Накрая, тъкмо преди да кацнем в Пунтаренас, тя рече:

— Излъгах те по-рано за това, че не съм била с друг мъж. Той беше онзи приятел на Фей и мъжа ѝ, онзи, който ти казах, че ме преследваше. Не исках и се чувствах ужасно после, но все пак го направих. И не само веднъж.

Тогава я погледнах, но Телма все още беше с лице към прозореца.

— Няма значение — отвърнах. — Всичко е наред.

— Не — възрази тя, — нищо не е наред.

След като се прибрахме в нашата къща край Хуапала, аз се качих в колата и се върнах обратно в Пунтаренас. Сварих капитан Руис в коридора, тъкмо се канеше да напусне офиса си за този ден.

— Какво става с паспорта ми? — попитах. — Мога ли да си го взема от вас сега?

— Ще се радвам да можете. — Той ми подаде ръка. — Елате с мен до колата ми.

Ние минахме покрай асансьорите и слязохме по стълбите.

— За мен това е едно много неудобно положение. Но нещо се било случило в централния офис в Сан Хосе. Пожар може би. И в суматохата — пакетът с документите и паспортите е бил загубен или унищожен.

Ние излязохме навън на слънце и тръгнахме към неговия мерцедес.

— За ваше щастие, няма проблеми. Само едно посещение при американския консул тук, в Пунтаренас. Те ще се свържат с Вашингтон и ще ви бъде издаден дубликат веднага. Помолих ги да ми звъннат в офиса, ако има някакви въпроси за загубата. — Той се плъзна зад кормилото на колата си. — Просто едно съобщение до Вашингтон. Това е всичко, от което имате нужда.

Стоях на бордюра и го гледах да се отдалечава. Тогава отидох в консулския отдел и докладвах за загубата на паспорта ми. Като правех това, знаех, че е безполезно. Но трябваше да опитам. След пет дни получих писмо от консула. Сложих си го в джоба и по-късно го прочетох на брега.

„Драги мистър Уолдроун,

Относно вашия загубен паспорт с номер 1147261 се получи смущаващ отговор на писмото ви до Вашингтон. Един мистър Хари Уолдроун от Норман, Оклахома, с номер на паспорта като горния, съобщил, че паспортът му бил откраднат преди шест месеца. Бил му е издаден нов

паспорт с нов номер. Хари Уолдроун, както знаете, е много обикновено име и това без съмнение е причината за грешката. Ще се допитаме до Вашингтон отново и ще ви уведомим за отговора.“

Вървах покрай брега и накъсах писъмцето на цяла шепа малки парченца. После ги разпилях във въздуха като конфети и гледах как бризът ги разпръсква през дърветата обратно към плажа. По някакъв странен и изчанчен начин се чувствах облекчен. Не трябваше да се боря повече. Не трябваше да избирам. Никакъв възможен избор не беше останал.

Пръстенът около мен постепенно се затваряше. Всичко вървеше по план. Преди десет дни ми бяха изпратили изрезка от вестник от Алберта. В съобщението се казваше, че избягалият затворник Рой Тъкър бил застрелян от полицията „заради съпротива при арестуването му“.

Два дни по-късно Ризър намина към нас и ни гостува час и нещо. Той си пийна, разходи се из къщата, като разглеждаше всичко, и си тръгна в около четири и тридесет и четири към Сан Хосе. Трябваше да хване самолета за Маями в девет часа — така разправяше.

Рано на следващата сутрин Телма слезе до пазара в селото. На път за вкъщи, на двеста ярда надолу по хълма, някаква кола изникнала на шосето, блъснала я срещу каменна стена и си продължила. Двама мъже, които работели по пътя, видели произшествието, но не можаха да опишат колата.

Извикаха ме, след като я бяха откарали в болницата, но когато пристигнах, Телма вече беше мъртва. След два дни я погребях на хълма зад нашата къща.

Следващия път като отидох до банката в Пунтаренас, ми казаха, че няма пари на моята сметка. Човекът, който бил направил депозита първия път, бил изтеглил парите. Същия следобед, преди да се прибера вкъщи, си купих пушка и кутия с патрони.

На следващия ден късно сутринта една кода спря на алеята. От нея излязоха Пайн и Брукшайър. Щом заобиколиха къщата и се заизкачваха по стъпалата към терасата, ги застрелях. Натъпках ги обратно в тяхната кола, откарах я две мили надолу по брега към рифовете, освободих спирачките и я преобърнах. Тя се удари във водата, потъна и си остана там.

Върнах се вкъщи по друг път. Когато наближих, видях, че гумите на колата ми са срязани, а жиците на мотора отскубнати. Тогава сляхох в селото и похарчих всичките пари, които ми бяха останали, за храна и патрони.

Същата вечер седнах на кухненската маса и започнах да описвам всичко, което се беше случило от първия ден в канцеларията на Дичър. Написах всичко така, както можах да си го спомня, и го изпратих по пощата на Апългейт. Може би той ще знае какво да го прави. Може и нищо да не направи. И едното, и другото няма да ми помогне. Вече. Всичко, което мога да сторя, е да седя тук. И да чакам да видя кой ще бъде следващият, който ще се появи.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.